

VƯỢT SỐNG

TẠP CHÍ THÔNG TIN VĂN HÓA XÃ HỘI CỦA HỘI NGƯỜI VIỆT Từ NẠN TẠI NA UY

SỐ 4 THÁNG 10 NĂM 1995



OVER BØLGENE



MÙA THU NA UY



VƯỢT SÓNG

TẠP CHÍ THÔNG TIN VĂN HÓA XÃ HỘI CỦA HỘI NGƯỜI VIỆT Từ NẠN TẠI NA-UY

Chủ nhiệm: Lâm Bá Thắng
Chủ bút: Nguyễn An Đoàn
Thư ký: Đàm Ngọc Văn Chương
Trình bày: Nguyễn Thị Mơ

BAN BIÊN TẬP:

Nguyễn Thị Vinh - Dương Kiên - Lê Văn Mỹ -
Nguyễn Hữu Nhật - Nguyễn Đình Lưu - Nguyễn Tấn
Vinh - Nguyễn Văn Cường - Uyên Giang - Nguyễn
Ngọc Thuận - Nguyễn Vũ - Chị Thu Thảo - Nguyễn
Dương - Giang Hà - Đặng Thành - Cung Vĩnh Viễn

VƯỢT SÓNG là cơ quan thông tin văn hoá xã hội
của HNVTN tại Na-uy, phát hành 6 lần mỗi năm.

VƯỢT SÓNG rất ước mong nhận được bài vở và
thư từ của bạn đọc xa gần. Xin ghi rõ tên thật và địa
chỉ để tiện liên lạc. Toà soạn không trả lời bằng thư
riêng. Bài không đăng không hoàn lại bản thảo. Toà
soạn dành hoàn toàn quyền thu gọn và sửa đổi bài vở
cho thích hợp nhưng vẫn giữ nguyên ý tác giả. Toà soạn
không chịu trách nhiệm về nội dung các bài cây đăng.

Bài vở, thư từ xin gửi về địa chỉ:

VƯỢT SÓNG
Postboks 6657 St. Olavs plass
0130 OSLO

HỘI NGƯỜI VIỆT Từ NẠN TẠI NA-UY ĐỊA CHỈ LIÊN LẠC BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG VÀ CÁC CHI HỘI

BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG &
CHI HỘI VÙNG ĐÔNG

LÂM BÁ THẮNG
Postboks 6657

St. Olavs plass
0130 OSLO

CHI HỘI STAVANGER

NGUYỄN THỊ THOÀN

Smaagamyrvn.6

4033 FORUS

CHI HỘI HEDMARD

MÃ KIÊN

Postboks 347

CHI HỘI VEST-AGDER

2380 BRUMUNDDAL

THÂN VĂN THẨM

Solholmsveien 12

4617 KRISTIANSAND

NGUYỄN VĂN DỤNG

Sendre Risvolltun 12C

7036 TRONDHEIM

CHI HỘI TRONDHEIM

TRẦN ĐÌNH TRỌNG

Aarleit 7

5500 HAUGESUND

CHI HỘI LILLEHAMMAR

DIỆP MỸ VÂN

Maasahaugen 80

2600 LILLEHAMMAR

CHI HỘI KONGSVINGER

PHẠM TIẾN DŨNG

Smørbukkensvn 9

2200 KONGSVINGER

CHI HỘI SANDNES

NGUYỄN CÔNG HUỲNH

Sandvikkbakken 40

4300 SANDNES

CHI HỘI AUST-AGDER

NGUYỄN VĂN MUÔN

Volle vein 6

4890 GRIMSTAD

GIÁ BIỂU VÀ THỂ THỨC ĐẶT BÁO DÀI HẠN

- Giá báo dài hạn 1 năm (6 số)
- Ở Na-uy và các nước Bắc Âu: 200 NOK
- Các nước khác: 220 NOK
- Điền vào phiếu đặt mua báo nơi trang cuối, gửi về địa chỉ toà soạn.
- Tiền mua báo có thể trả bằng một trong những cách sau:
 - Tại Na-uy: Toà soạn sẽ gửi kèm phiếu trả tiền (qua Postgiro) đến quý vị trong số báo đầu tiên.
 - Ngoài Na-uy: Gửi bưu phiếu (Post Giro/ Mandat Postale) hoặc Money Order về:

VƯỢT SÓNG
c/o Lâm Bá Thắng
Postboks 6657, St. Olavs plass
0130 OSLO

XIN LƯU Ý: Đừng gửi kèm tiền mặt trong thư!

GIÁ BIỂU VÀ THỂ THỨC ĐẶT ĐĂNG QUẢNG CÁO

Giá biểu:

- 1/1 trang 500 NOK
- 1/2 trang 300 NOK
- 1/4 trang 200 NOK
- trang bìa (nguyên trang) 1000 NOK
- Chia buồn, tin mừng, rao vặt có tính cách cá nhân
- + 1/4 trang 100 NOK
- + trên 1/4 trang, tính theo giá biểu quảng cáo
- Nhắn tin tìm bạn tìm thân nhân miễn phí
- Điền vào phiếu đặt quảng cáo nơi trang cuối, gửi về địa chỉ toà soạn
- Nếu nội dung quảng cáo ngắn gọn, quý vị có thể điền thẳng vào trong phiếu, toà soạn sẽ đảm trách phần trình bày
- Nếu nội dung cần có hình ảnh hoặc cách trình bày đặc biệt, xin quý vị liên lạc thẳng với toà soạn để bàn thêm chi tiết
- Toà soạn sẽ gửi giấy tính tiền đến quý vị ngay sau khi nhận được phiếu đặt quảng cáo. Toà soạn sẽ sắp xếp lên khuôn báo khi nào nhận được tiền.



vượt sống

TẠP CHÍ THÔNG TIN VĂN HÓA XÃ HỘI CỦA HỘI NGƯỜI VIỆT TỶ NẠN TẠI NA UY

Số 4 / 95

Tháng 10 - 1995

CÁC MỤC THƯỜNG XUYÊN

Nhìn lại cuộc bầu cử địa phương '95	23
Đại Hội Thể Thao Toàn Quốc kỳ XIV	27
Truyện ngắn: Những ngày biển động	30
Truyện dài: Vết chàm (tiếp theo)	51
Giải khuyến học '95	32

THƠ:

Trần Trung Đạo

Nguyễn Văn Cường

LBT

TrầnThị Kim Loan

Đặng Thành

Nguyễn Ngọc Thuận

Nguyễn Thị Thu Trúc

Hà Huyền Chi

Tuỳ Anh

TIN TỨC THẾ GIỚI & NA UY 3

- Pháp tái thử nghiệm vũ khí nguyên tử
- Vụ án thế kỷ chấm dứt?
- Diễn biến hoà bình tại Trung đông
- Phó thủ tướng Thái Lan đề nghị về khu vực kinh tế

TIN CỘNG ĐỒNG 7

- Tin bầu cử hội đồng tỉnh xã
- Thủ tướng Na-uy tới Bắc Kinh
- Tội phạm gia tăng tại Na-uy
- Hoàng gia thăm Hoa kỳ
- Giải Nobel Hoà Bình 1995

TIN VIỆT NAM 16

- Hà Nội muốn kiểm soát hệ thống thông tin điện tử
- Đỗ Mười tấn công các nhà văn
- 21 thuyền nhân Việt Nam bị bắt giữ tại Nhật
- Thị trường chứng khoán tại Việt Nam

TIN TỶ NẠN 18

- Lời phát biểu của ông Nguyễn Đình Thắng
- Hạ viện Hoa Kỳ mở cuộc điều trần về vấn đề thuyền nhân
- Bản tin về phiên toà xử các tăng ni Phật tử tại Sài Gòn

TRANG TUỔI XANH 33

- Cậu bé làng Phù Đổng
- Mặt trời và mặt trăng giận nhau
- Các em viết
- Toán học vui

TRANG PHỤ NỮ 46

- Giúp chồng thực hiện "nghĩa vụ làm chồng"
- Có nên tắm nắng hay không
- Nhật ký của trẻ thơ

Tranh bìa của Nguyễn Hữu Nhật

Là thư toà soạn

Báo chí và các cơ quan truyền thông Na uy trong đôi ngày tạm quên những biến động lớn trên hoàn vũ để dành giấy mực và thời gian cho cuộc bầu cử hội đồng tỉnh và thị xã 95. Những hình ảnh chết chóc và lửa đạn ở cực Nam tư, những cuộc biểu tình tuần hành tại nhiều thành phố lớn trên khắp thế giới và ngay cả tại Paris để phản đối vụ Pháp thử bom nguyên tử tại quần đảo Mururoa, Hội Nghị Phụ Nữ Thế Giới lần thứ tư với gần 40.000 đại biểu đang sôi nổi tại Bắc Kinh v.v... ít còn được nhắc tới. Thay vào đó là những tin tức và hình ảnh về cuộc bầu cử địa phương.

Sau 20 năm có mặt tại đất nước này, lần đầu tiên trong danh sách ứng cử viên được các đảng đề cử, chúng ta thấy có 5 người Việt nam ra tranh cử tại các thành phố lớn. Ngoại trừ một người ra tranh cử dưới màu cờ của đảng Cộng sản Na uy, đã từ chối “tiếp xúc” với cộng đồng theo lời mời của ban Việt ngữ đài phát thanh quốc gia, bốn ứng cử viên còn lại được các đảng Nhân Dân Cơ Đốc và Hữu Khuynh đề cử, là những khuôn mặt quen thuộc tại các cộng đồng địa phương. Đây là một chứng minh hùng hồn nhất nói lên sự trưởng thành trên lãnh vực chính trị của cộng đồng Việt nam và cũng là một biểu hiện rõ nét nhất cho sự hội nhập mà 13.000 người đã đạt tới. Nhiệm vụ còn lại cầm thẻ cử tri và bước tới phòng phiếu- là trách nhiệm của mọi người.

Cách đây vài năm, báo Vårt land đã dành nhiều số liên tục để đề cập tới các sắc dân ngoại kiều. Tác giả của một bài báo đã phải ghen tị khi viết rằng một số người Na uy gốc ngoại kiều đang nắm những địa vị quan trọng trong lãnh vực kinh tế và kỹ nghệ -chẳng hạn như tại công ty khai thác dầu Statoil- Sau khi trưng các số liệu thống kê, tác giả bài báo đã phải thán phục kết luận: Thanh thiếu niên ngoại kiều chăm chỉ học hành, thông minh và tài giỏi hơn thanh thiếu niên Na uy. Thật đáng cho chúng ta tự hào!

Nhưng, chữ nhưng không nên có và không ai muốn- biến cố ngày 10 tháng 9 tại trung tâm thủ đô Oslo một ngày trước ngày bầu cử, đã làm mờ hào quang , đập đổ những thành quả mà chúng ta vất vả vun trồng suốt gần một thế hệ. Gọi là biến cố, vì tầm ảnh hưởng và hậu quả tai hại lâu dài của nó. Súng đạn, dao búa trong tay một nhóm thanh thiếu niên Việt nam đã gây ra án mạng khi xung đột với một nhóm thanh thiếu niên thuộc các sắc tộc khác. Khó mà chối cãi rằng biến cố đó, được báo chí và các cơ quan truyền thông khai thác tận tình đúng trong ngày bầu cử, đã là một nguyên nhân gần tạo ra chiến thắng bất ngờ cho đảng Cấp Tiến, một đảng vốn có ác cảm và chủ trương một chính sách khắt khe với các cộng đồng ngoại kiều.

Những thành quả mà cộng đồng Việt nam đã đạt được, phần lớn là do sự cố gắng vươn lên của các bạn thanh thiếu niên, có thể sẽ do chính một số các bạn thanh thiếu niên đập đổ. Sống giữa một xã hội mà mằm nghi kỵ, sự kỳ thị và chủ nghĩa tân phát xít đang có cơ bành trướng, có quá đáng không khi gọi những sự kiện đáng tiếc mà một số thanh thiếu niên đã gây ra là những hành động tự sát?

Trách nhiệm thuộc về ai? Gia đình - xã hội - các đoàn thể - chính các bạn thanh thiếu niên - hay tất cả?

• VS

THỜI SỰ



TIN QUỐC TẾ

Pháp tái thử nghiệm vũ khí nguyên tử

Hầu như ngay sau khi đắc cử, tổng thống Pháp Jacques Chirac đã gây được sự chú ý khắp thế giới bằng cách loan báo việc tái thử nghiệm vũ khí hạch nhân tại khu vực Mururoa, Thái Bình Dương vào đầu thu năm nay. Tức thì, một làn sóng chống đối lan nhanh từ Úc, Tân Tây Lan đến hơn một trăm quốc gia. Khắp nơi, người ta tổ chức xuống đường, trong khi đại sứ Pháp được triệu đến bộ ngoại giao để nhận thư phản đối.

Tại Nam Hàn, sinh viên đã chiếm đóng tòa đại sứ Pháp, và tuyên bố sẽ tử thủ cho đến khi chính phủ Chirac chấm dứt ý đồ ngông cuồng này. Trong khi ở nước Nhật láng giềng, nước duy nhất đã hứng chịu 2 quả bom nguyên tử, sự phản đối thật là cuồng nhiệt. Một phái đoàn cao cấp được gởi đến Tahiti để nhập vào đoàn biểu tình vì

đại do phong trào "Hoà Bình Xanh" (Greenpeace) tổ chức và chứng kiến cảnh người dân Tahiti tàn phá phi trường quốc tế của Pháp trên đất họ. Ngoài việc phát động biểu tình, phong trào "Hoà Bình Xanh" còn dùng trực thăng và tàu thủy cố gắng xâm nhập khu vực thử bom, nhưng bị lực lượng Pháp truy cản.

Nhận xét về thái độ chung của chính phủ các nước tiên tiến, người ta thấy có sự khác biệt lớn lao. Trong khi bộ trưởng tài chính Nhật Masayoshi Takemura nguyên rủa Chirac là người có trái tim "ác quỷ", hoặc thủ tướng Úc Paul Keating phẫn nộ gọi Chirac là tên "Gaulois kiêu ngạo" thì thủ tướng Na Uy Gro H. Bundtland nhập nhằng với câu nói "sự ngu xuẩn thì không cần thiết phải lặp lại..." một câu nói mà ai hiểu sao cũng được!

Đối với các cường quốc nguyên tử khác như Hoa Kỳ, Trung Cộng, Anh... sự im lặng của họ thật là tương phản với khí thế ồn ào của thế giới chung quanh vụ thử bom. Trước sau, chính phủ Hoa Kỳ chỉ phản đối chiếu lệ trên truyền hình rằng họ lấy làm... tiếc vì Pháp nhất định thực hiện việc thử bom.

Riêng tại thủ đô Paris, mặc dù có cuộc tuần hành phản đối của khoảng 5.000 người, sinh hoạt thường nhật dường như không có gì thay đổi. Xuất hiện trên truyền hình, thủ tướng Pháp Alain Jupé thừa nhận sự phản đối gần như cuồng nộ, nhưng "vẫn chưa đủ mạnh để lay chuyển dự định của chúng ta".

Như chương trình đã chuẩn bị, đêm thứ ba, 5/9 1995 quả bom hai mươi ngàn tấn chôn sâu 800 m dưới đáy biển đã phát nổ. Gần một tháng sau, ngày thứ hai, 2/10, quả thứ nhì với sức tàn phá hơn 5 lần (khoảng hơn một trăm ngàn tấn TNT) đã được thử.

Theo dự tính, Pháp sẽ thử 8 quả bom nguyên tử trước khi ký kết hiệp ước cấm thử bom nguyên tử vào năm tới.

Trong diễn văn kêu gọi dân chúng Nhật đầu hàng, một điều trái ngược với truyền thống võ sĩ đạo, dân chúng đã oà khóc nức nở khi nghe đức vua Hirohito nói: "Chúng ta phải chấp

nhận những điều không thể chấp nhận..."



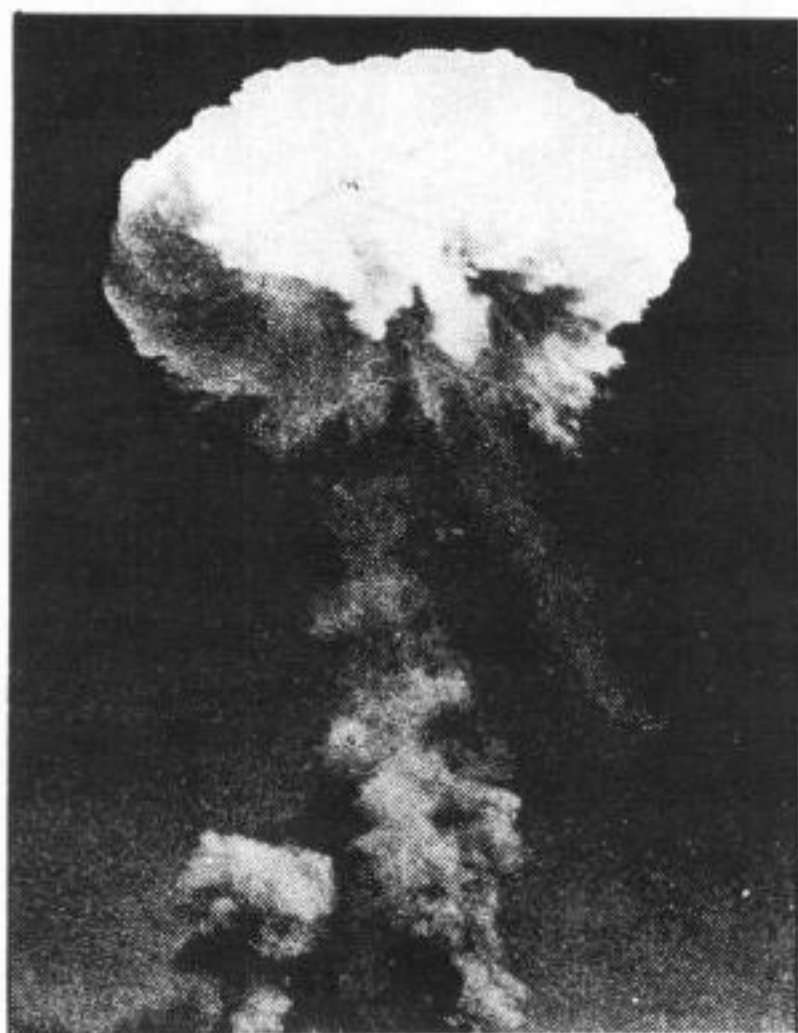
Để kết thúc bản tin về vụ thử bom của vị tổng thống ồn ào này, VS xin trích đăng một đoạn nhật ký của tổng thống Hoa Kỳ Harry Trumann, người đã cho lệnh thả hai quả bom nguyên tử đầu tiên xuống Nagasaki và Hiroshima, cách nay 50 năm, lúc đệ nhị thế chiến đang đến hồi kết cuộc, tiêu huỷ toàn bộ hai đảo và khoảng 200.000 người thiệt mạng. Điều đáng lo ngại là cho tới nay, chất phóng xạ vẫn tiếp tục làm ô nhiễm môi sinh, và có lẽ còn kéo dài theo mỗi hận ghi khắc mãi vào tâm khảm người Nhật.

...

12 tháng tư. Cuộc họp nội các đầu tiên phải dời lại vì thiếu người, mọi người dừng dậy yên lặng rời phòng họp, ngoại trừ thủ tướng quốc phòng Stimson. Ông ta xin được nói chuyện với tôi về một vấn đề quan trọng. Stimson nói rằng ông ta muốn kể tôi nghe một dự án vĩ đại đang được thực hiện. Đó là dự án nhằm chế tạo một loại vũ khí có sức tàn phá gần như không thể tin được. Ông ta chỉ nói có vậy mà tôi cảm thấy rất bối rối. Đó là lần đầu tiên trong đời tôi được nghe nói về bom nguyên tử, dù Stimson chưa kể chi tiết. Mãi đến ngày hôm sau tôi mới được biết thêm về loại vũ khí đáng sợ đang được chế tạo, và chẳng bao lâu nữa, sức mạnh ghê rợn sẽ ở trong tay chúng tôi...

24 tháng tư. Hôm nay Stimson gọi tôi

bức điện như sau: "Thưa tổng thống, tôi nghĩ rằng thật là cần thiết được hội kiến với ngài càng sớm càng tốt để trình bày về một vấn đề tối mật. Ít lâu sau khi ngài nhậm chức, tôi đã đề cập đến vấn đề này, nhưng nhận thấy ngài quá bận rộn nên tôi chưa có dịp nhắc lại. Tuy nhiên, vì nghĩ rằng vấn đề thật có quan hệ trong việc đối ngoại hiện nay của chúng ta, và sẽ có ảnh hưởng đến độ tôi không dám trì hoãn thêm nữa..." Tôi biết ông ta đang muốn nói đến dự án bí mật nguyên tử nên ra lệnh cho viên thư ký riêng, Matt Connelley chuẩn bị cho Stimson gặp tôi vào ngày hôm sau.



25 tháng 4. Tôi tiếp thủ trưởng Stimson vào giờ trưa và bàn về vấn đề ông đã nêu ra trong bức thư hôm trước. Stimson là một trong vài người có trách nhiệm phác họa dự án chế tạo bom nguyên tử. Ông ta rất nhiệt thành trong tất cả mọi giai đoạn phát triển của dự án. Stimson nói rằng ông rất muốn chia sẻ những ý nghĩ của ông với tôi về bom nguyên tử sẽ ảnh hưởng trong chiến tranh hiện nay ra sao, cùng những thay đổi cho nền văn minh nhân loại như thế nào... Tôi lắng nghe say mê, vì Stimson là một người thông thái và có khả năng tiên liệu.

Ông ta giải thích tường tận và chi tiết về sức mạnh của nguyên tử và thêm rằng nếu như ước mơ thành tựu thì bom nguyên tử giữ một vai trò quan trọng trong bang giao quốc tế của Hoa Kỳ, và nếu có thể được, sẽ thu ngắn cuộc chiến... Tôi được biết cụ thể hơn rằng vũ khí này có sức phá huỷ toàn bộ các thành phố, tàn sát dân chúng ở một mức

khó lường... Stimson còn tin rằng bom nguyên tử sẽ đặt chúng tôi vào vị trí của kẻ có quyền ấn định thời hạn kết thúc chiến tranh... Mặt khác, Stimson còn quan tâm đến ảnh hưởng của nguyên tử trong việc phác họa lịch sử nữa. Lẽ cố nhiên là không một ai có thể chắc chắn rằng những nỗ lực phi thường hiện nay sẽ thành công hay không! Tuy nhiên, viên thư trưởng quốc phòng tỏ ra rất tự tin về kết quả và nói rằng ước mơ sẽ thành sự thực trong vài tháng nữa. Sau hết, ông ta đề nghị tôi chỉ định một uỷ ban nghiên cứu và cố vấn cho tôi trong các vấn đề liên quan tới nguyên tử...

Ngày 1 tháng 6. Một uỷ ban cố vấn gồm các khoa học gia được Stimson hướng dẫn đến gặp tôi hôm nay, Tất cả cùng đề nghị rằng ngay sau khi chế xong, bom sẽ được sử dụng chống quân thù. Họ lại đề nghị rằng bom sẽ được tận dụng vào mục tiêu sao cho mức phá huỷ càng tàn khốc càng tốt, và sẽ không báo trước. Dĩ nhiên tôi cũng nhận rằng khi bom nguyên tử phát nổ thì sức tàn phá sẽ khủng khiếp và hậu quả của nó sẽ vượt xa khả năng tưởng tượng của con người.

Uỷ ban cũng không tin rằng sự biểu diễn kỹ thuật sẽ có thể chấm dứt chiến tranh, họ nói "Chúng tôi thấy không có cách nào hơn là sử dụng trực tiếp vào quân sự"... Như vậy họ đã quyết định sẽ không biểu diễn, dù là ở một sa mạc nào đó, nhưng phải hướng thẳng vào một mục tiêu quân sự chống kẻ thù.

Quyết định sau cùng về nơi chốn và lúc nào bom sẽ được thả thì tùy thuộc vào tôi. Tôi xem bom này như một vũ khí quân sự, và không bao giờ ngờ rằng phải dùng đến nó. Nhưng các cố vấn cấp quân sự đã đề nghị sử dụng nó, và khi tôi nói với Churchill, ông không hề lưỡng lự bảo tôi rằng ông ủng hộ việc sử dụng bom nếu nó có thể đóng góp vào việc chấm dứt chiến tranh...

Trong việc quyết định sử dụng bom này, tôi muốn chắc chắn rằng nó phải được sử dụng như một vũ khí chiến tranh theo cách diễn tả bởi luật chiến tranh. Nghĩa là nó phải thả xuống một mục tiêu quân sự. Tôi nói với Stimson rằng bom phải được thả xuống một trung tâm sản xuất vũ khí quân sự trọng yếu càng gần càng hay. Sau hết, 4 thành phố được chọn là mục tiêu: Hiroshima, Kokura, Niigata, và Nagasaki !!!

Đầu tháng 8/1945, bom chế xong. Ngày mùng 6, một chiếc B 29 mang thả xuống Hiroshima, một thành phố quan trọng với dân số 380.000 người. Ba ngày sau Hiroshima, quả thứ nhì được thả, lần này xuống Nagasaki... Cuộc đầu hàng chính thức của quân Nhật diễn ra trên chiến hạm Missouri ngày 2 tháng 9-1945, lúc 9.08h giờ Tokyo. Tướng MacArthur, đại diện Hoả Kỳ, tuyên bố: "Thế giới nay hoàn toàn yên bình. Một kỷ nguyên mới đang mở ra cho chúng ta..."

VỤ ÁN THẾ KỶ CHẤM DỨT?

Sau 9 tháng với hồ sơ dày 50.000 trang cùng 857 chứng cứ cáo buộc O. J. Simpson là hung thủ giết vợ cũ, Nicole Brown Simpson, và người bạn trai của bà, Ron Goldman, ngày 12/6 1994, bồi thẩm đoàn mất thêm hai phút để gây sự sốt cho cả nước Mỹ khi tuyên bố Simpson vô tội.

Simpson hầu như không tin những gì mình nghe được, sau đó ông nhờ người con trai lớn nói vắn tắt vài lời cảm tạ ơn trên đã che chở ông thoát khỏi vụ án mà ông "không thể và cũng không muốn" vi phạm, đồng thời mong chính quyền tiếp tục điều tra..., trong khi gia đình các nạn nhân bật khóc nức nở, 2 công tố viên Chris Daden và Marcia Clark không dấu được vẻ phẫn nộ và thất vọng.

Một lực lượng cảnh sát hùng hậu túc trực trước cửa toà án đã nhường lối cho Simpson, ông được chở về nhà cũ với trực thăng và cảnh sát hộ tống sau 15 tháng vắng mặt.

Một đám đông đã chờ sẵn trước nhà ông, phần lớn là da đen, đã giương



biểu ngữ và cờ, reo hò chung vui với Simpson. Từ lâu, người ta không còn tin tưởng vào pháp luật của chính quyền xứ này nữa, vì có những vụ xử cùng tội trạng mà người da trắng được tha, nhưng da đen lại bị lãnh án, 70% người da đen tin rằng Simpson vô tội, tuy nhiên họ cũng nghĩ rằng nếu Simpson nghèo thì vụ xử này có lẽ chỉ kéo dài có 9 ngày và số phận của ông đã được ... an bài!

Sự thắng kiện của Simpson như vậy mang ý nghĩa chiến thắng của khối người da đen tại Mỹ, tuy vậy, không phải ai cũng có khả năng tài chính dồi dào như ông. Mỗi ngày ông phải chi khoảng 250.000 kr., tổng cộng khoảng 130 triệu kr. án phí và luật sư trong suốt 9 tháng ròng rã với hi vọng mong manh. Dù tài sản của ông đang bị khánh kiệt, cũng chưa có gì đáng lo. Là tài tử, thể thao gia, quảng cáo viên đắt giá, và là nhân vật chính trong vụ án sôi nổi vừa qua, Simpson sẽ tạo lại cơ nghiệp không khó khăn cho lắm.

Cả nước Mỹ đã quen với cảm giác căng thẳng khi theo dõi vụ án Simpson trong 14 tháng, gay cấn hơn loại phim hư cấu thường nhật, chắc chắn đang ngóng chờ nghe tiếng nói của bị cáo lừng danh Simpson, và có thể giới báo chí, truyền thông đang chuẩn bị những số tiền kếch sù để được Simpson dành cho cuộc phỏng vấn đầu tiên... Và sự im lặng của nhân vật chính càng kéo dài thì càng làm tăng thêm sự chờ đợi của đám đông...

Đối lại, chính quyền Los Angeles thiệt khoảng 60 triệu. Sự thiệt hại tài chính như vậy không đáng kể so với uy tín luật pháp quốc gia đang bị sút giảm trầm trọng. Chắc chắn, chính quyền sẽ tiếp tục tìm tra, dù biết sẽ khó mà truy tố một người được tòa tuyên bố vô tội như O.J.Simpson được nữa.

Cảnh bi hài vào phút chót-thân nhân của bên thắng kiện sung sướng rời toà và bên thua phần nộ, bật khóc cay đắng, sẽ đào sâu thêm hố chia rẽ chủng tộc vốn đã tồn tại lâu đời và đã trở thành một nét đặc thù của Hợp Chúng Quốc.



Diễn tiến hòa bình tại Trung đông

Ngoại trưởng Na Uy Bjørn Tore Godal đã hiện diện trong buổi lễ ký kết Hòa Ước Oslo 2 tại tòa Bạch ốc, thủ đô Hoa Kỳ vào ngày thứ năm, 28/9 1995.

Hòa ước này, gồm một văn kiện dày 400 trang, sẽ được long trọng ký kết giữa ngoại trưởng Do Thái Shimon Peres và lãnh tụ Palestin Yasir Arafat trước sự chứng kiến của tổng thống Hoa Kỳ Bill Clinton, và phái đoàn Na Uy gồm ngoại trưởng Bjørn Tore Godal, phó tổng thư kí LHQ Terje Rød Larsen, thứ trưởng ngoại giao Jan Egeland.

Theo tinh thần bản hoà ước này, chính phủ Do Thái sẽ rút toàn bộ quân đội ra khỏi 400 làng và 7 thành phố lớn Jenin, Hebron, Tulkarm, qalgilia, Nablus, Ramallak, Betlehem từ nay cho tới tháng 7/1997. Riêng tại Hebron, một thành phố có 120000 dân Palestin và 400 kiều dân Do Thái cư ngụ, quân đội Do Thái sẽ còn tiếp tục lưu lại thêm một thời hạn nữa.

Như vậy, nếu cuộc rút quân của Do Thái hoàn tất, quốc gia tân lập Palestin sẽ kiểm soát 90% miền Vestbanken, sau khi họ đã giành được quyền tự trị trên dải đất duyên hải Gaza 16 tháng nay từ lúc Hoà Ước Oslo được ký lần thứ nhất, ngày 30 tháng 8/1993.

Việc trao trả tù binh cũng được đề cập đến. Theo thỏa thuận, Do Thái sẽ trao trả 5000 tù nhân Palestin, chia làm 3 giai đoạn. Đối lại, Palestin phải chấm dứt mọi hành động thù nghịch và phá hoại quốc gia Do Thái. Một lực lượng an ninh của Palestin gồm 12.000 người sẽ không được bắt giữ những di dân Do Thái mới đến cư ngụ trong lãnh thổ xứ này.

Một lần nữa, hoà ước trao trả quyền tự trị cho Palestin được tán thưởng và hỗ trợ nhiệt liệt khắp nơi trên thế giới. Trong diễn văn chúc mừng, tổng thống Mỹ Bill Clinton đã ca ngợi hòa ước này như một dấu hiệu báo trước một nền hoà bình trường cửu tại Trung Đông.

Thứ trưởng ngoại giao Na Uy Jan Egeland cho biết Na Uy sẽ tiếp tục giữ



Liệu có thể sống chung hòa bình được không?

một sứ mạng quan trọng trong diễn tiến hoà bình vào những ngày sắp tới: Trước hết, sẽ phát động phong trào "Người đến với người" nhằm tạo sự cảm thông giữa các nhóm dị chủng tại vùng Vestbanken. Kế đến, Na Uy sẽ tài trợ và huấn luyện lực lượng cảnh sát Palestin, sau đó sẽ gởi 50 quan sát viên cùng thành viên hoà bình của các quốc gia khác, giám sát cuộc bầu cử sẽ tổ chức vào đầu năm tới tại Vestbanken.

Tejre R. Larsen, sứ gia hòa bình, đương kim phó tổng thư ký LHQ, người đã cùng cố ngoại trưởng Na Uy, Johan J. Holst có công đầu trong việc mưu tìm hoà bình cho vùng Trung Đông đã nhấn mạnh đến trách nhiệm của cả Do Thái lẫn Palestin là phải cố gìn giữ và tôn trọng thỏa ước. Ông cũng kêu gọi các quốc gia tiên tiến cùng ngân hàng quốc tế trợ giúp để Palestin nhanh chóng ổn định. Theo thỏa thuận, quốc hội Hoa Kỳ sẽ viện trợ kinh tế cho Palestin nếu hòa ước độc lập cho Palestin được ký kết trước ngày 2/10 1995.

Có lẽ vì thời gian cấp bách như vậy, nên vị trưởng phái đoàn thương thuyết của Palestin đã bất tỉnh vì kiệt sức sau khi soạn xong 7 bản đồ và các điều khoản dày 400 trang cho hiệp ước lần

thứ hai này. Trong phần đáp từ, lãnh tụ Palestin Yasir Arafat ngỏ ý sẽ cố gắng hết sức để năm 1995 thành năm hòa bình và ổn định trên một "Tân Trung Đông".

Ngoại trưởng Do Thái Shimon Peres thì diễn tả hoà ước này như một cánh tay vươn dài tới các nước láng giềng, đồng thời khâm phục tính cương quyết sắt đá của Yasir Arafat trong cuộc thương thuyết gần 80 giờ trước khi hai bên đạt được sự thoả thuận.

Dẫu sao, những mâu thuẫn xã hội, xung đột tôn giáo, tranh chấp lãnh thổ... dai giằng suốt bao nhiêu năm qua giữa hai sắc dân không dễ gì tan biến trong một sớm một chiều được. Ngay nội bộ của cả Do Thái lẫn Palestin cũng có sự chống đối lúc thì âm ỉ, lúc thì dữ dội, đặc biệt là từ các tổ chức quá khích như Hamas của Palestin hoặc Zu Artzeino của Do Thái, mà những vụ đặt bom trên xe buýt có thể xảy ra bất kỳ lúc nào bởi những cảm tử quân đầu bom trong người sẵn sàng liều mạng để xứng đáng là con cháu Allah trong cuộc thánh chiến không hẹn ngày chấm dứt.

Trung quốc bỏ ý định bán lò phản ứng hạt nhân cho Iran

Tin Nữ Ước - Hãng AFP loan tin ngày 27.9.95, theo một viên chức của bộ Ngoại giao Mỹ, thì ngoại trưởng Trung quốc Tiền Kỳ Thâm đã thông báo quyết định này cho ngoại trưởng Mỹ Warren Christopher, nhân cuộc hội kiến giữa hai ngoại trưởng trong ngày 27.9 tại Nữ Ước.

Được biết trong nhiều tháng qua, Hoa kỳ đã liên tiếp áp lực Trung quốc đình chỉ chương trình hợp tác nguyên tử với Iran, một nước có tên nằm trong danh sách khủng bố thế giới. Theo các giới quan sát thì đây có thể là một hành động chứng tỏ của Trung quốc để thắt chặt ngoại giao với Mỹ. Một nguồn tin khác cũng còn đánh giá rằng có thể giữa Trung quốc và Iran đang có bất đồng, phần nữa là Iran đang gặp khó khăn tài chánh.

Hai ngoại trưởng Hoa - Mỹ cũng chưa giải quyết được hai hồ sơ còn bế tắc khác là về quân sự, Hoa kỳ nghi ngờ Bắc Kinh bán hỏa tiễn cho Pakistan, vi phạm luật định chuyển giao tên lửa. Về

ngoại giao, phía Hoa kỳ cho biết là chưa đến lúc có một cuộc gặp gỡ thượng đỉnh giữa tổng thống Mỹ Bill Clinton và chủ tịch nước Giang Trạch Dân. Cuộc hội nghị mà phía Trung quốc mong muốn sẽ diễn ra bên lề hội nghị lễ kỷ niệm 50 năm thành lập Liên Hiệp Quốc vào tháng 10 tới đây. Phía Trung quốc muốn có cuộc gặp gỡ thượng đỉnh vì ông Giang Trạch Dân cần phổ trương thanh thế với quốc tế và dân chúng trong nước trước ngày ông Đặng Tiểu Bình qua đời. Theo AFP thì cuộc họp báo giữa ngoại trưởng hai nước không xảy ra như dự định.

Pháp quyết định hủy bỏ kho mìn chống cá nhân

Tin Pháp - Hãng thông tấn AFP loan tin ngày 27.9.95, hưởng ứng nghị



quyết của hội nghị Liên Hiệp Quốc nhóm họp tại Vienne trong tuần qua, để thúc đẩy nỗ lực quốc tế chống lại việc sử dụng mìn chống cá nhân. Ngày 27.9, nước Pháp đã đơn phương quyết định ngưng việc sản xuất các loại mìn và phá hủy các kho mìn mà Pháp hiện có. Quốc vụ khanh đặc trách hoạt động nhân đạo của Pháp, ông Xavier Emmanuelli, đã thông báo quyết định này tại hội nghị cấm sử dụng các loại vũ khí vô nhân đạo do Liên Hiệp Quốc tổ chức tại Vienne, thủ đô nước Áo.

Khi thông báo quyết định này, ông Emmanuelli nhấn mạnh đây là một bước đột phá đáng kể trong việc đấu tranh chống việc phổ biến các loại mìn

chống cá nhân. Ông cũng nhắc lại: Pháp là nước đầu tiên đề nghị ngưng xuất khẩu mìn chống cá nhân. Từ đó cho đến nay, nhiều nước trong Liên Hiệp Châu Âu đã hưởng ứng và theo gương của Pháp.

Quyết định của Pháp tại Vienne được tổ chức UNICEF và "tổ chức những người tàn tật thế giới" hoan nghênh. Ngoài các loại mìn chống cá nhân, tại hội nghị Vienne, Pháp cũng đề nghị cấm sử dụng loại vũ khí laser làm mù mắt. Hoa kỳ là nước duy nhất đã thử nghiệm thành công loại súng laser, có thể đốt cháy võng mạc từ xa, đã tỏ ý ủng hộ cấm sử dụng loại vũ khí này.

Phó thủ tướng Thailand đề nghị về khu vực kinh tế

Tin Philippine - Hãng AFP loan tin ngày 27.9.95, phó thủ tướng Thailand đang công du Philippine đã lên tiếng thành lập một vùng kinh tế trong khu vực chạy dài từ Philippine, bao gồm khu vực quần đảo Trường Sa, miền Nam Trung quốc và xuống đến bờ biển Việt nam, Cam bốt và tới phía Đông Thailand. Theo phó thủ tướng Thailand thì đề nghị này nhằm biến vùng tranh chấp thành một khu vực hợp tác kinh tế.

Hiện nay khu vực quần đảo Trường Sa đang là một tranh chấp của 6 nước: Philippine, Trung quốc, Đài loan, Việt nam, Brunei và Mã lai. Phó thủ tướng Thailand cũng nhấn mạnh đây không phải là một đề nghị chánh thức của Thailand, nhưng là do ý kiến của cá nhân ông xem nó có được chú ý hay không?



TIN NA-UY

Tin bầu cử hội đồng tỉnh xã

Thấm thoát đã 4 năm trôi qua và cuộc bầu cử địa phương năm nay đã diễn ra sôi nổi tới mức báo chí đã so sánh với cuộc bầu cử quốc hội. Khác hẳn với năm 1990, đảng Cấp Tiến lần này đã thắng lớn ngoài sự phỏng đoán của tất cả các nhà phân tích thời cuộc. Các cuộc thăm dò trước ngày bầu cử ít hôm cho thấy đảng Cấp Tiến đang trên đà đi lên thì bất ngờ một đảng viên cao cấp của đảng này tham dự một cuộc họp bí mật với đại diện các tổ chức kỳ thị và phân biệt chủng tộc.

Vụ khám phá này đã khiến đảng trưởng Carl I Hagen mất ăn mất ngủ và là đề tài để các đảng khác công kích. Mĩa mai thay, kết quả cuộc bầu cử cho thấy đảng Cấp Tiến đã thắng lớn trên toàn quốc. Đang là cái bóng mờ trong sinh hoạt đảng phái, đảng Tiến Bộ nghiêm nhiên vượt lên hàng thứ ba, chỉ sau đảng Lao Động (AP) và Hữu Khuynh (H).

Đảng Xã Hội Khuynh Tả (SV), nguyên là đảng công kích Carl I Hagen mạnh mẽ nhất lại bị mất phiếu nhiều nhất, kể đến là đảng Hữu Khuynh, Tả Khuynh (V), Dân Chủ Cơ Đốc Giáo (KrF), Trung Tâm (S), Liên Minh Đỏ (RV)... Các đảng trưởng này, sau khi tính toán thua lỗ đã quay ra đổ lỗi cho nhau, gọi nhau là "Những tên ngu xuẩn có ích cho đảng Cấp Tiến". Trong khi đó, Carl I Hagen sung sướng tuyên bố rằng ông ta có cảm tưởng dân chúng Na Uy đang trao tất cả niềm tin và cơ hồ muốn ủy thác cho đảng ông thay đổi toàn bộ cơ cấu chính quyền!

Tuy nhiên, việc trước mắt là phải ổn định các chức vụ then chốt ở các cấp thị xã, tỉnh và quận. Dầu sao, chức thị trưởng thủ đô vẫn nằm trong tay đảng Khuynh Hữu, một đảng chủ trương không bao giờ nói chuyện với đảng Cấp Tiến! Trong khi đảng trưởng Xã Hội Tả Khuynh Erik Solheim kêu gọi các đảng bại trận liên kết lại cả ở quốc hội lẫn địa phương, thì thủ lĩnh đảng khuynh hữu gọi đích danh ông này là "Tên ngu xuẩn làm lợi cho Carl I Hagen!" bởi vì sự đắc thắng của đảng

Cấp Tiến còn có nghĩa rằng đảng Trung Tâm với nữ thủ lĩnh Anne E Lahnstein sẽ không còn cơ hội lập chính phủ đa đảng và cơ hội giành ghế thủ tướng trong kỳ bầu cử quốc hội trong vòng hai năm tới đây.

Ảnh hưởng cuộc bầu cử này rồi ra sẽ còn ảnh hưởng lâu dài trong sinh hoạt chính trị ở Na Uy, giới phân tích bầu cử cho rằng nếu công chúng tiếp tục ủng hộ đảng Tiến Bộ, cùng với sự rạn nứt trong các đảng khác, cuối cùng đảng Tiến Bộ có thể nắm được chính quyền!

Nhật báo Verdens Gang (VG) nêu ra 2 câu hỏi: - Trong các đối thủ của Carl I Hagen, ai là người chịu trách nhiệm khiến Hagen hốt phiếu? - Phải làm gì để chống lại chủ trương kỳ thị

thế nào, trước khi tìm hiểu vấn đề. Mọi người phải làm tròn nghĩa vụ và được hưởng quyền lợi theo quy định, trực xuất tội phạm như đã và đang làm. V: Đảng Lao Động (AP) phải chịu trách nhiệm. Phải tận dụng kinh nghiệm và kiến thức để giải quyết vấn đề ngoại kiều. Phân chia vấn đề ra từng phần nhỏ và rõ rệt, thảo luận công khai tìm hướng giải quyết KrF: Đổ lỗi cho bất kỳ đảng nào cũng đều nông cạn. Chúng ta phải chịu trách nhiệm chung. Carl I Hagen là kẻ mị dân chuyên khai thác mặt tiêu cực và che đậy mặt tích cực vấn đề ngoại kiều. Tập thể nào cũng có người xấu kẻ tốt, kể cả người bản xứ Na Uy chúng ta. Nếu cho rằng ngoại kiều chưa thích nghi với xã hội mới, thì phải tìm cách tạo sự thông cảm và



Kẻ chiến thắng!

và căm thù ngoại kiều của đảng Cấp Tiến? Sau đây là phần trả lời của thủ lĩnh các đảng. H: Đảng Xã Hội Khuynh Tả chịu trách nhiệm. Phải có những cuộc thảo luận công khai, tiến đến những cách giải quyết cụ thể vấn đề ngoại kiều. AP: Không đảng nào chịu trách nhiệm. Phải chấm dứt nói đến sự căm thù ngoại kiều. Phải nhận thức rằng ngoại kiều hiện nay không đủ việc làm, sống nhờ an sinh xã hội, thanh thiếu niên kết băng đảng. Cách hay nhất là kiểm công ăn việc làm cho họ. SP: Không muốn nhắc đến Carl I Hagen nữa. Chúng ta phải trở lại điểm khởi đầu. Phải tự vấn thái độ và luân lý của chúng ta đối với ngoại kiều như

hiểu biết hơn. SV: Hagen biết khai thác cơ hội, có lẽ đảng Lao Động nên đồng ý với đảng Cấp Tiến về một vài điểm. SV là đảng duy nhất cố vạch rõ âm mưu của Hagen nhưng không thành công. Phải quan tâm đến giới trẻ ngoại kiều và một kế hoạch dài hạn nhằm giải quyết nạn thất nghiệp.

Hiện nay Na Uy có 211.215 ngoại kiều, tương đương 4,9 % dân số bản xứ; 100.922 gốc Á Châu. Số còn lại đến từ Thổ Nhĩ Kỳ, Phi Châu, trung và nam Mỹ Châu... Riêng tại thủ đô Oslo, theo thống kê, cứ 5 trẻ em bản xứ có 1 trẻ em ngoại quốc.

THỦ TƯỚNG GRO HARLEM BRUNTAND TỚI PEKING

Thủ Tướng Na Uy Gro Harlem Brundtland đã tới Peking để chủ tọa lễ bế mạc Đại Hội Phụ Nữ Thế Giới Kỳ 4, đồng thời tái lập văn phòng đài truyền hình NRK tại xứ này sau thời gian đóng cửa khá dài.

Thủ tướng tỏ ý hài lòng về kết quả đại hội đã gặt hái và bà là một trong những người với trách nhiệm thực hiện các chương trình đại hội đã chấp thuận. Một trong những điểm quan trọng là phát triển quyền tự do ngôn luận và bình quyền cho phụ nữ tại các quốc gia đang mở mang.

Người ta còn nhớ bài diễn văn bà đọc trong lễ khai mạc Đại hội Về Dân Số Thế Giới tại Cairo năm ngoái đã khiến dư luận tại các nước Hồi giáo lên tiếng công kích dữ dội, yêu cầu bà phải chính thức rút lại lời nói khi bà cho rằng phá thai không thể bị xem là tội phạm được.

Lần này tại Peking, bà cảm thấy dễ chịu hơn và cho biết theo chương trình chuyến công du, bà sẽ ghé Nam Dương, hội đàm cùng tổng thống xứ này về hợp tác kinh tế và kỹ thuật.

CON TIN NA-UY BỊ THẨM SÁT

Hans Christan Ostrø, sinh viên ngành kịch nghệ Na Uy đã bị một tổ chức khủng bố tên Al-Faran bắt cóc và sát hại tàn nhẫn ngày 12/8 tại vùng Kashmirs, Ấn Độ sau hơn một tháng cầm giữ. Tổ chức Al-Faran dọa sẽ giết thêm 4 con tin còn lại nếu chính phủ Ấn không phóng thích 12 du kích của họ.

Bộ trưởng nội vụ Ấn Độ Rajeh Pilot nói với thông tấn xã Na Uy rằng Al-Raran là một tổ chức khủng bố trực thuộc tổ chức Pakistan Jei phải chịu trách nhiệm vụ thẩm sát này. Lực lượng an ninh Ấn đã lùng kiếm dấu vết con tin trong nhiều ngày khắp vùng Kashmirs, và cuộc tìm kiếm vừa ngưng trệ thì người ta tìm thấy xác nạn nhân.

Bốn con tin còn lại, thuộc các nước Anh, Đức, và Hoa Kỳ được ghi nhận là còn sống khi chính phủ Ấn nhận được một cassette thâu âm giọng nói của cả 4 người. Chính phủ Ấn tuyên bố sẽ không nhượng bộ bất kỳ một yêu sách nào, dù là tiền chuộc hoặc phóng thích tội phạm theo đòi hỏi của quân khủng bố.



TỘI PHẠM GIA TĂNG TẠI NA UY

Nữ cảnh sát trưởng tại Oslo, Ingelin Killengren, đã chính thức yêu cầu bộ Tư Pháp cấp ngân khoản để tuyển mộ thêm 500 cảnh sát nhằm chặn đứng các tệ đoan xã hội.

Bà cho hay tội phạm đã gia tăng nhanh chóng trong thời gian qua. Một viên chức khác nói rằng việc xét xử các vụ trộm cắp, bạo hành v.v... đang bị chậm trễ một cách đáng lo ngại. Ông cũng đưa ra những con số cụ thể về hồ sơ các vụ án phạm chưa xét xử đã tăng gần gấp đôi trong 6 tháng đầu năm, từ 40.000 tới 75.000 !

Tuy nhiên, việc gì cũng cần thời gian, người ta tính rằng nếu yêu cầu của bà Ingelin Killengren được phê chuẩn thì cũng phải mất 4 năm để huấn luyện nhân sự !

Thanh tra cảnh sát đặc trách tội phạm Knut Roger Mikkelsen còn cho rằng chính quyền và bọn tội phạm đang cùng dự một trò chơi bất tương xứng, nói về mặt kinh tế chẳng hạn: Để có thể chặn đứng hoặc phá vỡ các tổ chức phi pháp, tịch thu các tang vật trị giá khoảng một triệu thì chính phủ phải mất bốn triệu, chưa kể đến những hoạt động phi pháp được tổ chức chu đáo làm tiêu hao ngân quỹ khá giới hạn của cảnh sát. Có trường hợp sở cảnh sát phải dùng một ngân khoản hơn nửa triệu cho một công tác kéo dài dài vồn vện 3 tuần lễ.

Dù đang trong tình trạng thiếu nhân sự như vậy, cảnh sát Na Uy thời gian qua đã đạt được những thành quả đáng khích lệ. Song song với những công tác trị an, khám phá những sòng bài lớn..., chính quyền đã bắt giữ 20 tấn Marihuana trên tàu Balan tên Krakow tại cảng Stavanger trung tuần tháng 7 vừa qua.



Ostrø (tóc trắng) và 4 bạn tù

ÁN MẠNG TẠI NHÀ GA OSLO S

Một vụ thanh toán giữa hai nhóm thanh niên Việt Nam và Thái Lan tại nhà ga thủ đô Oslo làm thiệt mạng một thanh niên Thái và một thanh niên Việt bị trọng thương làm rung động dư luận, đặc biệt vụ đáng tiếc này xảy ra ngay trước ngày bầu cử địa phương chắc chắn sẽ gây ấn tượng bất lợi cho cộng đồng người Việt nói riêng và các nhóm kiều dân khác đến từ Á châu, nói chung.

Cảnh sát đã bắt giữ 13 thanh niên VN, trong số này, một thanh niên 18 tuổi bị tình nghi là hung thủ. Theo tổng kết, từ đầu năm 1994 tới nay đã có 9 lần xô sát giữa nhóm thanh niên Việt và các nhóm ngoại kiều khác, cảnh sát đã nhận diện một vài người trong số 13 người bị tạm giữ nói trên có liên hệ từ những lần trước.

Luật sư bào chữa John C. Elden cho biết thân chủ ông đã tự ra đầu thú. Tháng 4 năm 1993 đương sự đã đập vỡ bia vào đầu một thanh niên Iran và dùng dao đâm thanh niên này chí mạng. Nhờ cứu chữa kịp thời, nạn nhân đã may mắn sống sót. Lần ấy, luật sư Elden đã xin tòa cho thân chủ ông được thọt phạt ngay để được hưởng án theo qui chế vị thành niên, nhưng tòa đã không thỏa mãn yêu cầu, cũng không cho biết lý do.

Thanh tra tội phạm Gunnar Larsen cho biết chưa thể kết luận chi được vì cuộc điều tra chưa kết thúc, ông cũng

cho biết sở cảnh sát đang có nhân viên luân phiên canh giữ an ninh cho thanh niên Việt trong khu giải phẫu. Cảnh sát trực tại đây đã ghi nhận có sự xuất hiện của một số thanh niên Á châu lạ mặt, và không nghĩ rằng họ tới với hảo ý.

Nữ cảnh sát Vigdis Sundal nói rằng cảnh sát chưa tìm ra khẩu súng sát nhân dù đã thuê nhặt được một súng nhỏ, và một số vũ khí tự chế như dao, gậy trong một bồn rác gần hí trường Oslo Spektrum, cách phạm trường khoảng hai trăm mét. Bà còn ngờ rằng thủ phạm chính đã trốn thoát và không chắc khẩu súng nhặt được nói trên có phải khẩu súng sát nhân hay không.

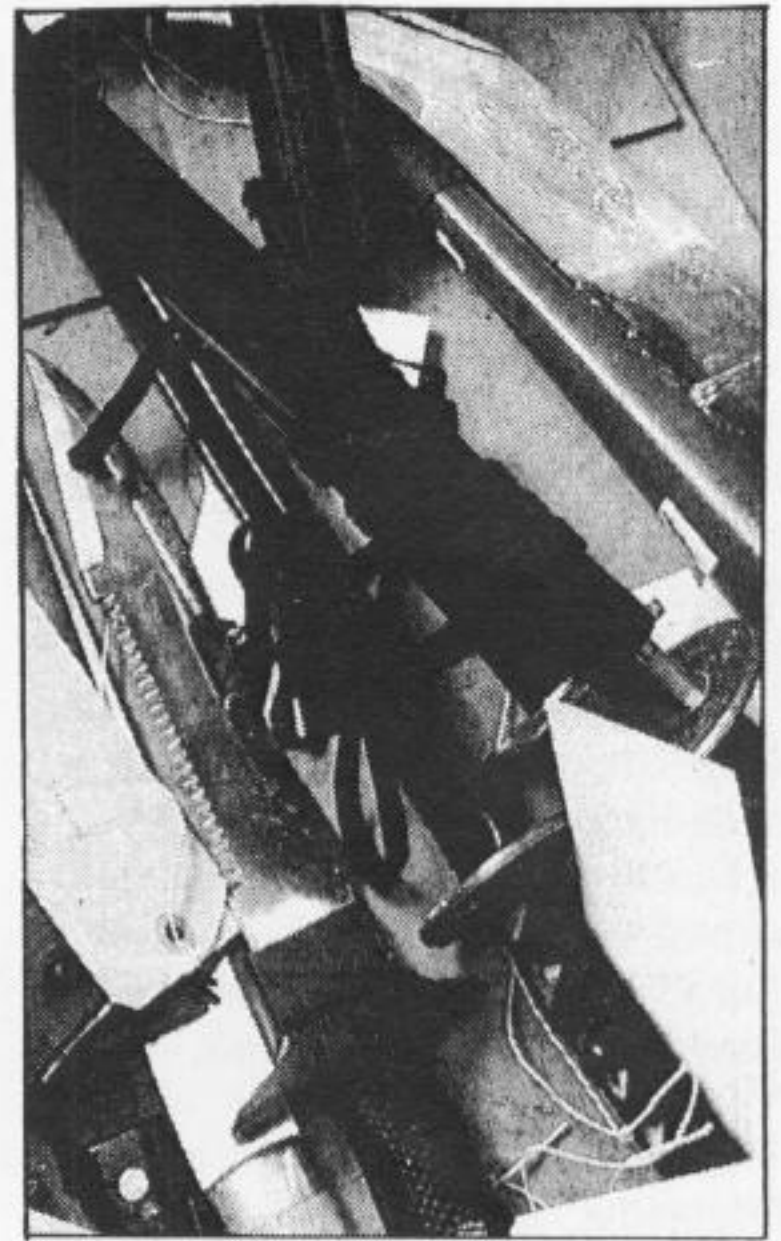
Trong số thân nhân các nghi can, có ông bà Trần Ngọc Dương, quả quyết với biên tập viên báo Dagbladet rằng cậu con 15 tuổi của ông bà vô tội, mặc dù đã vắng nhà từ đêm thứ bảy 9/9. Cậu bị ngờ có dính líu vào án mạng tối chủ nhật 10/9 và 3 vụ khác nữa. Khi ông vào thăm, con ông tỏ ra bình tĩnh và kể rằng cậu chứng kiến cảnh ẩu đả và đã bỏ chạy khi nghe súng nổ.

Được biết gia đình ông Dương vượt biên tới Mã lai năm 1988, ở trại Pular Bidong tới năm 1990 thì được Nauy nhận nhân đạo. Gia đình ông đã ổn định nhanh chóng sau khi tới Nauy một thời gian ngắn. Ông bà cũng nhân dịp, bày tỏ lòng biết ơn đất nước và nhân dân xứ này đã và đang cứu mang trợ giúp.

Hiện tất cả các nghi phạm đều cùng một lập luận, phủ nhận mọi nghi vấn liên quan tới án mạng. Hai nhân chứng VN ẩn danh cho cảnh sát hay nội vụ khởi đầu từ nhà hàng Lotus có nhân viên gác cửa là người Thái Lan, nhóm thanh niên VN nói trên cho rằng họ không được ưu đãi bằng các thanh niên Thái. Từ đó những vụ xô sát lẻ tẻ đã bắt đầu. Giữa tháng 8/95, một thanh niên Việt bị nhiều thanh niên Thái hành hung tàn nhẫn và rạch mặt ngoài vũ trường Bozo đường Kirkegt.

Nạn nhân VN vừa kể hiện có mặt trong nhóm 13 người tình nghi nói trên, cho thấy sự việc có liên quan với nhau, rất ăn khớp với giả thuyết của hai nhân chứng ẩn danh.

Dù sao, đây là một chuyện đáng tiếc sẽ có ảnh hưởng xấu trong mối quan hệ giữa cộng đồng VN và người Nauy bản xứ.



Trở về sau khi tốt nghiệp

Cuộc thăm dò mới nhất do viện Đại Học Bergen tài trợ cho thấy hơn phân nửa số sinh viên ngoại quốc, nhất là từ Á và Phi Châu đã trở về xứ sau khi tốt nghiệp. Những thống kê chính phủ trước đây đã tạo một hình ảnh sai lạc rằng 90 % sinh viên ngoại quốc đã tìm cách lưu lại Nauy sau khi học xong.

Edmund Odoi từ Ghana, Phi Châu, tâm sự rằng anh luôn mong ước trở về xứ sở khi thời gian lưu học tại Nauy đã mãn. Theo anh được biết, chưa hề có một sinh viên đồng hương nào có ý định ở lại.

Năm 1989, một nhân vật then chốt của tổ chức sinh viên Nauy đã vấp phải sai lầm khi ông đúc kết một bản báo cáo với chính phủ, đã đề cập một cách thiếu chính xác về số sinh viên ngoại quốc ở Nauy. Hậu quả là một chính sách gắt gao được đưa ra nhằm hạn chế du học sinh ngoại quốc.

Ông Kjetil Flatin tỏ ý ân hận và đề nghị chính phủ nên có thái độ cởi mở hơn. Viện trưởng viện đại học Bergen, Ole Didrik Laerum nói rằng chính sách hạn chế là một trở ngại trong việc quốc tế hoá đại học Nauy. Trong nhiều trường hợp đã khiến sinh viên nước ngoài cảm thấy bị ngược đãi.

Trưởng phòng pháp luật sở ngoại kiều Henriette Munkebye thừa nhận số sinh viên ngoại quốc hồi hương ngày càng nhiều, vậy không có lý do gì để họ cảm thấy họ bị nghi ngờ hay ngược đãi.



LIV ARNESEN SẼ THÁM HIỂM EVEREST

Liv Arnesen, người đàn bà đầu tiên trên thế giới sau khi thám hiểm Nam Cực trở về, nay đang dự tính sẽ trèo núi Everest vào mùa xuân tới. Nếu thành công, người đàn bà Na Uy can đảm này sẽ là phụ nữ duy nhất xưa nay tới Nam Cực và ngọn Everest cao thăm.

Nhiều nhà thám hiểm Na Uy cũng đang chuẩn bị chuyến du hành lên ngọn Everest sau khi họ phải bỏ cuộc vì bão tuyết năm ngoái. Cùng với Liv Arnesen, sẽ có thêm anh em Sven và Jon Gangdal, Olav Ulvund, Morten Raastrup cùng các bạn đồng hành từ Ý và Tiệp Khắc.

Trong cuộc tiếp xúc với nhật báo Dagbladet, Liv Arnesen cho biết bà đang chuẩn bị và luyện tập ráo riết cho

lần thám hiểm Everest năm tới, đồng thời phải viết xong cuốn du kí tường thuật chuyến thám hiểm Nam Cực vừa qua.

Jon Gangdal kể rằng nhóm ông đã xin được giấy phép, và chuyến thám hiểm Everest kì này sẽ khởi sự từ phần đất Tibet.

Tưởng cũng nên nhắc qua, núi Everest nằm ở biên giới hai nước Nepal và Tây Tạng, cao 8882 m. được đặt theo tên một người Anh, sir Georges Everest, là người đã có công đầu trong việc tìm hiểu và đo đạc chiều cao ngọn núi. Chuyến thám hiểm đầu tiên vào năm 1921 cũng do người Anh khởi xướng. Hai người trong nhóm leo được 8321 m. nhờ mang theo bình dưỡng khí một năm sau đó. Năm 1924 những người Anh này leo được 8560m. Hai người khác leo cao hơn nhưng bị mất mạng. Mùa xuân năm 1952, một nhóm người Thụy Sĩ leo được cao hơn tất cả các

nhóm trước. Ngày 29/5 1953, một người Tân Tây Lan tên Edmund Hillary cùng một người tùy tùng đã leo tới đỉnh. Sau đó, nhiều nhóm leo núi từ Nhật, Trung Hoa, Ý, Ấn Độ, Na Uy, Balan... đã không ngừng thám hiểm ngọn núi cao nhất thế giới này. Một phụ nữ đã leo tới đỉnh ngọn Everest năm 1975.



HỘI NGHỊ KHÔNG GIAN OSLO

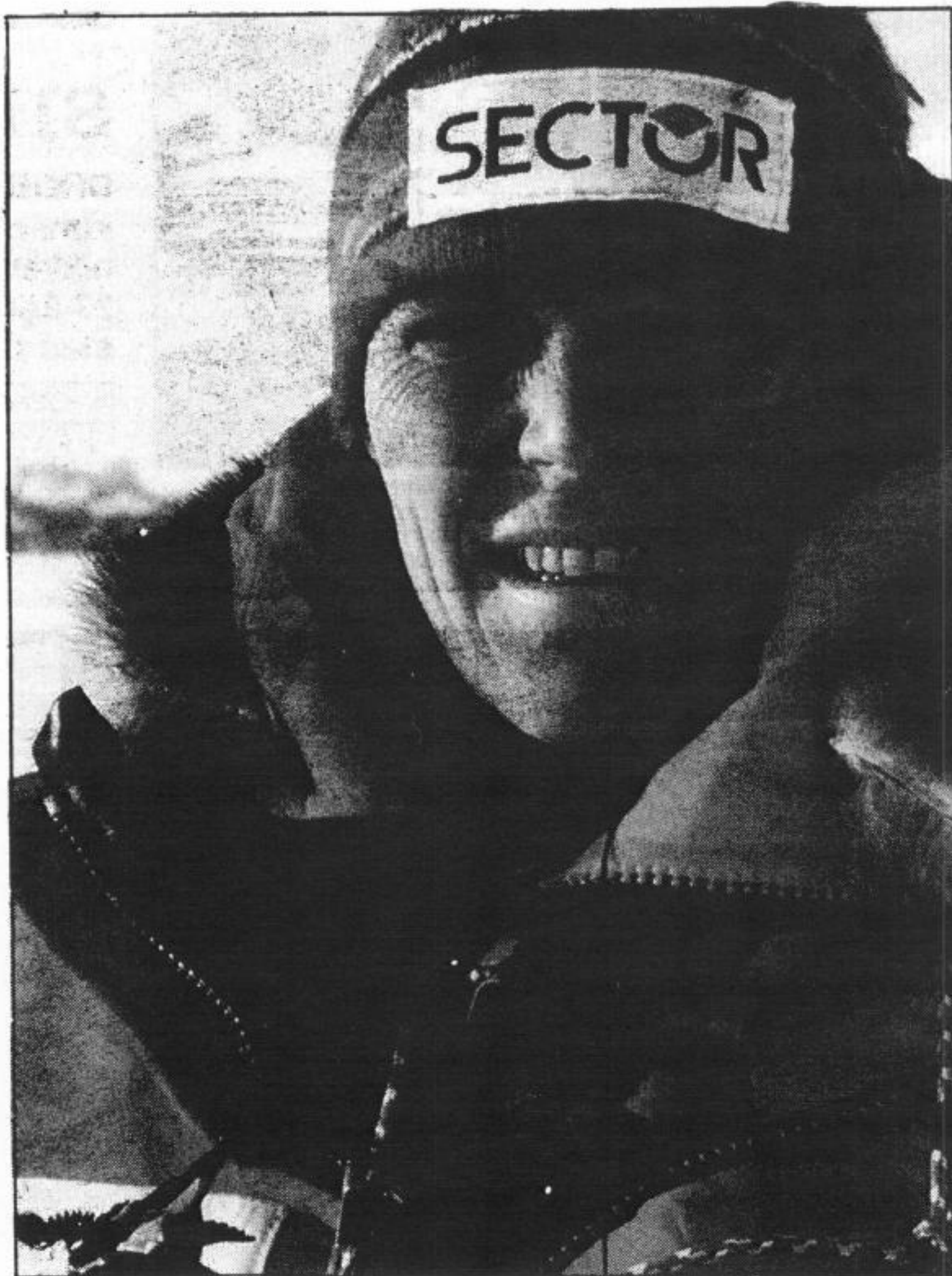
Khoảng 2000 chuyên gia từ 50 quốc gia sẽ tham dự Đại Hội Quốc Tế Về Không Gian lần thứ 46 được tổ chức tại Na Uy tuần lễ 40 (Từ 1/10). Đặc biệt có sự tham dự của 20 phi hành gia bên cạnh cuộc triển lãm những phát minh hiện đại của hơn 70 công ty từ khắp thế giới.

Đại diện cơ quan không gian Na Uy, Geir Hovmork cho biết đại hội sẽ là một biến cố đáng ghi nhớ, không chỉ vì lần đầu tiên chúng ta sẽ được thấy những kĩ thuật, vật dụng được xử dụng để thám hiểm không gian, mà còn là một vinh dự được giới thiệu với chuyên gia các nước bạn hoạt động của trung tâm không gian Na Uy.

Na Uy ngày nay là một trong những quốc gia đứng đầu trong ngành viễn thông và địa chất với 2000 nhân viên, mức chi thu năm ngoái là 2,4 tỉ kroner.

Vua Harald sẽ khai mạc hội nghị này tại trung tâm nhạc kịch Oslo (Konserthuset). Bộ trưởng năng lượng Jen Stoltenberg sẽ đọc diễn văn chính thức, sau đó là phần thuyết trình của các chuyên gia tại sảnh đường của viện đại học Oslo. Cơ quan không gian Na Uy còn tổ chức một cuộc thi vẽ và viết về không gian dành cho giới trẻ, phần thưởng là một cuộc du ngoạn trung tâm nghiên cứu không gian của các nước Âu Châu ESTEC tại Hoalan.

Giáo sư Tiến sĩ Nguyễn Xuân Vinh cũng đã được mời tham dự đại hội, và có lẽ Giáo sư sẽ có một buổi gặp gỡ thân mật với đồng bào. Thật là một tin vui cho cộng đồng Việt Nam tại Na Uy.



Án mạng tại tòa án Oslo

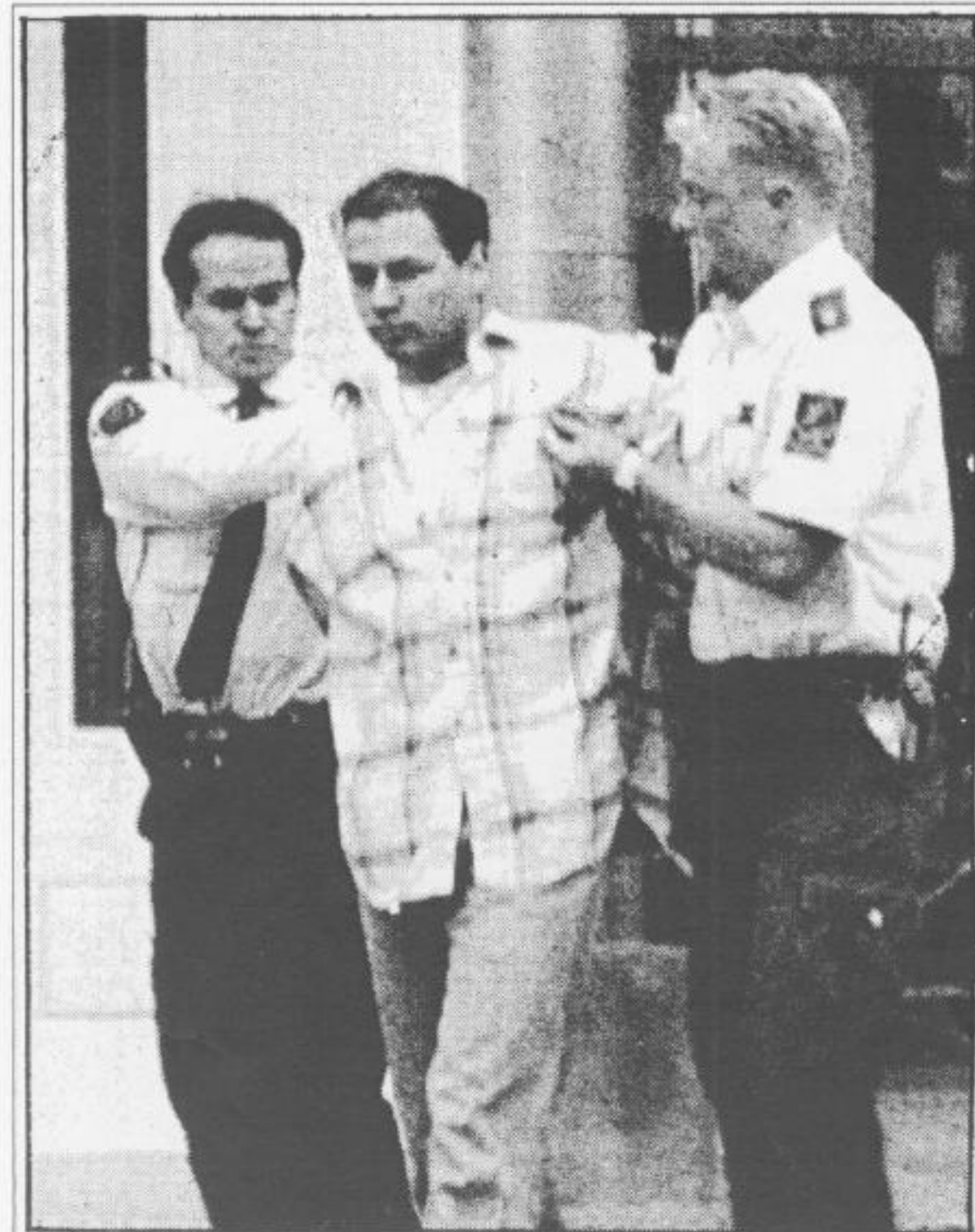
Nạn nhân và đồng thời cũng là bị cáo, là một người đàn ông gốc Ai cập. Ông cư ngụ tại Na uy từ năm 1976 và đã mang quốc tịch Na uy. Án mạng xảy ra tại tòa án Oslo sáng sớm ngày 11.9.1995, đúng ngày bầu cử hội đồng địa phương, ngay trước mặt cảnh sát và các luật sư.

Người đàn ông này 46 tuổi, ông đã kết hôn với một người đàn bà tại Na uy năm 1985 và rồi đã ly dị không lâu

và đã lên tiếng chửi rủa nạn nhân.

Báo động về nạn khủng bố đang gia tăng trong khu vực Bắc Âu.

Tổ chức khủng bố của nhóm Hồi giáo võ trang (GIA) bị dư luận coi là thủ phạm của những vụ đặt bom liên tiếp trên lãnh thổ Pháp mà mở đầu là vụ đặt bom tại trung tâm thủ đô Paris ngày 25.7 vừa qua. Vụ đặt bom này đã làm 7 người thiệt mạng và gần 100 người bị thương.



Hung thủ Bari Sabrievska bị bắt ngay tại hiện trường

Chính tổ chức khủng bố này đã thực hiện vụ cướp chiếc máy bay hành khách vào dịp lễ Giáng sinh năm rồi. Theo các nguồn tin của cơ quan cảnh sát và báo chí Pháp, tổ chức khủng bố này đã được thành lập tại khu vực Bắc Âu và chọn thủ đô của các nước Bắc Âu làm địa bàn hoạt động. Một thành viên của tổ chức này bị coi là thủ phạm vụ đặt bom tại thủ đô Thụy điển ngày 21.8 vừa qua. Một viên chức ngành an ninh cho biết hiện có nhiều người Hồi giáo cư ngụ bất hợp pháp tại Na uy, đây là một điều đáng lo

sau đó. Ông đã dụ dỗ cô con gái riêng của vợ mình hàng trăm lần khi cô gái này chưa tới 16 tuổi và tập cho cô này nghiện ngập.

Ông đã bị cảnh sát câu lưu hồi đầu năm và không có dấu hiệu nào cho thấy là ông đang bị theo dõi hay hăm dọa. Sáng sớm ngày nói trên, khi luật sư biện hộ hướng dẫn ông vào phòng xử án thì bất ngờ có nhiều tiếng súng nổ. Một người đàn ông 25 tuổi, đã đi theo vào tòa án và nổ súng. Nạn nhân đã bị trúng 5 phát đạn, được chở đi cấp cứu tại bệnh viện Ullevål nhưng đã tắt thở dọc đường. Thủ phạm sau khi nổ súng, lạng lẽ bước lui và đưa tay cho cảnh sát còng. Cô con gái riêng của vợ cũ lúc đó cũng có mặt tại hiện trường

ngại, mặc dầu chưa có bằng chứng xác thực là tổ chức này đã chính thức được thành lập ở Na uy hay chưa.

Cũng cần biết thêm là bên cạnh nhóm Hồi giáo võ trang, còn có một tổ chức khủng bố khác của người Hồi giáo là tổ chức Hamas, hiện đang có nhiều thành viên cư ngụ tại Na uy.

Giám đốc sở cảnh sát Oslo bị đe dọa.

Rạng sáng chúa nhật 1.10, tư thất của bà Ingelin Killengreen, giám đốc sở cảnh sát Oslo, đã bị ném đá. Những viên đá nặng hàng ký lô được ném vào, đã đập vỡ cửa sổ, rơi ngay trên giường

ngủ và cả ở phòng khách, nhưng may mắn không ai bị thương.

Cảnh sát cho rằng một tổ chức thân quốc xã đang có những hành động chống lại và trả thù cảnh sát. Nhiều nhân viên cảnh sát bị hăm dọa kể từ tháng 2 năm nay, khi nhóm quốc xã này tụ tập sinh hoạt và đã bị cảnh sát giải tán. Nhóm này thường xuyên nhắc nhở với cảnh sát rằng đó là mối thù họ không bao giờ quên. Khi trả lời báo chí, bà giám đốc sở cảnh sát cho biết nghề nghiệp đã cho bà tiên liệu những gì có thể xảy ra cho nên ngay khi bị ném đá vào nhà, bà không hết hoảng. Sau vụ này, cảnh sát sẽ tăng cường theo dõi những tên đầu sỏ của tổ chức phát xít kể trên.

Trưởng phòng cảnh sát hình sự tuyên bố đây là một trường hợp nghiêm trọng và ông cho biết thêm là sẽ áp dụng nhiều biện pháp mới để bảo vệ an ninh cho nhân viên cảnh sát. Trước đây, một số viên chức cao cấp trong ngành cảnh sát cũng đã nhận được những lời đe dọa và những hành động phá hoại có tính cách khiêu khích tương tự.



Giám đốc sở cảnh sát thủ đô Oslo

Theo tài liệu của phòng thống kê trung ương, trong năm vừa qua, có tất cả 563 nhân viên cảnh sát bị hăm dọa, hành hung, báo thù hoặc tài sản riêng bị phá hoại.

Một người đầu não trong tổ chức phát xít này biết rằng chính mình đang bị cảnh sát theo dõi, đã gọi điện thoại cho báo VG và thanh minh rằng anh ta không liên hệ và cũng không được biết những vụ đụng chạm với ngành cảnh sát như vậy.

Hoàng gia Na uy thăm Hoa kỳ

Vua Harald Đệ Ngũ và Hoàng hậu đã lên đường đi thăm Hoa kỳ ngày 7.10 để thực hiện một chuyến viếng thăm chính thức quốc gia này trong 3 tuần lễ. Nhà vua đã được đón tiếp nồng hậu ở mọi nơi dừng chân.

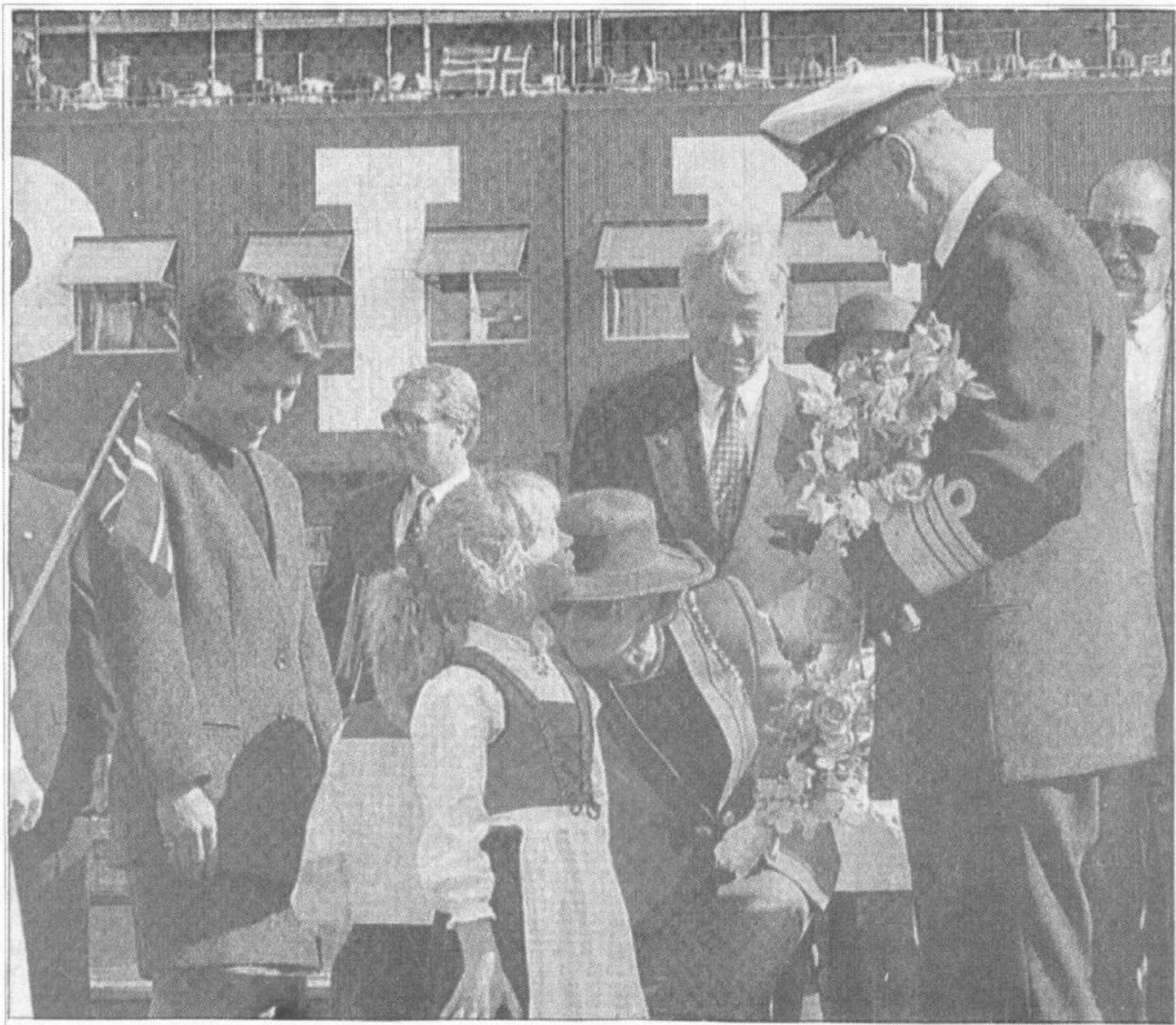
Ngay khi đặt chân tới Nữ Ước, nhà vua đã ghé thăm trụ sở LHQ và đàm đạo với tổng thư ký Boutros Boutros - Gahli. Ngoài một buổi đón tiếp và hội đàm với tổng thống Bill Clinton tại tòa bạch ốc như đã dự liệu, nhà vua dành phần lớn thời giờ còn lại để ghé thăm một số tiểu bang có đông người Na uy sinh sống.

Ông James Kallstrøm, giám đốc tại

Nữ Ước của cơ quan điều tra liên bang (FBI) đã hoạch định một kế hoạch tỷ mỉ để bảo vệ an ninh cho nhà vua, kể cả việc tiên liệu những điều tồi tệ nhất có thể xảy ra. Vì thế, một tuần lễ trước khi nhà vua đặt chân xuống phi trường Newark ở ngoại ô thành phố Nữ Ước, mọi biện pháp chống khủng bố đã được chuẩn bị. Tất cả mọi phi trường lớn trên khắp nước Mỹ đều được đặt trong tình trạng kiểm soát nghiêm ngặt để chặn đứng sự xâm nhập của các nhóm khủng bố. Ông cũng cho biết thêm kể từ khi cuộc chiến tranh vùng vịnh với Irac kết thúc, nhiều tổ chức khủng bố của người Hồi giáo đã chọn Hoa kỳ làm mục tiêu. Vì thế, nhà vua và hoàng hậu

được bảo vệ bằng chính các nhân viên an ninh của Hoa kỳ. Cơ quan an ninh còn tiên liệu cả trường hợp bọn khủng bố có thể dùng súng phòng không và tác xạ vào máy bay chở nhà vua...

Ông James Kallstrøm cũng cho biết cơ quan của ông phải đảm nhận quá nhiều công tác đặc biệt vào dịp cuối năm, ngoài việc bảo vệ hoàng gia Na uy, cũng phải bảo vệ Đức Giáo Hoàng Joan Phao lô II khi ngài tới đọc diễn văn tại khóa họp đại hội đồng LHQ, bảo vệ hơn 150 nhà lãnh đạo các quốc gia tới Nữ Ước tham dự khóa họp thường niên của đại hội đồng, trong số đó có cả bà thủ tướng Na uy Gro Harlem Brundtland.



Vua Harald V và hoàng hậu Sonja trong chuyến viếng thăm Hoa-Kỳ: Tại Nữ-Ước, nhà vua và hoàng hậu được hai em Christopher (6 t) và Hilde (5 t) với quốc phục Na-uy, tặng bông và chào đón.

Một binh sĩ Na uy trong lực lượng LHQ tại Bosnia hy sinh

Trong lúc dư luận quốc tế chờ đợi một thỏa ước ngưng bắn được các phe tham chiến ký kết theo sáng kiến và những điều kiện hứa hẹn của Hoa kỳ thì bất ngờ, ngày 10.10.95, quân đội Serbia đã nã đại bác vào thành phố Tuzla.

Năm trong số hàng chục quả đại bác 122 ly này đã rơi vào khu vực đóng quân của một đơn vị Na uy bên cạnh phi trường thành phố và làm thiệt mạng trung sĩ Atle Thonstad - Ông Atle Thonstad năm nay 39 tuổi, đã phục vụ ở đây được một năm. Trước đó, ông Atle - Thonstad cũng đã phục vụ hai nhiệm kỳ trong quân đội LHQ tại Li bing.

Trong một buổi lễ tiễn đưa thật trang nghiêm, thi hài của ông được phủ lá cờ xanh của LHQ và được chuyển đưa về quê nhà. Cũng tại Bosnia, trước đây đã có 3 binh sĩ Na uy



Atle Thonstad.

thiệt mạng vì tai nạn.

Phát ngôn viên quân sự của LHQ lên án hành vi dã man này của quân đội Serbia và ông còn quả quyết rằng chắc chắn quân Serbia biết rõ vị trí đóng quân của đơn vị Na uy này. Cuộc pháo kích cũng đã gây cho hàng chục thường dân thiệt mạng. Ngay sau đó, các máy bay của NATO cũng đã tiến hành một cuộc dội bom trả đũa.

Tin tức cho biết thêm là trung sĩ Atle Thonstad bị trúng đạn khi ông đang ngồi trong xe, thi thể của ông bị nát thành nhiều mảnh. Được biết Na uy đang chuẩn bị gửi thêm quân sang Bosnia theo những lời yêu cầu khẩn

thiết của LHQ.

Rượu Pháp ế ẩm trên thị trường Na uy.

Cùng với phong trào phản đối việc Pháp tiếp tục cho thử bom nguyên tử



Công nhân hãng Citroen Norge đình công 5 phút để biểu lộ sự bất bình của mình trong việc Pháp thử bom nguyên tử.

tại khu vực đảo Mururoa, một số các đoàn thể tại Na uy đã phát động một chiến dịch tẩy chay các loại hàng hóa nhập cảng từ Pháp, trong số đó, mặt hàng đáng kể nhất là rượu. Các loại rượu của Pháp xưa nay vốn được người dân Na uy ưa chuộng và là loại rượu được thấy nhiều nhất trong các cửa hàng bán rượu do nhà nước độc quyền khai thác.

Chỉ ba tuần lễ đầu của tháng 9, trùng với thời gian Pháp tiến hành cho thử quả bom nguyên tử thứ hai, số lượng rượu của Pháp bán ra tại các cửa hàng đã giảm đi 40% so với cùng thời kỳ này năm ngoái.

Được biết, trong năm qua, rượu của Pháp chiếm tới 33,5% số lượng rượu được bán ra tại các cửa hàng. Với số lượng rượu nhập cảng vào Na uy từ hàng chục quốc gia, con số trên quả là quá lớn. Để cổ động cho chiến dịch tẩy chay rượu Pháp, người ta cũng đã chứng kiến trên màn ảnh truyền hình cảnh những chai rượu Pháp bị trút ra cho chảy lênh láng ngoài đường.

Một vài nhóm người Na uy còn đi xa hơn nữa, không những tẩy chay rượu Pháp, mà còn hô hào tẩy chay mọi mặt hàng của Pháp như thực phẩm, xe hơi,

quần áo, mỹ phẩm và luôn cả... người Pháp.

Theo lời kêu gọi của tổng công đoàn lao động (LO, một nghiệp đoàn có tới 780 000 đoàn viên), tất cả các văn phòng, xí nghiệp đã đình công 5 phút vào trưa ngày thứ hai, 2.10.95, để phản đối chương trình thí nghiệm bom

nguyên tử của Pháp.

Một chuyện buồn cười là chính trong ngày đình công, bọn trộm đã phá hủy được hệ thống báo động và đột nhập vào một kho rượu ở Moelv, khuôn đi khoảng 1 000 chai rượu, ước lượng trị giá tới 200 000 kroner.

Tuyệt thực để tranh đấu cho quyền tỵ nạn

Saadir Ammar, một người Palestin 33 tuổi, tới Na uy cư ngụ hồi tháng 4 năm nay, có vợ và 3 con đang ở tại quê nhà là vùng Gaza. Anh đã gửi đơn tới sở ngoại kiều để xin được công nhận quyền tỵ nạn và mới đây anh đã tuyệt thực để tranh đấu cho nguyện vọng của mình. Anh nguyên là thành viên của Mặt trận Nhân dân Palestin. Sau những ngày tuyệt thực, trọng lượng cơ thể của anh đã giảm đi khoảng 15 kg và rồi nguyện vọng của anh được thỏa mãn.

Sau khi được Na uy cấp quyền tỵ nạn, Ammar vẫn tiếp tục tuyệt thực để tranh đấu cho mục tiêu mới: quyền tỵ nạn cho bạn của anh. Bạn của anh cũng là một người Palestin tên Khaled el Shaer, nguyên trước kia là cận vệ



Saadi Ammar, nguyên thành viên tích cực của Mặt Trận Nhân Dân Palestina (PFLP), tiếp tục cuộc tuyệt thực để đấu tranh quyền tự do cho bạn mình.

Ammar cho báo chí biết là anh sẽ tiếp tục tuyệt thực để đòi hỏi cho nguyện vọng của bạn mình vì anh cho rằng nếu người bạn này bị trả về, sinh mạng sẽ khó được bảo vệ.

Ngân hàng Gia cư (Husbank) tăng tiền lãi

Khách hàng của ngân hàng Gia cư trong năm tới sẽ ít may mắn hơn những khách hàng cũ. Ông bộ trưởng bộ công xã cho biết như vậy khi ông công bố là tỉ lệ tiền lãi các khoản tiền mượn tại ngân hàng Gia cư sẽ được điều chỉnh. Trung bình mỗi khách hàng sẽ tốn thêm khoảng 20 000 kroner để trả cho khoản sai biệt mới sau này.

Trong 50 năm qua, ngân hàng Gia cư đã tài trợ cho các chương trình xây dựng nhà ở, góp vốn vào các công ty xây cất nhà, giúp đỡ tài chánh cho các gia đình lợi tức thấp gặp khó khăn trong các trường hợp mua và mượn nhà v.v... Theo mức lãi suất mới, khoản tiền tài trợ trung bình tương đương với 20.000 kroner sẽ bị bãi bỏ. Ông bộ trưởng cũng cho biết thêm là đầu gia tăng, nhưng mức lãi xuất mới của ngân hàng Gia cư vẫn còn thấp hơn những ngân hàng khác.

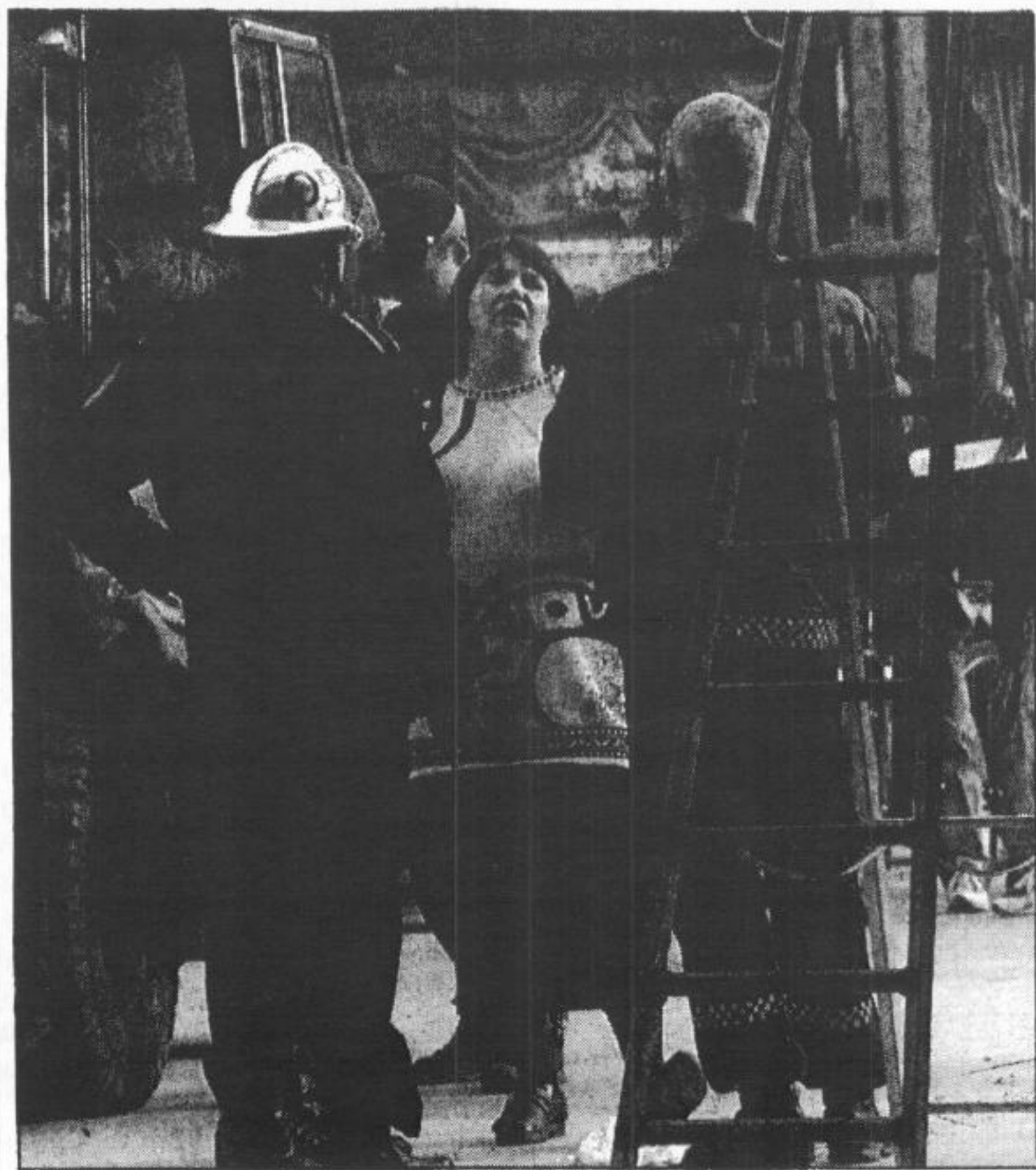
Ngoài ra, nhờ sự cải tổ lãi xuất này, ngân hàng sẽ có thêm khoảng hơn 400 triệu, số tiền đó sẽ được dùng để giúp đỡ cho những thành phần gặp khó khăn nhiều hơn trong vấn đề nhà ở.

Được biết, kể từ năm 1997, các khách hàng cũ của ngân hàng Gia cư có thể chọn một trong hai cách thanh toán các khoản tiền lãi, hoặc chọn lãi xuất cố định, hoặc chọn lãi xuất uyển chuyển, hiện tại những khách hàng này đang phải trả lãi xuất là 7,5% một năm.

Văn phòng xã hội Veitvet tại Oslo bị phóng hỏa

Trưa ngày 11.10, một thanh niên người Iran, 20 tuổi, mang theo một khẩu súng lục và một can xăng bước vào văn phòng xã hội Veitvet. Bất ngờ người thanh niên này gây sự với một nữ nhân viên tại đây và dùng súng uy

hiếp số nhân viên khác. Sau đó anh tưới xăng xuống nền nhà và châm lửa. Rồi anh ra khỏi văn phòng, dí súng vào đầu một nữ nhân viên xã hội và dẫn bà này xuống bãi đậu xe. Nhiều nhân chứng có mặt tại chỗ khai với cảnh sát lúc đó họ có nghe anh ta hô lớn: "Cuối cùng thì tôi đã trả được thù". Xe cứu hỏa và cảnh sát đã có mặt tại chỗ chỉ khoảng mấy phút sau khi văn phòng bị phóng hỏa. Thảm cảnh diễn ra trước mắt quá nhanh làm cho tất cả khách hàng và nhân viên xã hội hốt hoảng. Được biết văn phòng xã hội Veitvet đặt tại khu siêu thị và gần trạm ga xe điện, rất đông người qua lại. Một nữ nhân viên xã hội 57 tuổi bị phỏng nặng và thân thể bị nhiều vết cắt đã được chuyển đi cấp cứu tại bệnh viện Haukeland tại Bergen và đã tắt thở sáng ngày hôm sau. Ngoài ra, năm nhân viên khác bị phỏng đang được điều trị. Thủ phạm bị bắt tại chỗ đã khai với cảnh sát là anh bất mãn với chính sách giám hộ trẻ em của xã hội



Cảnh sát và nhân viên cứu hỏa đã tới hiện trường mau lẹ. Đứng giữa là một nhân viên làm việc tại văn phòng xã hội Veitvet.

Na uy. Nữ luật sư Heidi Ysen nhận bào chữa cho thanh niên này đã cho biết thủ phạm bị rối loạn tinh thần, thêm vào đó những uẩn ức trong cuộc sống đã dẫn tới hành động điên rồ này. Nguồn tin cảnh sát sau đó cho biết khẩu súng thủ phạm sử dụng chỉ là một khẩu súng giả. Cảnh sát cho biết thêm thanh niên này còn hai người em cũng đã từng liên can tới các tội hình sự. Một người em trai 19 tuổi ở tù vì đã hai lần dùng súng đi ăn cướp. Một em trai nhỏ hơn, mới 16 tuổi, cũng đã bị kết án vì tội giết xách tay.

Giải Nobel Hòa bình năm 1995.

Trưa ngày 13.10, trước đông đủ ký giả báo chí, truyền hình trong và ngoài nước, ông Francis Sejersted, chủ tịch ủy ban chấm giải Nobel Hòa bình của Na uy đã công bố những người được tuyển lựa để trao giải. Lời tuyên bố này đã gây bất ngờ cho tất cả mọi người vì không đúng như dư luận phỏng đoán. Giải Nobel Hòa bình năm 1995 đã được trao cho giáo sư Joseph Rotblat và phong trào Pugwash.

Giáo sư Joseph Rotblat năm nay 87 tuổi, ông là người Do thái và ra đời tại Ba lan. Ông dự định chế tạo bom nguyên tử để chặn đứng bàn tay Hitler khi tên độc tài này chủ trương tàn sát người Do thái. Nhưng cả ông, giáo sư Albert Einstein và giáo sư Bertrand Russell đều nhận thấy sự tàn khốc của loại bom này đối với môi trường và sinh mạng con người. Phong trào Pugwash ra đời từ đó.

Phong trào Pugwash được thành hình năm 1955 tại ngôi làng nhỏ mang tên Pugwash trong vùng Nova Scotia ở Canada. Hiện nay, phong trào qui tụ khoảng 2.000 nhà trí thức; các thành phần giáo sư, các nhà khoa học, các nhà nghiên cứu. Hoạt động của phong trào nhằm kêu gọi hủy bỏ vũ khí hạt nhân trên toàn thế giới. Năm nay, ghi nhớ 40 năm ngày thành lập phong trào và 50 năm, hai quả bom nguyên tử thả xuống đất Nhật. Việc trao giải hòa bình cho giáo sư Joseph Rotblat và phong trào Pugwash có một ý nghĩa lớn. Phong trào Pugwash cũng đã phản đối việc Pháp và Trung Cộng đang tiến hành các cuộc thí nghiệm bom nguyên tử. Tổng thống Pháp Jacques Chirac đã là một trong những người đầu tiên gửi điện văn chúc mừng.

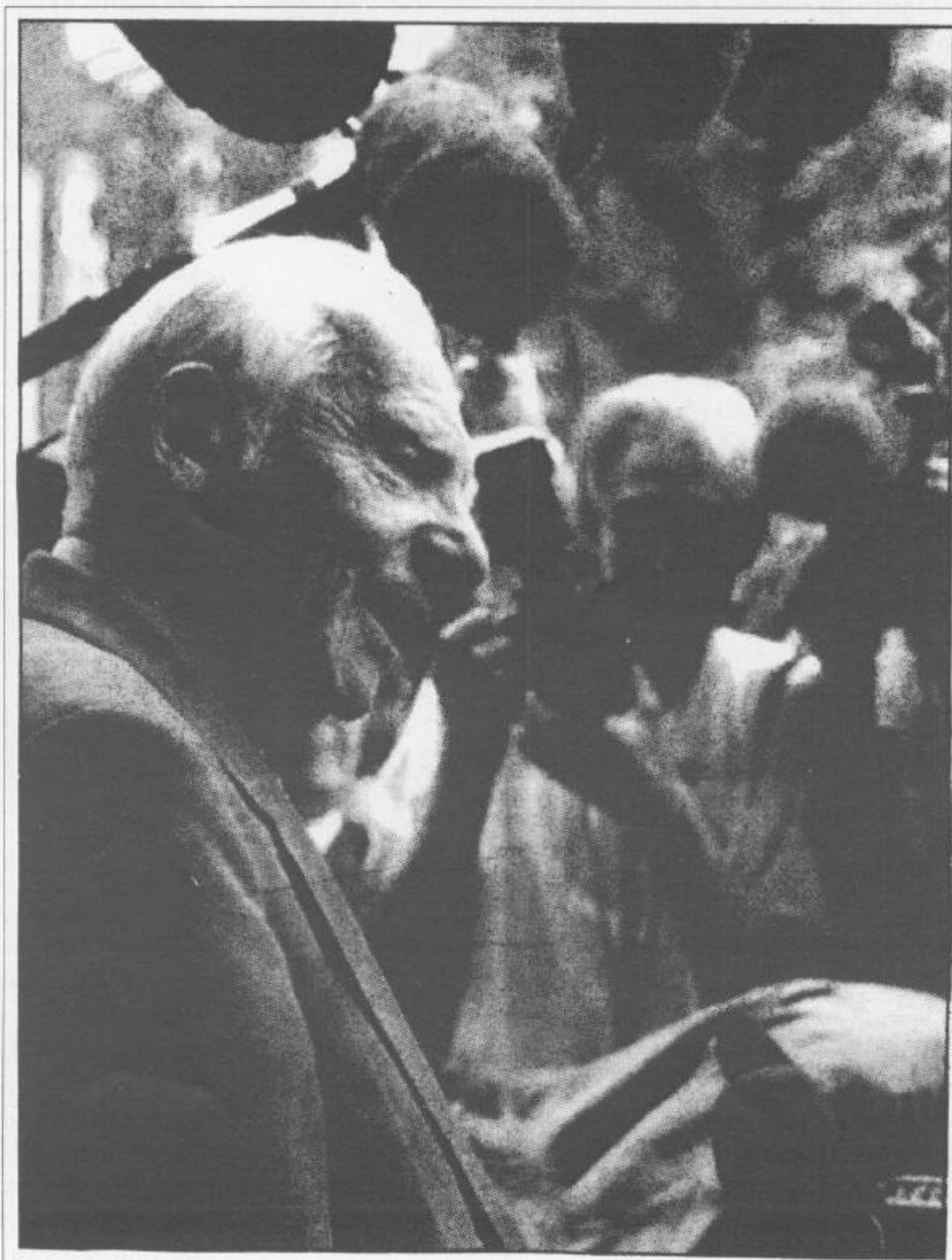
Trả lời báo chí sau khi được tin nhận giải, giáo sư Joseph Rotblat cho biết ông rất vui mừng và cũng rất ngạc nhiên, trước đây giải Nobel Hòa bình thường được trao cho các nhà hoạt động chính trị. Việc trao giải lần này cổ vũ cho các cá nhân và đoàn thể hoạt động chống lại hiểm họa hạt nhân trước khi nhân loại bước sang một thiên niên kỷ mới.

Na uy và vấn đề trục xuất ngoại kiều

Sự gia tăng tội ác trong giới ngoại kiều suốt mấy tuần lễ vừa qua có thể làm cho chính phủ Na uy phải xét lại vấn đề trục xuất ngoại kiều.

Trong năm 1991, chỉ có 188 ngoại kiều phạm pháp bị trục xuất. Con số

này đã gia tăng đáng kể mỗi năm; 314 vào năm 1992, và năm 1993 là 333. Dự trù cho đến hết năm nay, số ngoại kiều phạm pháp bị trục xuất sẽ là 446 người. Các đảng Hữu khuynh, Trung tâm và Cấp Tiến đang đề nghị một số biện pháp thay đổi chính sách cũ với hy vọng sẽ làm giảm con số tội phạm trong giới ngoại kiều. Tiêu chuẩn để trục xuất từ trước tới nay dựa trên thời gian tù theo phán quyết của tòa án. Ông Karl I Hagen, lãnh tụ đảng Cấp Tiến đề nghị lấy mức án là 3 tháng. Cũng có một đề nghị của ông Anders C Sjaastad của đảng Hữu Khuynh, theo đó các tội liên can đến ma túy, đương nhiên bị trục xuất bất kể mức án ngắn dài là bao nhiêu.



Giáo sư Joseph Rotblat, người được trao giải thưởng Nobel Hoà Bình năm 1995 chung với phong trào Pugwash.

TIN VIỆT NAM

Chế độ Hà Nội muốn kiểm soát hệ thống thông tin điện tử

Nguồn tin tổng hợp các hãng thông tấn AFP và AP, ngày 17.9.1995 trích dẫn tập san "The Vietnam Investment Review" (Tập san Đầu tư Việt nam), số ra ngày 16.9.1995, cho biết nhà cầm quyền Hà Nội đang có ý định kiểm duyệt nội dung hệ thống thông tin điện toán Internet.

Nhận xét của hãng thông tấn AP và AFP cho rằng, sở dĩ chính quyền Hà Nội đang có nỗ lực nới rộng sự kiểm soát trên hệ thống Internet, một hệ thống toàn cầu nối liền các máy điện toán với nhau, phản ánh sự lo ngại của họ rằng ngày càng có nhiều đường dây liên lạc Việt nam và các nước không Cộng sản sẽ làm lung lay quyền lực của đảng Cộng sản. Ngoài ra, theo thông tấn xã AFP thì hệ thống Internet cũng còn được nhiều tổ chức chính trị Việt nam ở hải ngoại sử dụng để truyền về những truyền đơn chống chính phủ Hà Nội, nhưng theo AFP, vẫn còn có ít người trong nước tiếp xúc được với hệ thống này.

Đỗ Mười tấn công các nhà văn "lệch hướng"

Nguồn tin hãng thông tấn AFP cho biết, báo chí Việt nam ngày 12.9.1995 vừa qua đưa tin, tổng bí thư đảng Cộng sản Việt nam Đỗ Mười đã lên tiếng đả kích các văn nghệ sĩ "lệch hướng" trong Hội Nghị lần thứ 5 của Hội Văn Nghệ Sĩ.

Trong bài diễn văn đọc trước Đại hội, Đỗ Mười đã cảnh cáo là sự lệch hướng này có thể bị các thế lực thù địch sử dụng. Ông yêu cầu, thay vào đó, các văn nghệ sĩ nên đề nghị những ý kiến sáng tạo với Đảng và Nhà Nước.

Được biết, tuần trước, trong cuộc viếng thăm Hãng Thông Tấn Việt Nam, Đỗ Mười đã chỉ thị cho các nhà báo phải chống lại "âm mưu loan tin thất thiệt do các thế lực thù địch đang truyền vào Việt nam hàng ngày hàng giờ bằng phương tiện kỹ thuật tân tiến hiện đại".

Hà Nội công bố trường hợp trẻ mắc bệnh sida hay còn gọi là aids

Hãng thông tấn AFP, ngày 17.9.95 trích dẫn tờ báo "The Vietnam Investment Review" (Tập san Đầu tư Việt nam) cho biết có hai trẻ sơ sinh, cả hai đều dưới 6 tháng và đã bị nhiễm vi khuẩn HIV trước khi sinh, một ở tp HCM, một ở Huế.

Theo dự kiến của Ủy Ban Chống Bệnh Sida của Việt nam thì từ nay đến năm 2 000, sẽ có từ 10 000 đến 20 000

trẻ em mắc bệnh. Cũng theo các tài liệu của cơ quan này, cho tới đầu tháng 9/1995, Việt nam có tất cả 2 910 trường hợp nhiễm vi khuẩn và 232 trường hợp phát bệnh, trong đó đã có 70 người tử vong. Ủy ban này cũng phải thú nhận là những con số này chỉ mang tính cách dè dặt vì chưa thể tin tưởng được những kết quả thử máu.

Ông cũng đổ thừa rằng nếu kết quả thử máu không đáng tin cậy là vì thiếu ngân sách. Cũng nên biết là hiện Chương Trình Phát Triển Liên Hiệp Quốc đang viện trợ cho chương trình chống bệnh sida tại Việt nam và cũng theo tờ báo thì Hà Nội được hưởng ngân khoản 8,2 triệu Mỹ kim cho chương trình này trong năm tới.

Hãng Daewoo có thể thay thế Hãng Total tại Việt Nam

Thông Tấn Xã AFP, ngày 17.9.95 loan tin: Hãng kỹ nghệ khổng lồ DAEWOO của Đại hàn đang xúc tiến thương thuyết với các giới chức Việt nam về một khả năng sẽ thay thế người Pháp trong dự án xây cất nhà máy lọc dầu.

Tuy nhiên Daewoo không phải là hãng duy nhất tranh thầu cổ phần của hãng Total trong nhà máy lọc dầu vì theo lời của một viên chức thuộc PetroVietnam tuyên bố với tờ báo, có một hãng Đại hàn nữa là Liên Hiệp Công ty Lucky Golstar, cũng có tên trong danh sách chờ đợi. Hãng Golstar cũng đã đề nghị đầu tư 2,5 tỷ Mỹ kim trong dự án chế biến dầu hỏa, một trung tâm phát điện và một con đê ngăn nước biển tại Dung Quất, thuộc tỉnh Quảng Ngãi.

Trong khi đó, hãng Total cũng lấy làm tiếc đã phải rút khỏi dự án lọc dầu. Ông Melchior de Matharel, chánh đại



diện của công ty tại Đông Nam Á đã tuyên bố từ trụ sở của ông ở Sigapore rằng "Thực ra, cũng đáng buồn, nhưng chúng tôi có thể sẽ tham gia những dự án lọc dầu khác". Theo các nhà phân tích thì quyết định xây cất nhà máy lọc dầu đầu tiên của Việt nam tại một vùng nghèo nàn nhất, kém mở mang nhất là một quyết định chính trị, không tuân theo bất cứ một quy luật kinh tế nào cả. Dung Quất là một vùng với hạ tầng cơ sở rất nghèo nàn, nằm cách xa vùng dầu khí Vũng Tàu 700 km, đã được hãng Total mô tả là "địa điểm không thích hợp" cho việc xây cất nhà máy lọc dầu. Những nhà chuyên viên về dầu khí tiên liệu phí tổn xây cất có thể sẽ vượt xa con số 1,2 tỷ đô-la dự trù lúc ban đầu.

Thêm một hãng Úc rút khỏi thị trường Việt nam

Tin AFP ngày 16.9.95 từ Hà Nội cho biết hãng chuyên chở hàng hải P&O của Úc đã tuyên bố rút khỏi dự án cải tiến cảng Bến Nghé để chứa thùng chở hàng (CONEX)

Theo thông tấn xã của chế độ Hà Nội thì công ty hợp doanh phát triển khu chứa thùng hải vận công-te-nơ, cảng Bến Nghé trên sông Saigon giữa hãng P&O của Úc và cục công chánh Saigon vừa tan rã vì sự rút lui của phía Úc. Được biết công ty liên doanh này chỉ mới hoạt động được một năm.

Lý do khiến Úc rút lui, theo thông tấn xã Hà Nội trích dẫn lời tuyên bố của một viên chức trách nhiệm hãng P&O là vì trong 8 tháng vừa qua không có một tiến bộ nào đáng kể. Giám đốc cảng Bến Nghé, ông Lê Minh Thung cho là có sự bất đồng quan điểm giữa hai đối tác và nhiều lý do khác khiến "không thể thực hiện liên doanh" được.

21 thuyền nhân Việt nam đã bị bắt giữ tại Nhật

Tin Nhật - Hãng AFP loan tin ngày 27.9.95, một nhóm 21 người Việt nam đã bị nhà cầm quyền Nhật bắt giam



ngày thứ bảy 23.9 vừa qua, tại phía Nam hòn đảo Hukaido vì nghi ngờ nhập cư bất hợp pháp.

Chiếc tàu trọng tải 5 tấn chở 21 người Việt nam này gồm 18 đàn ông, 3 phụ nữ và 5 trẻ em. Các trẻ em đã được nhà chức trách Nhật đưa đến một nơi khác để được săn sóc và bảo vệ. Theo một người đàn ông trong nhóm, được xem như đại diện trên chiếc tàu này cho biết, họ xuất phát từ Đà Nẵng, và họ dự định đến một nơi khác không phải là Nhật, nhưng vì sóng gió đã đưa họ tấp vào hòn đảo mà sau khi bị bắt họ mới biết là Nhật.

Thị trường chứng khoán Việt nam sẽ mở vào năm 1996

Tin Hà Nội - Hãng AFP loan tin ngày 27.9, nhật báo Vietnam News xuất bản tại Việt nam ngày 27.9.95 đã cho biết là chính phủ Việt nam và Ngân hàng nhà nước đang



hoàn chỉnh một số văn bản luật pháp liên quan đến việc mở thị trường chứng khoán tại Saigon và Hà Nội vào năm tới.

Tờ báo này còn thêm rằng nền kinh tế Việt nam hiện nay có nhiều dấu hiệu thuận lợi cho việc mở thị trường chứng khoán. Tuy nhiên từ đây tới đó còn 3 vấn đề phải gấp rút giải quyết. Một là việc tư hữu hóa các doanh nghiệp nhà nước, hai là thiết lập một ủy ban quốc gia đặc trách thị trường chứng khoán, và ba là đào tạo các chuyên viên hoạt động trong ngành chứng khoán.

Tổ cáo đường dây mua bán phụ nữ - 6 tên bị bắt

Tin Hà Nội - Hãng AFP trích báo Vietnam News loan tin ngày 28.9.95, nghề mua bán đàn bà bởi các đường dây buôn người ra ngoại quốc trong những năm qua đã làm ăn phát đạt. Mặc dù đã có những bản án khá nặng dành cho những tên ma-cô và các mẹ mìn, nhưng những đường dây buôn người vẫn hiên ngang hoạt động mạnh qua trung gian các công ty du lịch, được sự đỡ đầu của các giới chức có thế lực. Đường dây mua bán phụ nữ này hoạt động mạnh từ hai năm nay, không thua gì các tệ nạn buôn lậu các loại hàng hóa khác. Theo hãng AFP thì điều đáng phàn nàn đối với chính quyền Việt nam là những tên mua bán phụ nữ này được sự bao che của các giới chức có quyền nên họ đã ngang nhiên làm ăn dầm bữa trên dư luận. Trước thế lực như vậy nên các nạn nhân không dám tố cáo vì sợ bị trả thù.

Tại Việt nam hiện cũng chưa có một cơ cấu nào để đón nhận những phụ nữ đã thoát nạn, nhưng không có tiền của, không công ăn việc làm, và đôi khi còn bị gia đình ruồng bỏ, xóm làng cười chê vì mắc bệnh sida.

TIN TỊ NẠN

Lời Phát Biểu Của Ông Nguyễn Đình Thắng, Giám Đốc Điều Hành Của Ủy Ban Cứu Người Vượt Biển Tại Buổi Điều Trần Ngày 27 Tháng 7, 1995, Của Tiểu Ban Quốc Tế Vụ Và Nhân Quyền Thuộc Ủy Ban Ngoại Giao Hạ Viện Hoa Kỳ.

Thưa Ông Chủ Tịch,

Tôi đồng ý với các thuyết trình viên khác là những nỗ lực trong thời gian gần đây của quý Tiểu Ban đã mở ra một số cơ hội mà trước đây cơ hồ không thể có được. Đến nay một số giải pháp đề nghị đã được đưa ra nhằm đem lại một kết cục nhân đạo, công bằng, và trong danh dự cho chương trình tị nạn Đông Dương. Các giải pháp đề nghị này, tuy còn đôi ba sự khác nhau về cách thực hiện, đều đồng ý về một số nguyên tắc căn bản sau đây.

1. Các sai lầm và lạm dụng trong thanh lọc đã làm cho một số đáng kể những người thực sự là tị nạn mất quyền tị nạn một cách oan ức.

2. Hồi hương những người này ngoài ý muốn của họ là vi phạm nguyên tắc “không hồi đảy” trong công pháp quốc tế về tị nạn, và đây cũng là nguyên tắc căn bản của Chương Trình Hành Động Toàn Diện.

3. Cách độc nhất để nhận diện những hồ sơ bị bất công là phải tái xét hồ sơ của toàn bộ 40,000 thuyền nhân hiện đang ở Đông Nam Á và Hồng Kông.

4. Thiết lập các thành phần tị nạn đương nhiên (presumptive categories of refugees) là một cách, và có thể là cách độc nhất, không những để bảo đảm sự công bằng trong việc tái cứu xét mà còn để đẩy nhanh tiến trình tái cứu xét. Hễ ai tự xác minh rằng mình thuộc vào một trong các thành phần này thì đương nhiên được cứu xét là tị nạn. Ngoài ra, cũng có thể có những trường hợp không thuộc vào bất cứ một thành phần nào nhưng đã bị đàn áp một

cách nặng nề. Những trường hợp như vậy sẽ cần phỏng vấn kỹ lưỡng nhưng tôi tin rằng con số các trường hợp này khá nhỏ.

Ngay Bộ Ngoại Giao và Cao Ủy Tị Nạn nay cũng đã đồng ý với những điểm trên, mặc dù họ không tuyên bố hẳn ra như vậy. Khi Hạ Viện thông qua điều khoản 2104 của bộ luật H.R. 1561 do ông Chủ Tịch đưa ra thì cũng là đồng ý với các nguyên tắc nêu trên.

Vấn đề còn lại mà vẫn chưa có sự nhất trí hoàn toàn chỉ mang tính cách kỹ thuật và tập trung vào hai lãnh vực sau đây: Thực hiện việc tái cứu xét ở đâu và ấn định các thành phần tị nạn đương nhiên ra sao.

Về nơi chốn tái cứu xét, có phe chủ trương thuyền nhân phải hồi hương rồi mới được cứu xét ở Việt Nam. Quan niệm này dựa vào giả định rằng các quốc gia tạm dung sẽ không chấp nhận cho việc tái cứu xét được tiến hành ở quốc gia họ. Tuy nhiên, giả định này rõ ràng là không áp dụng ở Hồng Kông vì luật pháp của Hồng Kông bắt buộc chính phủ phải tạo mọi dễ dãi cho thuyền nhân Việt Nam đi định cư nếu họ có cơ hội định cư. Và xin lưu ý rằng một nửa trong tổng số 40,000 thuyền nhân Việt Nam là ở Hồng Kông.

Do đó, việc tái cứu xét có thể tiến hành ngay lập tức trong các trại ở Hồng Kông mà không phải mất thời giờ dàn xếp gì cả. Việc cứu xét tại chỗ như vậy sẽ tiết kiệm hàng triệu Mỹ kim trong vấn đề vận chuyển thuyền nhân và trong vấn đề thiết lập cũng như bảo trì các trại chuyển tiếp ở Việt Nam. Hơn nữa, như vậy sẽ tránh được những yếu tố bất định liên quan đến Việt Nam, những yếu tố này sẽ chỉ làm phức tạp thêm một vấn đề vốn đã phức tạp.

Sau khi giải pháp kể trên được áp dụng thành công ở Hồng Kông thì các quốc gia khác rất có thể cũng sẽ bắt chước theo. Cho dù họ không hợp tác, thì ít ra lúc ấy thuyền nhân ở các quốc gia này cũng bắt đầu tin tưởng hơn vào giải pháp này và có thể yên tâm chấp nhận hồi hương để được tái xét ở Việt Nam. Nhân đây, tôi xin trình bày về một diễn tiến mới đây ở Mã Lai. Tuần vừa qua, Mã Lai đã chấp nhận cho tái xét 40 hồ sơ đoàn tụ gia đình để họ đi định cư thẳng từ Mã Lai. Và hiện nay còn khoảng 200 hồ sơ khác đang chờ được cứu xét. Như vậy có nghĩa là Mã Lai ít ra đã chấp nhận nguyên tắc tái cứu xét tại chỗ và định cư trực tiếp.

Còn về việc ấn định thành phần tị nạn đương nhiên, chúng ta hãy rộng lượng để tha cứu sai còn hơn là hồi hương sai người. Ngay cả đối với các trường hợp không mạnh lắm thì việc họ đa phải sống 6, 7 năm trời trong sự giam hãm và tù túng cũng là lý do để được cư xử trong sự nhân ái. Thiết tưởng, một chương trình nhân đạo đã cứu sống hơn một triệu sinh mạng trong hai thập niên qua rất xứng đáng để được kết thúc bằng một nghĩa cử nhân đạo cuối cùng.

Xin cảm ơn ông Chủ Tịch.



Hạ Viện Hoa Kỳ Mở Cuộc Điều Trần Về Vấn Đề Thuyền Nhân Việt Nam

Hoa Thịnh Đốn (Tin Của Ủy Ban Cứu Người Vượt Biển) - Hạ Viện Hoa Kỳ vừa triệu tập hai buổi điều trần liên nhau về vấn đề thuyền nhân Việt Nam với mục đích tìm giải pháp cho tình trạng bế tắc hiện nay trong Chương Trình Hành Động Toàn Diện.

Ngày 25 tháng 7

Buổi điều trần được đặt dưới quyền đồng chủ tọa của Dân Biểu Christopher Smith (R-NJ) và Dân Biểu Douglas Bereuter (R-NE). Dân Biểu Smith là người đã đưa ra điều khoản 2104 thuộc bộ luật H.R. 1561 mà Hạ Viện Hoa Kỳ thông qua ngày 24 tháng 5 vừa qua. Còn Dân Biểu Bereuter là thủ lĩnh của phe chống lại điều khoản này.

Ngày 27 tháng 7

Buổi điều trần này, dưới quyền chủ tọa của Dân Biểu của Christopher Smith, có mục tiêu tìm hiểu kỹ lưỡng về tình trạng thanh lọc, những hậu quả và phương cách giải quyết. Tổng cộng có 14 nhân chứng ra điều trần.

Nhóm thứ nhất gồm Luật Sư Arthur Helton thuộc tổ chức nhân quyền Open Society Institute, Luật Sư Elisa Massimino thuộc tổ chức Luật Gia Bảo Vệ Nhân Quyền (Lawyer Committee for Human Rights), Luật Sư Dinah Pokempner thuộc Human Rights Watch/Asia, Luật Sư Simon Jeans cựu nhân viên Cao Ủy Tị Nạn đặc trách thanh lọc, và Luật Sư Gerassimos Furlanos cựu trưởng phái đoàn thanh lọc của Cao Ủy Tị Nạn ở Nam Dương và Mã Lai.

Các luật sư này đều nhận xét là tiến trình thanh lọc đã bị lệch lạc ngay từ khởi đầu vì mục tiêu chính yếu của Chương Trình Hành Động Toàn Diện là nhằm ngăn chặn làn sóng vượt biển chứ không phải là bảo vệ người tị nạn. Thêm vào đó là các tệ trạng tổng tình, tổng tiền của nhân viên thanh lọc và thái độ bất cần của nhiều nhân viên Cao Ủy Tị Nạn. Luật Sư Jeans nhận xét là tệ trạng tham nhũng ở Nam Dương rất có hệ thống, ăn từ trên xuống dưới, và có cả nhân viên Cao Ủy Tị Nạn dính líu vào.

Luật Sư Furlanos cho biết rằng chính ông đã soạn tài liệu hướng dẫn thanh lọc và huấn luyện cho nhiều luật sư Cao Ủy Tị Nạn, tuy nhiên họ không hề đếm xỉa đến tài liệu căn bản về luật tị nạn mà làm việc tùy hứng. Chính vì vậy mà dù không có tham nhũng thì vẫn có những quyết định thanh lọc sai lầm. Ông Furlanos kết luận rằng trong hệ thống Cao Ủy Tị Nạn hiện đang có khuynh hướng vô luân (cynical), những ai đánh rớt càng nhiều người tị nạn thì càng nhanh chóng tiến thân, và ông cho một số thí dụ điển hình.

Dân Biểu Smith tỏ ra bất bình về thái độ và phong cách làm việc của Cao Ủy Tị Nạn. Ông tiên bố rằng buổi điều trần này sẽ mở đầu cho một cuộc điều tra sâu rộng về toàn bộ hoạt động của Cao Ủy Tị Nạn để tránh việc lạm dụng



các khoản tài trợ của Hoa Kỳ mà chính ông là người quyết định.

Ông Thắng tóm lược các nguyên tắc cho một giải pháp thỏa đáng: (1) vì những bất công trầm trọng trong thanh lọc mà một số đáng kể các người tị nạn đã bị khước từ quyền tị nạn một cách oan ức, không thể nào cưỡng bức những người này hồi hương; (2) vì số người này lẫn lộn trong tổng số 40 ngàn thuyền nhân ở các trại, muốn nhận diện ra họ thì bắt buộc phải tái cứu xét cho mọi hồ sơ; (3) thiết lập các thành phần tị nạn đương nhiên là cách thức để tránh các sai sót trong quá khứ và sẽ giúp cho việc tái cứu xét được tiến hành rất nhanh chóng.

Theo ông, xem như mọi phe phái đều đồng ý với ba nguyên tắc trên, kể cả Cao Ủy Tị Nạn và Bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ, và sự bất đồng có chăng chỉ mang tính chất kỹ thuật và xoay quanh hai điểm: (1) tái cứu xét ở Việt Nam hay ở trong trại và (2) ấn định các thành phần tị nạn đương nhiên ra sao. Theo ông thì Hồng Kông sẽ phải chấp nhận việc tái cứu xét tại chỗ vì một điều khoản đặc biệt trong luật pháp của họ. Theo điều khoản luật pháp này, chính quyền Hồng Kông bắt buộc phải tạo thuận lợi cho thuyền nhân đi định cư, bắt chấp kết quả thanh lọc. Ông đề nghị là Hoa Kỳ hãy tiến hành tái cứu xét ngay ở các trại Hồng Kông, nơi mà một nửa trong tổng số 40 ngàn thuyền nhân đang tạm trú. Trong thời gian đó có thể thương thảo từ từ với các quốc gia còn lại.

Theo giới quan sát, hai buổi điều trần kể như thành công trong việc trình bày một cách trung thực và cặn kẽ thực trạng của vấn đề thuyền nhân Việt Nam. Một giải pháp đang được thành hình dựa trên các nguyên tắc đồng thuận mặc dù có một số vấn đề thực hiện vẫn còn đang trong vòng thương thảo.

Được biết một buổi điều trần kín cũng đã được triệu tập vào ngày 13 tháng 7 với sự tham dự của một số chuyên viên về tị nạn thuyết trình tại hai buổi điều trần kể trên. Buổi điều trần kín này cho phép các nhóm tham dự nêu ra những chi tiết cụ thể nhưng tế nhị vì liên hệ đến một số giới chức Cao Ủy Tị Nạn, Bộ Ngoại Giao và một số thuyền nhân còn ở trại hoặc đã hồi hương, mà không thể nêu ra trước công luận.

Bản tin đặc biệt về phiên tòa xử các tăng ni Phật tử tại Sài-gòn

LTS: Trong thời gian mới đây, nhà cầm quyền Cộng sản đã đưa ra xử án Hòa thượng Thích Quảng Độ, quý Thượng tọa Thích Không Tánh, Thích Nhật Ban, Đại đức Thích Trí Lực và hai vị Phật tử Nhật Thường, Đồng Ngọc trong một phiên tòa tại thành phố Saigon. Cuộc xử án xảy ra không công khai, không có đại diện các hãng thông tấn quốc tế, v.v... Phiên tòa này đã bị một số các chính phủ trên thế giới lên án, đòi thu hồi bản án cũng như trả tự do tức khắc cho quý Hòa thượng, Thượng tọa, Đại đức và hai vị Phật tử nêu trên. Đồng thời yêu cầu Cộng sản Việt nam tôn trọng quyền tự do tín ngưỡng. VS đăng lại tin tức của Phòng Thông Tin Phật Giáo Quốc Tế và thông tư của Văn Phòng 2 Viện Hóa Đạo GHPGVNTN tại hải ngoại về phiên tòa nói trên.

GIÁO HỘI VIỆT NAM THỐNG NHẤT HẢI NGOẠI TẠI HOA KỲ

Hội Đồng Điều Hành
Số 0137 VPTT/HĐĐH/VP2VHĐ/TT
THÔNG TƯ KHẨN

Kính gửi: Hội Đồng Đại Diện, Hội Đồng Giám Luật, Hội Đồng Giám Sát, Ban Nghiên Cứu Kế Hoạch và Phát Triển, và các cấp Giáo Hội.

Văn Phòng Thường Trực Hội Đồng Điều Hành vừa nhận được tin khẩn từ Việt nam cho hay: chế độ Cộng sản Việt nam vừa mở một phiên tòa thu hẹp tại thành phố Saigon vào ngày thứ hai, 15 tháng 8 năm 1995 để xét xử Hòa thượng Thích Quảng Độ và các Thượng tọa, Đại đức cùng hai vị cư sĩ. Nhà nước chỉ thông báo cho thân nhân của bị can trước hai ngày vào cuối tuần và gửi giấy mời tất cả những tăng ni, Phật tử có liên quan tới công cuộc vận động phục hoạt Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất đến sở Công an thành phố và cầm giữ họ ở đó suốt ngày thứ hai.

Sau một ngày xét xử theo luật “rừng” của Cộng sản Hà Nội, họ đã kết án tù Hòa thượng Thích Quảng Độ 5 năm tù, Thượng tọa Thích Không Tánh 5 năm tù, Thượng tọa Thích Nhật Ban 4 năm tù, Đại đức Thích Trí Lực 2 năm rưỡi tù, đạo hữu Nhật Thường (Phạm Văn Xua) 3 năm tù, đạo hữu Đồng Ngọc (Nguyễn Thị Em) 2 năm tù treo.

Hòa thượng Thích Quảng Độ, 68 tuổi, Tổng thư ký Viện Hóa Đạo GHPGVNTN đã bị bắt vào ngày 4 tháng 1 năm 1995 tại Thanh Minh Thiền Viện, Saigon vì vào ngày 19 tháng 8 năm 1994, Ngài đã gửi cho ông Đỗ Mười, tổng bí thư đảng Cộng sản Việt nam một lá thư và tập “Nhận định về những sai lầm tai hại của đảng Cộng sản Việt nam đối với dân tộc và Phật giáo Việt nam”.

Quý Thượng tọa Thích Không Tánh, Thích Nhật Ban, Đại đức Thích Trí Lực và hai Phật tử Nhật Thường (Phạm Văn Xua), Đồng Ngọc (Nguyễn Thị Em) đã bị bắt vào ngày 6 tháng 1 năm 1995 tại Saigon trong khi đang trên đường đi cứu trợ nạn nhân lũ lụt tại vùng đồng bằng sông Cửu Long; cùng lúc với sự bắt giữ trái phép, Cộng sản đã nhả tâm tịch thu toàn bộ phẩm vật cứu trợ nạn nhân lũ lụt mà GHPGVNTN đã khó khổ mới quyên góp được.

Để hủy bỏ bản án phi luật pháp và trái nhân đạo của Cộng sản vừa qua đối với Hòa thượng Thích Quảng Độ, quý Thượng tọa, Đại đức, tăng ni và hai Phật tử, Văn Phòng Thường Trực Hội Đồng Điều Hành khẩn thiết kính yêu cầu các cấp Giáo Hội:

1.- Khẩn cấp vận động các cấp chính phủ, quý vị dân cử, các tổ chức Liên Hiệp Quốc, Hội Ân Xá Quốc Tế,... lên tiếng can thiệp, đòi hỏi nhà nước Cộng sản Việt nam trả tự do tức khắc và vô điều kiện cho Hòa thượng Thích Quảng Độ, quý Thượng tọa Thích Không Tánh, Thích Nhật Ban, Đại

Thích Trí Lực và hai Phật tử Nhật Thường (Phạm Văn Xua), Đồng Ngọc (Nguyễn Thị Em).

2.- Viết thư về ông Lê Đức Anh, chủ tịch nhà nước Cộng sản Việt nam và ông Võ Văn Kiệt, thủ tướng chính phủ Cộng sản Việt nam tại Hà Nội theo số fax: (011 84 4) 45 54 64 hay theo địa chỉ:

Ông Lê Đức Anh
Chủ tịch nước Cộng Hòa Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam
Hà Nội - Việt nam

Ông Võ Văn Kiệt
Thủ tướng nước Cộng Hòa Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam
Hà Nội - Việt nam

để phản đối, đồng thời yêu cầu họ tôn trọng tự do tôn giáo mà cụ thể là thu hồi lại bản án và trả tự do cho Chư vị Hòa thượng, Thượng tọa, Đại đức, hai vị Phật tử nêu trên cũng như sự sinh hoạt bình thường của Giáo Hội Phật Giáo Việt nam Thống Nhất.

3.- Tùy theo điều kiện, hoàn cảnh, nhanh chóng tổ chức các lễ Cầu an, Tuyệt thực và phổ biến rộng rãi tin tức này để yêu cầu mọi giới tiếp tay hỗ trợ, đặc biệt là trên các cơ quan truyền thông sở tại.

Vì sự sống còn của Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất, đặc biệt là vì sự an nguy của Chư Tôn Giáo Phẩm và các Phật tử hiện đang bị tù tội tại quê nhà, kính yêu cầu các cấp Giáo Hội thi hành nghiêm chỉnh thông tư này.

Monterey Park, ngày 14 tháng 8 năm 1995
Chủ tịch Hội Đồng Điều Hành
Hòa thượng Thích Hộ Giác (ký tên và đóng dấu)



Thông cáo báo chí ngày 15.8.1995

Trò hề xử án lại tái diễn tại thành phố Saigon khi nhà cầm quyền Cộng sản kết án Hòa thượng Thích Quảng Độ, quý Thượng tọa Thích Không Tánh, Thích Nhật Ban, Đại đức Thích Trí Lực và hai vị Phật tử Nhật Thường, Đồng Ngọc.

Từ 8 giờ sáng đến 17 giờ chiều ngày 15.8.1995, cái gọi là “vụ án Đặng Phúc Tuệ và đồng bọn” đã được đem ra xét xử tại Phòng A ở Tòa Án Nhân Dân Thành Phố Saigon, nằm ở số 131 đường Nam Kỳ Khởi Nghĩa (tức đường Công Lý cũ). Sau một ngày xử, phiên tòa đã kết án Hòa thượng Thích Quảng Độ (5 năm tù), quý Thượng tọa Thích Không Tánh (5 năm tù), Thích Nhật Ban (4 năm tù), Đại đức Thích Trí Lực (2 năm rưỡi tù), cư sĩ Nhật Thường (3 năm tù), và nữ cư sĩ Đồng Ngọc (2 năm tù treo).

“Quần chúng” tham dự phiên tòa gồm có một số tăng ni thuộc Giáo Hội nhà nước, các viên chức

cán bộ các cơ quan, báo chí và truyền thông đảng. Không một thân nhân, gia đình các bị can được thông báo hay được vào tòa tham dự. Cũng như không thấy bóng một nhà báo hay quan sát viên Tây phương nào. Tất cả chư vị giáo phẩm và Phật tử thuộc GHPGVNTN này đều bị kết chung tội “phá hoại chính sách đoàn kết tôn giáo của chính quyền” và “lợi dụng tự do và dân chủ (sic) xâm phạm quyền lợi nhà nước.

Ba tội phạm mà tòa gán cho Hòa thượng Thích Quảng Độ là:

1.- Viết và công bố bản “Nhận định những sai lầm tai hại của đảng Cộng sản Việt nam đối với dân tộc và Phật Giáo Việt nam”,

2.- Tự động treo bản hiệu Viện Hóa Đạo GHPGVNTN tại Thanh Minh Thiền Viện ở Saigon; và

3.- Gửi bản fax ra hải ngoại tố cáo việc công an

bất bớ và tịch thu hàng hóa cứu trợ nạn nhân lũ lụt đồng bằng sông Cửu Long.

Ba tội gán cho Thượng tọa Thích Không Tánh và những người đồng sự (Thượng tọa Thích Nhật Ban, Đại đức Thích Trí Lực và Phật tử Nhật Thường) là:

1.- Phổ biến những Thông bạch phê bình chính sách tôn giáo của nhà nước và tài liệu Kế hoạch 2000;

2.- Thành lập không giấy phép “Tăng Đoàn Bảo Vệ Chánh Pháp”; và

3.- Thành lập không giấy phép “Ban Văn Hóa và Từ Thiện” để đi cứu trợ các nạn nhân xã hội.

Luật sư Nguyễn Thị Hòa biện hộ cho cư sĩ Đồng Ngọc xin tòa khoan hồng vì tình trạng sức khỏe quá yếu, gia đình đơn chiếc và hoạt động trong cương vị một đệ tử của Hòa thượng Thích Huyền Quang nên phải thi hành các công tác chỉ định, nhờ vậy án giảm xuống 2 năm tù treo cộng với 3 năm quản chế. Tuy nhiên, tòa tuyên án tịch thu số tiền 5.000 Mỹ kim và 800 Úc kim của cư sĩ Đồng Ngọc sung vào quỹ nhà nước. Đây là số tiền của Phật tử hải ngoại quyên góp gửi về nhờ chuyển cho các nạn nhân lũ lụt ở đồng bằng sông Cửu Long cuối năm ngoái. Còn chư Tôn Đức Thích Quảng Độ, Thích Không Tánh, Thích Nhật Ban, Thích Trí Lực và cư sĩ Nhật Thường đều khước từ các luật sư của nhà nước đề cử.

Chánh án phiên tòa là ông Bùi Hoàng Dân. Tất cả 6 bị can không được quyền phát biểu, mà chỉ được trả lời bằng hai chữ “có” hay “không”. Phiên tòa buổi sáng dành cho các lời khai, nghe đọc bản cáo trạng và định án từ 3 đến 5 năm. Buổi chiều dành cho việc nghị án và tuyên án. Sau khi tuyên án, tòa hỏi các bị can có xin khoan hồng không, thì chư Tôn Đức Thích Quảng Độ, Thích Không Tánh, Thích Nhật Ban, Thích Trí Lực và cư sĩ Nhật Thường đều đồng loạt tuyên bố: “Chúng tôi không xin khoan hồng, vì chúng tôi không có tội gì cả! Nhà nước muốn làm gì thì cứ tha hồ làm!”. Hai Thượng tọa Thích Không Tánh, Thích Nhật Ban đã tuyệt thực nhiều ngày trước đó để phản đối sự xét xử phi pháp của phiên tòa cũng như không chấp nhận quyền biện hộ của 3 luật sư Pháp thuộc Liên Đoàn Quốc Tế Nhân Quyền do GHPGVNTN đề cử, nên khi ra tòa công an phải xốc nách đỡ hai Thượng tọa đi.

Tại tòa, các tăng sĩ không được mặc y phục Phật giáo, bị gọi tên tục chứ không xưng pháp danh nhà sư. Trước câu hỏi của chánh án “Phục vụ cho ai?”. Sáu (6) bị can đều nhất loạt xác nhận: “Phục vụ cho GHPGVNTN!” Tòa liền phản bác, và nói rằng: “Hiện chỉ có một (1) Giáo Hội là Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam (Nhà Nước) thành lập từ năm 1981. Ai không ở trong Giáo Hội này đều phạm pháp”. Hòa thượng Thích Quảng Độ liền đáp: “Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất có truyền thống 20 thế kỷ và có pháp lý từ năm 1951. Chưa có văn bản nào của nhà nước khai tử GHPGVNTN. Chúng tôi không làm gì trái pháp luật!”.

Trên đây là lời tường thuật của một Thượng tọa thuộc Giáo Hội Phật Giáo Nhà Nước có mặt trong

phiên tòa. Vì bất bình với tính chất vô luật pháp và khủng bố của phiên tòa, nên đã bất chấp nguy hiểm thông báo mọi chi tiết cho Phòng Thông Tin Phật Giáo Quốc Tế tại Paris (Pháp).

Liên sau khi phiên tòa bế mạc, trả lời phỏng vấn của các hãng thông tấn quốc tế, ông Võ Văn Ái, phát ngôn nhân của GHPGVNTN đã cho biết như sau:

”Đây là một vụ án hề kịch của một nhà nước coi khinh pháp luật. Nhà cầm quyền Hà Nội không ngưng vãn các nước Tây phương để xin viện trợ và thiết lập bang giao với Hoa kỳ. Nhưng qua vụ án này, các nước Tây phương phải hiểu rằng Hà Nội từ khước một Nhà Nước pháp quyền, Hà Nội quyết không nhân nhượng một ly tắc nào cho nhân quyền và dân chủ. Họ quyết tâm đàn áp toàn dân Việt nam, đặt biệt các tôn giáo có lực lượng quần chúng, để bám giữ một chính quyền độc tài gác đàn quyền lợi cho thiểu số các đảng viên Cộng sản. Sự cứng rắn, không nhân nhượng này, thế giới đã chứng kiến tại cuộc hòa đàm Paris những năm 1970. Khi còn chiến tranh, nhà cầm quyền Cộng sản không tôn trọng công ước Geneve trong việc cư xử và đối đãi với tù nhân chiến tranh, vì họ nói rằng lính Mỹ là những tên tội phạm. Thì nay cũng vậy, nhà cầm quyền Hà Nội không công nhận những người tù vì lương tâm, những người tù chính trị, vì tất cả đều là tù hình sự, kể cả các tăng ni, Phật tử là những người tranh đấu bất bạo động để đòi hỏi cho tự do tôn giáo và nhân quyền.

Tôi xin kêu gọi nhân dân yêu chuộng công lý trong thế giới, các chính phủ và các tổ chức nhân quyền, tôn giáo, nhân bản, hãy lên tiếng đòi hỏi cho nhân quyền Việt nam, và áp lực nhà cầm quyền Hà Nội phải mở phiên tòa công khai xét xử lại Hòa thượng Thích Quảng Độ, các Thượng tọa Thích Không Tánh, Thích Nhật Ban, Đại đức Thích Trí Lực và cư sĩ Nhật Thường. Một phiên xử công nhận quyền biện hộ của các luật sư do các bị can chọn lựa, trước sự chứng kiến của các nhà quan sát Tây phương và báo chí truyền thông quốc tế”.

Làm tại Paris ngày 15.8.1995
Phòng Thông Tin Phật Giáo Quốc Tế



Nhìn lại cuộc bầu cử địa phương 95 và vụ xung đột ngày 10 tháng 9 tại Oslo

Với kết quả cuộc bầu cử địa phương 95, bà thủ tướng Gro Harlem Brundtland đã không mấy vui vẻ trước khi bước chân lên máy bay để tới đọc diễn văn trong ngày bế mạc Hội Nghị Phụ Nữ Thế Giới. Đảng Lao Động của bà đã không thu được số phiếu mong muốn và cũng không đủ đại biểu để nắm quyền tại các thành phố lớn. Thảm bại nhất là đảng Xã Hội Cánh Tả, với kết quả gần như trắng tay.

“Đau khổ của người này là hạnh phúc của người kia”, ở đời lẽ thường là vậy. Đảng Cấp Tiến của ông Carl I. Hagen, mà một số khá đông chúng ta thường gọi nôm na là “Đảng kỳ thị”, đã thu được một số phiếu lớn lao bất ngờ ngoài mọi dự tính, đồng thời trở thành đảng lớn thứ ba sau hai đảng Lao Động và Hữu Khuynh.

Trong những ngày đầu của cuộc vận động tranh cử, ông Carl I. Hagen là người rất hiếm hoi bị ăn trứng thối và cà chua của cử tri. Nhưng khi chuông reo báo hiệu giờ đóng cửa các thùng phiếu, người ta vội vàng đặt hoa tươi vào tay ông. Số phiếu mà đảng Cấp Tiến nhận được, nhiều gấp đôi số phiếu dự trù theo các cuộc thăm dò trước ngày bầu cử, và còn nhiều hơn nữa so với kết quả cuộc bầu cử địa phương trước đây 4 năm. Một điều cần ghi nhận là khu vực đông ngoại kiều cư ngụ, tỉ lệ phiếu bầu cho đảng Cấp Tiến càng cao. Đặc biệt tại thủ đô Oslo, nơi được coi là mảnh đất màu mỡ của các sắc dân ngoại kiều, cũng là nơi mà người Việt qui tụ đông nhất, đảng Cấp Tiến đã thu được 20% số phiếu, một tỉ lệ mà chưa ai nghĩ tới, ngay cả ông Carl I. Hagen cũng chưa dám mơ tưởng. Tại tòa đô sảnh, trong nhiệm kỳ 4 năm sắp tới, đảng Cấp Tiến sẽ ngự trị 13 ghế, so với chỉ có 5 ghế trong nhiệm kỳ trước.

Một ngày trước ngày bầu cử, vụ xung đột đẫm máu giữa các nhóm thanh thiếu niên ngoại kiều ngay giữa trung tâm thủ đô, trong đó nhóm thanh thiếu niên Việt nam bị tình nghi là thủ phạm. Mười hai thanh thiếu niên bị bắt, người cao tuổi nhất ở lứa tuổi 20 và phần lớn trong số này đã có tiền án. Vụ xung đột này làm kinh hoàng dân chúng và không sợ sai lầm khi nói rằng nó đã góp hào quang cho chiến thắng của đảng Cấp Tiến.

Nhiều người sẽ cho là thiếu khách quan, hoặc quan trọng hóa vấn đề khi liên kết hai sự kiện đó với nhau. Thực ra, ngay trong cuối thập niên trước, đảng Cấp Tiến đã đeo đuổi một chính sách tạm gọi là khắt khe đối với các sắc dân không phải là da trắng. Tất cả các đảng phái khác thường tránh né vấn đề ngoại kiều, hoặc chỉ dè dặt vuốt ve hay kêu gọi trong các cuộc vận động tranh cử. Trái lại, đảng Cấp Tiến mạnh dạn hơn, lấy ngoại kiều làm đối tượng tranh cử, thường lấy các số liệu về nạn thất nghiệp, tội phạm, khách hàng xã hội... trong hàng ngũ ngoại kiều để công kích. Nhiều lần ông Carl I. Hagen đã lên tiếng đòi hỏi vì ngoại kiều đang hưởng đầy đủ qui chế an sinh xã hội như người bản xứ, hoặc đôi khi hơn, vậy họ phải có bốn phần học tiếng Na uy, đi làm và đóng thuế như người Na uy. Tuy mọi nền văn hóa đều được bình đẳng và tôn trọng khi du nhập vào xứ này, nhưng các sắc dân ngoại kiều phải biết chọn lựa và thay đổi hoặc hủy bỏ những nét văn hóa quá đặc trưng không thích hợp đối với xã hội Na uy, nói tóm lại ông đòi hỏi một sự hội nhập hoàn hảo hơn. Phải chấm dứt tình trạng xếp hàng làm khách hàng thường trực của các văn phòng xã hội. Hạn chế tối đa việc nhập cư với những điều kiện khó khăn hơn

v.v... Chính sách về ngoại kiều này được các tổ chức kỳ thị chủng tộc, tân phát xít và các nhóm có khuynh hướng bảo thủ đón nhận, khai thác, đồng thời coi đảng Cấp Tiến như là một đồng minh của họ. Khi chủ nghĩa Cộng sản tại Âu châu sụp đổ, khuynh hướng tân phát xít tại Na uy với khẩu hiệu “Na uy của người Na uy” trở nên phổ biến hơn, có uy thế phát triển mạnh hơn, giống như tại nhiều quốc gia khác trong khu vực Âu châu. Vì tất cả các đảng phái khác tại Na uy đều chống lại chủ nghĩa tân phát xít và nạn kỳ thị, cho nên trong cuộc tranh cử, ông Carl I. Hagen vẫn luôn luôn khẳng định mình không chủ trương chính sách kỳ thị. Dầu vậy, các tổ chức chống kỳ thị vẫn coi ông là đối tượng và luôn chia mũi dùi phản đối.

Bình tâm nghĩ cho cùng, những đòi hỏi của ông Carl I. Hagen về ngoại kiều trước kia cũng không có gì quá đáng. Có quá đáng chăng là những gì ẩn chứa trong đó nếu một khi những đòi hỏi đó được sự ủng hộ của đa số tại quốc hội, một điều rất khó xảy ra trước đây, hoặc những gì mà ông và đảng của ông “đi đêm” với các tổ chức tân phát xít. Điều này thì lại đã xảy ra.

Khoảng hai tuần trước ngày bầu cử, dư luận đã có lúc nghĩ rằng phen này đảng Cấp Tiến sẽ gặp khủng hoảng, có nguy cơ thất bại đắng cay khi sự đi đêm bị phanh phui. Việc dân biểu quốc hội Øystein Hedstrøms của đảng Cấp Tiến lên lút tham dự một phiên họp bí mật của một tổ chức kỳ thị mang tên Den Norske Forening bị phơi bày ra ánh sáng, báo chí trút hết tội lên đầu đảng Cấp Tiến và “xì căng đan” này có thể làm tiêu ma sự nghiệp chính trị của ông Carl I. Hagen. Để chống đỡ sự lên án của dư luận và hy vọng giảm thiểu sự thất bại trong kỳ bầu cử, ông Carl

I. Hagen đã coi Hedstrøms như một kẻ phá hoại, ông dọa sẽ triệu tập cuộc họp đảng để khai trừ dân biểu Hedstrøms. Nhưng giờ đây, với kết quả bất ngờ của cuộc bầu cử, liệu ông Carl I. Hagen có còn nghĩ tới phiên họp đó nữa không, hay ông Hedstrøms lại được chào đón như một vị anh hùng!

Trở lại vấn đề cuộc xung đột. Con số do các cơ quan thăm dò công bố trước ngày bầu cử không sai biệt bao nhiêu so với kết quả cuộc bầu cử, trừ trường hợp đảng Cấp Tiến. Buổi sáng sớm ngày bầu cử, các tờ báo lớn tại thủ đô đều đã in những bức ảnh máu me khủng khiếp ở trang bìa và vụ xung đột được khai thác với mọi hình thức, chiếm nhiều trang báo. Báo chí còn làm thống kê về những vụ đâm chém giữa các sắc dân Thổ Nhĩ Kỳ, Việt nam, Thái lan v.v... trong nhiều năm trước. Đài phát thanh quốc gia coi đây là tin thời sự hàng đầu và còn ưu ái lập đi lập lại hai lần mỗi giờ, những người sắp sửa bước chân vào phòng phiếu phải nghe đến thuộc lòng. Mọi tội lỗi của thành phố này được trút lên đầu thanh thiếu niên ngoại kiều, và lần này thanh thiếu niên Việt nam được nổi bật hàng đầu.

Riêng đối với cộng đồng Việt nam, hẳn đã không ai bỏ phiếu cho đảng Cấp Tiến, nhưng các băng đảng thanh thiếu niên ngoại kiều đã hô hào người Na uy bỏ dùm! Nhà cầm quyền Hà Nội đã biết bao lần hô hoán, xuyên tạc âm mưu: thành phần vượt biên là thành phần ma cô, đi điểm, chây lười lao động. Ai đã vô tình khoác áo sự thật cho những lời xuyên tạc sỉ nhục đó? Thắng lợi của đảng Cấp Tiến trong kỳ bầu cử địa phương lần này không còn chỉ là lời nhắc nhở, tiếng chuông cảnh tỉnh đối với các cộng đồng ngoại kiều mà đã được gọi một cách văn vẻ là “đa văn hóa”, nhưng nó là tiếng sét báo hiệu cơn dông sắp tới, nếu những vụ tương tự còn tiếp tục xảy ra trong tương lai.

• TRẦN PHƯƠNG



thơ Tuỳ Anh

xa dấu hoàng thành

Khi xa Huế từ dặm ngàn sông núi
Dấu chân vương trên nỗi nhớ niềm thương
Nghe vương khói cùng miên man buồn tủi
Những thăng trầm từ núi Ngự sông Hương
Chút mưa xưa phủ vây tình tự cũ
Hương nồng này chưa đủ ấm lòng nhau
Khi khắc khoải vẫn là cây tâm gửi
Bám trong hồn nặng trĩu những niềm đau
Thôi Gia hội dấu chân mòn lối nhỏ
Nghe lao đao từng nhịp gót hài thù
Tình đơn bạc đã mấy mùa phương đỏ
Rồi niềm đau thâm kín cũng xanh rêu
Như lối hẹn với ve sầu trôi nổi
Hàng mù u đứng lặng trước hoàng cung
Nghe hia mào đã vương niềm hoài cổ
Ngỡ cơn dai cũng lạnh trước bệ rồng
Trên lăng miếu đã một thời ân sủng
Dáng tàn phi còn gợi nét rêu phong
Bờ thủy tạ dấu hài xưa đọng nắng
Từng phiến buồn vương vấn dưới cội thông
Thương bến Ngự, Nam Giao cây đợi nắng
Nhớ Kim Lương, Vỹ Dạ nước chờ trăng
Mây bàng bạc đã quên niềm quạnh vắng
Gió hừng hờ rồi cũng hết bản khoăn
Theo vận nước đành một thời dâu bể
Sóng phé hương hàn dấu tích phủ phàng
Còn gì nữa để tâm tình gởi Huế
Chút tiếc thương nghe cũng đã cũ càng.



Con chim Màu trên cánh đồng dâu



Từ Hamar đến Gausdal phong cảnh thật hữu tình, hai bên đường những đồi núi màu xanh của lúa mì, nương dâu, khoai tây và su hào... chạy dài theo quốc lộ E6, thỉnh thoảng bắt gặp vài thửa ruộng lúa chín vàng, có những đàn chim bay lượn trên nền trời thật tuyệt, đặc biệt hồ Mjøsa mặt nước phẳng lặng thoáng mát cũng xuôi theo đường xuyên đông về một vùng quê hương khá ấm áp hơn những nơi khác ở Na uy. Nếu dưới chân ruộng lúa nằm sát bờ hồ không còn để lại dấu vết của chân mạ bị úng thủy thì khó ai biết được hậu quả đau thương vừa mới xảy

ra cho một cụ già đã cùng chiếc xe bị nước cuốn trong trận lụt tháng 6 vừa qua. Những người có tâm hồn nghệ sĩ thì bảo rằng chính linh hồn của nhà thơ Rolf Jacobsen đi vãn cảnh hồ nên sóng gió nổi lên chào mừng người. Nhưng đó chỉ là câu chuyện tân huyền thoại, còn sự thật có lẽ vì những tảng băng tuyết tan quá nhanh nên đã gây ra cơn hồng thủy này.

Quốc lộ dẫn vào Lillehammer nối với đường 255 rất bằng phẳng và sạch sẽ, những cơ sở và tiện nghi công cộng đa số trông còn mới mẻ, nhất là nhà ga xe lửa thật là tân thời có lẽ cũng nhờ linh hồn của Thế Vận Hội Mùa Đông - Lillehammer 94 để lại.

Thị xã Gausdal nằm ven triền một thung lũng, nhà cửa rải rác trên những sườn đồi dọc theo đường lộ. Tôi đến thăm gia đình anh chị Trần Văn Hữu ở Follebu cách Lillehammer khoảng gần 20 cây số, một trong số 3 gia đình người Việt sinh sống ở đây. Nhìn đây trường sanh leo xung quanh vách với những chiếc lá xanh tươi và ở các kệ cửa sổ có vài chậu rau quế, rau răm, rau tần xum xuê thoảng mùi thơm dịu. Nhìn ra bên ngoài ở khoảng đất lồi cạnh con suối nhỏ chảy róc rách có một mảnh vườn trồng nhiều thứ rau, có cả cà, bí và ớt... đang được tắm mưa nhân tạo từ chiếc máy phun nước tỏa ra.

Ngồi uống ly trà thơm, anh Hữu kể cho tôi nghe về nếp sống và mối quan hệ của người bản xứ đối với gia đình anh, và bên cạnh những đối xử bình thường, dù ít hay nhiều cũng có ảnh hưởng đến một thảm cảnh đã xảy ra vào ngày 12/9/90 gây cho hai thanh niên cùng là anh em ruột bị một người bạn đâm chết khi mới từ trại Bataan đến định cư được 6 ngày. Chính vì buổi ban đầu mới đến xứ người họ đã để lại ấn tượng không được vui nên kể từ đó người bản xứ cũng không mấy có thiện cảm với số gia đình còn lại.

Tôi cũng được nghe anh Hữu kể qua những tình tiết về thảm cảnh đã xảy ra mà anh là một nhân chứng. Nghe câu chuyện tôi bị xúc động mạnh, nên đã đề nghị anh Hữu và anh Thiện đưa chúng tôi mang hương hoa đi viếng mộ người bạc số. Nghĩa địa nơi anh Nguyễn Anh Tuấn và Nguyễn A Min an nghỉ thật đìu hiu vắng lặng, nằm sâu

ở bìa rừng, cứ nhìn ngôi nhà thờ làm nghi lễ mai táng quá cũ kỹ cũng hiểu được cái yên tĩnh đến độ lạnh người nếu đi viếng mộ một mình vào buổi xế chiều. Trước tấm bia mộ chung ghi tên người quá cố không một bụi hoa, khác với những ngôi mộ có chủ nằm bên cạnh thì hoa trồng xanh tươi thật ấm cúng. Trên đầu bia mộ vô chủ càng ảm đạm hơn qua dấu vết của loài cỏ dại, hình như mỗi đêm trăng chúng đều đến để an ủi chia sẻ nỗi buồn với người sinh ra từ Việt nam lại chết ở đất Na uy. Chúng tôi trồng bụi hoa hồng và thắp nén hương cầu nguyện cho linh hồn hai anh được sớm siêu thoát về cõi Niết bàn mà không cảm được những giọt nước mắt. Người chết đã nằm an nghỉ vĩnh viễn nơi đây, còn người gây ra thảm cảnh lại đang “hồi cải” tại một nhà lao ở thị xã Bergen. Ôi, đó cũng là nỗi đau chung của chúng ta.

Chính từ tình cảm nối liền mối dây xưa khơi lại nên tôi được anh chị Hữu dẫn dắt về “làm dâu” ở vùng Nes gần Hamar. Nói đến làm dâu tôi đã từng nghe các cụ bà kể lại thật là vất vả, phải thức khuya dậy sớm... Bây giờ tôi “đi làm dâu” cũng không khác các cụ ngày xưa phải thức dậy lúc 3 giờ sáng. Nhưng các cụ thì làm dâu cho cha mẹ chồng ở Việt nam, còn tôi “đi làm dâu” cho người Na uy. Cứ 4 giờ sáng bắt đầu khởi hành từ Gausdal đến Nes phải chạy xuyên qua con đường 213 nằm trong lòng phố Lillehammer đến Moelv,... bên phải là hồ Mjøsa, bên trái là rừng thông và hoa màu đang thời kỳ đơm hoa kết trái, để đến kịp nơi làm dâu bắt đầu từ lúc 6 giờ sáng mỗi ngày. Suốt gần nửa tháng, ngày lại ngày chúng tôi xuôi ngược trên đoạn đường 213 và 255 đi và về gần 200 cây số. Nếu không nhờ trời hè trong sáng, thoáng cảnh hai bên đường đẹp mắt, thỉnh thoảng có vài con nai, con hươu, con chồn... chạy băng qua trước mặt xe hay chúng thản nhiên gặm cỏ ở hai bên vệ đường, thì chúng tôi khó ngăn được cơn ngủ chập chờn gà gật ở trên xe.

Chúng tôi đi làm dâu không phải cho cha mẹ chồng, mà là đi hái dâu chín, làm hè để có tiền. Bởi vậy khi mới vào nghề, tôi được chủ vườn hướng dẫn cách thức hái dâu cơ bản.

Bởi là “linh mới” hay nói cách khác

là “mới làm dâu” nên lúc nào tôi cũng thận trọng hái đúng qui cách đã được hướng dẫn, mỗi ngày tôi chỉ đạt khoảng từ 5 đến 7 thùng, mỗi thùng cân nặng 6 kg được tính là 33 kroner. Bên cạnh tôi còn có những người bạn và người Ba lan đã nhiều năm kinh nghiệm làm dâu thì họ hái vượt quá xa tôi, mỗi người có thể hái đến 30 thùng mỗi buổi dù rằng dâu năm nay thừa thớt mất mùa.

Trong số những người hái dâu gần gũi với tôi phải nói đến anh Hồ Đắc Nguyên ở Gausdal. Anh Nguyên dáng người ốm, cao, là người nhanh nhẹn nhất trong vườn dâu, hai cánh tay của anh đưa đều qua hai bờ luống dâu và lướt nhanh nhẹn trên hàng dâu, chẳng mấy chốc dâu chín anh đã “vuốt” sạch. Ngày nào tổng kết anh cũng hái đạt hơn mọi người. Vì vậy anh em trong vườn dâu tặng cho anh cái danh hiệu “Con chim Mâu trên cánh đồng dâu”, vì anh hái giỏi như chim lật trái. Mâu là tên cúng cơm của anh.

Cũng chính vì “phép mâu” của anh Nguyên mà tôi đã theo dõi. Sau cùng anh Nguyên chỉ cho tôi biết về “bí quyết” để “thành công” khi hái dâu, muốn đạt được là nên tập thói quen ở đôi bàn tay, mỗi khi hái phải để cho đủ ở mỗi lòng bàn tay khoảng sáu, bảy trái dâu trở lên thì mới mau đầy hộp, chứ đừng hái từng trái, và để tăng năng suất nên hái dâu hườm để dưới và trái chín “lâm mặt” bỏ lên trên, nếu luống có dâu chín nhiều thì ta nên hái trái lớn trước, sau đó ta có thể mót lại trái nhỏ sau. Nghe lời anh Nguyên, tôi đã thực hiện đúng “lá bùa” của anh, quả nhiên đã đạt kết quả tốt. Nhưng tiếc thay ngày tôi hái được 25 thùng lại là ngày chấm dứt mùa dâu.

Rời khỏi Gausdal và Lillehammer tôi mãi mang theo hình ảnh thân thương của những người bạn và những thắng cảnh mà tôi có dịp thăm viếng như ngôi nhà cổ ở Follebu có một lối kiến trúc tuyệt mỹ, vật liệu xây cất đều sử dụng loại cây có hình khối màu đen, ngôi nhà này tuổi đời đã hơn một thế kỷ. Nhất là ở Lillehammer tại Mesna dưới chân đồi của một khách sạn đồ sộ có 3 dòng suối cạn chảy trên đá từ vùng trượt tuyết đổ xuống chảy qua cây cầu gỗ có tên Finna xây dựng từ năm 1868, cầu có mái lợp bằng ngói, để

chảy ra hồ Mjøsa. Nhìn ở khoảng mặt nước yên tĩnh, chúng ta sẽ thấy những đàn cá lòng tong bơi lội thật hiền hòa, hình ảnh này khiến tôi nhớ lại hình ảnh quen thuộc ngày xưa ở quê nhà...

Ngoài những nơi đã đến, tôi còn có vài kỷ niệm mỗi lần dừng chân như quán Ngọc Sang có món cháo lòng và cà-phê sữa đá thơm ngon, tiệm của anh Tuấn bán thực phẩm Á đông và tiệm cô Diệp Mỹ Vân. Tuy bà con ta ở vùng này không quá 200 người, nhưng tình người thì thật gần gũi yêu thương.

Sở dĩ tôi chọn đề tài “Con chim Mâu trên cánh đồng dâu” là để ghi nhớ một mùa hè có ý nghĩa, mà tôi đã học hỏi được ở anh Nguyên, một người hái dâu đã được “đồng nghiệp” vui vẻ tặng cho cái danh hiệu sáng chói ấy! Và cũng từ vườn dâu đã “tặng” tôi một chuyến đi nghỉ hè thật trọn vẹn, lại còn có gần 5.000 kroner ghim kỹ trong túi mang về.

Bergen, cuối hè 95

NGUYỄN VĂN CƯỜNG



thơ Hà Huyền Chi

đăng quang

Ta mỗi ngày trăm bận
Tha thiết gọi tên nàng
Nếu như ta niệm Phật
Ta đã lên niết bàn

Ta mỗi ngày như khi
Thèm trái chuối hỗn mang
Làm sao, làm sao nhỉ
Khổ quá, khổ vô vàn
Ta đợi sao, đợi bóng
Trồng đôi cây bẽ bàng
Để mai sau mắc võng
Ru mỗi sâu đăng quang

xa đau

Ngay từ phút yêu em
Anh thấy mình ngây dại
Từ lúc được yêu em
Tình bước vào oan trái
Từng khuya anh trăn trở
Lạc giữa buồn mông mênh
Hai cửa tim rộng mở
Mưa bão dâng ngập lòng
Em với tình nín thở
Môi ướp nhau trăm ngày
Anh với lòng chín rở
Nghe đất trời cùng say
Anh hôn nàng gương nhẹ
Lệ vui chảy tràn bờ
Giọng cười nàng xanh trẻ
Xen với rừng âu lo
Đêm sau em chẳng đến
Anh với sầu di hoang
Thấp cho mình ngọn nến
Nổi xa đau bàng hoàng
.....

Đại hội thể thao toàn quốc kỳ XIV năm 95 do Hội Người Việt tổ chức tại Oslo

Năm nay, đại hội thể thao toàn quốc do chi hội Vùng Đông đảm trách đã diễn ra trong các ngày 30/6 và 1-2/7/95. Các ông Phi Ngọc Hải và Hồ Văn Chu đã được mời đảm trách phần điều hành kỹ thuật. Ông Hàng Ngải Àng đảm trách phần trật tự kiêm trưởng ban chấm giải phong cách, ban này gồm tất cả các trưởng phái đoàn.

Trường Haugestua được chọn làm nơi cử hành lễ khai mạc, bế mạc và nơi ăn ở của 13 phái đoàn. Phái đoàn sinh viên Trondheim là phái đoàn ở xa thủ đô nhất và không thuộc chi hội nào, đã về góp mặt thi tài.

Một trong những điểm nổi bật nhất đáng ghi nhận là đại hội năm nay không xảy ra các vụ ẩu đả như mấy kỳ đại hội trước. Được như vậy là nhờ nỗ lực của một ban trật tự thật hùng hậu gồm các trưởng phái đoàn và đại diện của 13 phái đoàn. Hăng trái cây Bama đã sponsor cho đại hội 20 thùng chuối, cam, lê, táo v.v... Hai đêm dạ vũ và ca nhạc đã được các bạn trẻ khắp nơi và các tham dự viên hưởng ứng nồng nhiệt. Quả là tuổi trẻ VN sung sức, đêm đi nhảy, ngày thi đấu một ngày hai ba trận! Phái đoàn Athlentic (Lillehammer) với truyền thống thể vận hội, đã là phái đoàn đoạt nhiều huy chương nhất.

Tuy vẫn còn một số sai sót thuộc phần hành của ban tổ chức, nhưng nhờ tinh thần cộng tác và sự nhường nhịn của các phái đoàn trong tinh thần thể thao, đại hội đã diễn ra vui vẻ và hữu nghị.

KẾT QUẢ ĐẠI HỘI THỂ THAO KỲ XIV TẠI OSLO

I.- Giải phong cách: Phái đoàn Vest - Agder
(Giải này do Hội Cao Niên Người Việt tại Na uy trao tặng).

II.-Các môn điền kinh:

A.- 100m nữ:

1. Nguyễn thị Thu Thủy (Sandefjord)
2. Nguyễn thị Kim Loan (Goa)
2. đồng hạng : Vy thị Hải Nam (CLB Oslo)

B.- 100m nam:

1. Phan Thời Nghị (sinh viên Trondheim)
2. Trần John Andre (Athlentic)
3. Nguyễn Văn Phổ (Athlentic)

C.- 800m nam:

1. Nguyễn Hoàng Vinh (Goa)
2. Nguyễn Thanh Minh (Athlentic)
3. Trần Quang Mạnh (Athlentic)

D.- Tiếp sức 100m x 4 nam:

1. Athlentic (Hồ Ngọc Sáng - Nguyễn Văn Phổ
Võ Phong - Nguyễn Ngọc Hùng)
2. Athlentic (Trần Quang Minh - Trần Quang Mạnh
Nguyễn Thanh Minh - Phạm Quang)
3. TTN Phan Bội Châu (Huỳnh Văn Trường -
Lê Trần Xuân Kim - Trần Quang Nhật - Huỳnh Văn
Trãi)

E.- Bóng bàn đơn nam:

1. Nguyễn Bảo (Vest - Agder)
2. Nguyễn Jìn (Hương sinh)
3. Phạm Đức Thắng (Sinh viên Blindern)

F.- Bóng bàn đôi nam:

1. Hùng + Thắng (Sinh viên Blindern)
2. Bảo + Jìn (Hương sinh)
3. Thành + Tiến (Skjetten)

G.- Bóng chuyền nữ:

1. CLB Oslo
2. Skjetten
3. Sandefjord

H.- Bóng chuyền nam:

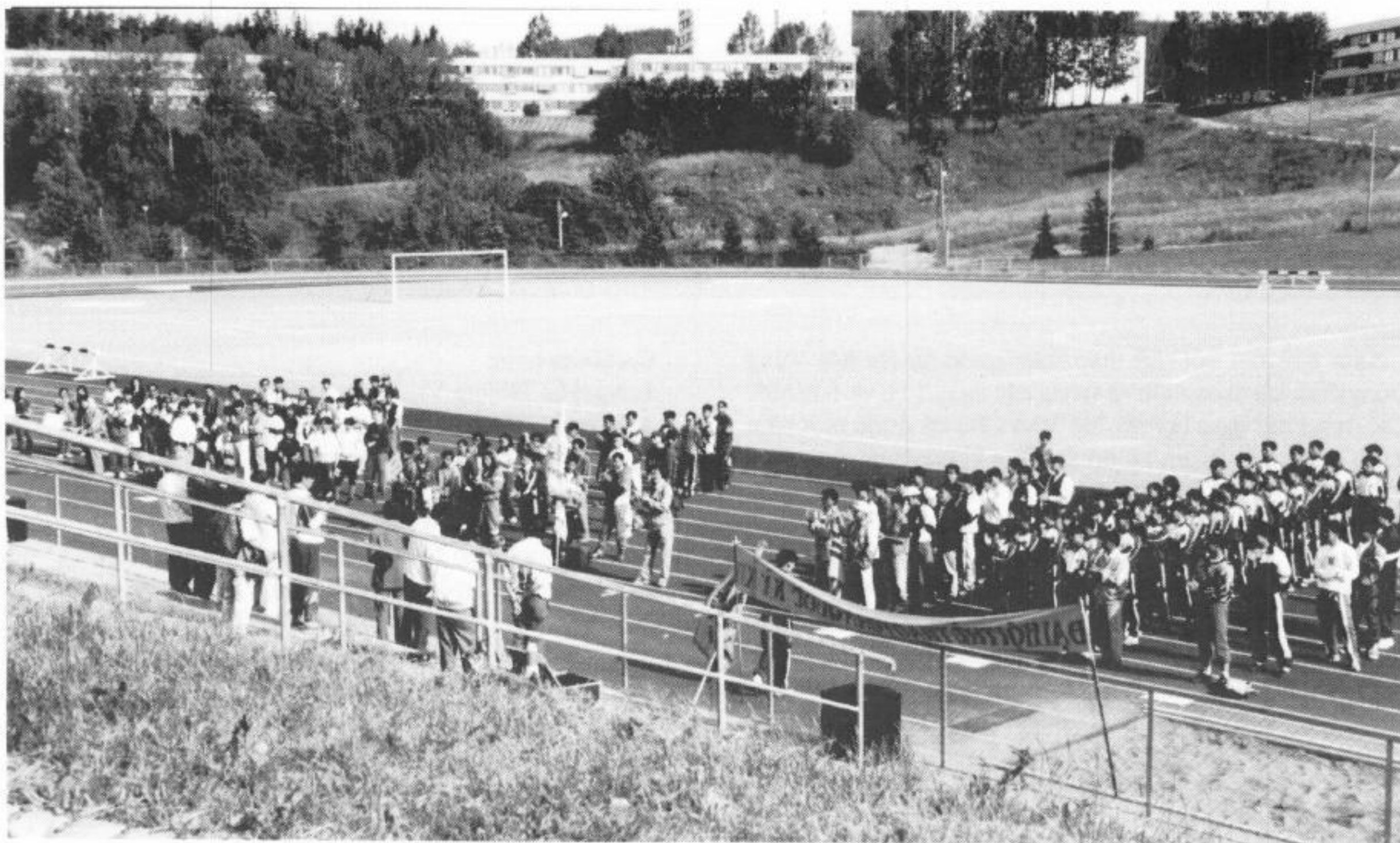
1. Vest Agder
2. Thanh thiếu niên Goa
3. CLB Oslo

III.- Bóng tròn:

1. Đội Kolbotn
2. Đội Athlentic
3. Đội Hương sinh

IV.- Giải vua phá lưới môn bóng tròn về tay cầu thủ Vinh của đội Kolbotn.

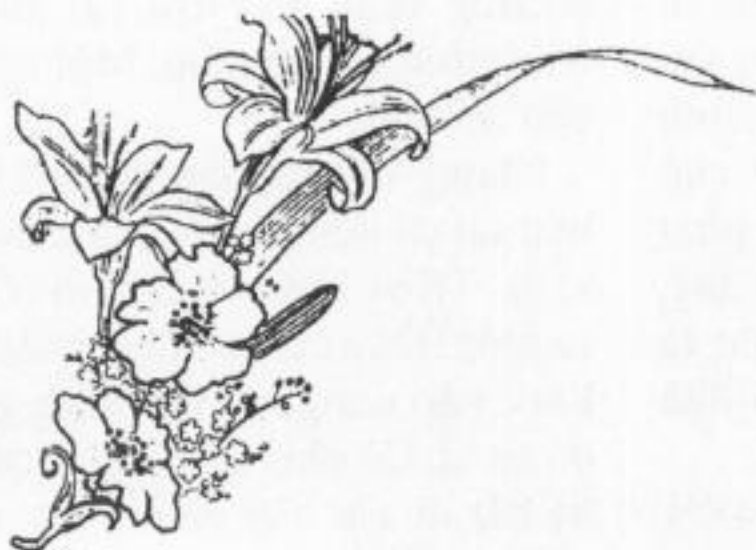




Các phái đoàn gặp gỡ nhau tại vận động trường Haugenstua



Dù thắng hay bại, cũng vẫn mỉm cười!



Vú đỡ đầu

Hôm ấy em làm vú đỡ đầu
Lần đầu làm mẹ bé thiêng liêng
Mím cười trong dạ như che dấu
Có cái gì như một cửa riêng!

Lung linh ngọn nến, bàn tay nhỏ
Như một sấm truyền kêu rất to
Giọt nước nứa đi nguồn tội Tổ
Bé thành thánh thiện của trời cho

(Bây giờ em đã thành người lớn
Làm mẹ có gì đẹp dễ hơn (?)
Anh cười ẩn dấu gì trong đó
Thẹn quá đi thôi lẫn dối hờn)

Bé ngoan mang thánh Têrêsa
Vú cũng cùng chung tuổi mục đồng
Ngày mai bé lớn làm chứng tá
cho cuộc đời mà vú rất mong.

Nguyễn Thị Thu Trúc

Mồ xanh cỏ biếc

Hai bờ cỏ mọc, dòng sông lặng
Tiếng vọng xuống khuya một mái chèo
Anh về nhen nhúm niềm cay đắng
Bên mộ em nằm cảnh hắt hiu

Khói nhà ai tỏa trong vườn lạ
Mà ngõ áo em mặc thừa nào
Cổng vườn đọt chuối vừa bung lá
Ông lão đứng nhìn khách mắt nheo

Thưa ba, con về ba về lại
Thăm mộ người xưa chỉ một lần
Lá xanh bỏ gốc, vàng còn đậu
Măng nũ, tre già trước phong vân

Mộ chí hương tàn, xanh cỏ biếc
Lối mòn không rập bước chân ai
Dấu bằng hôn vẫn còn thương tiếc
Nhận nén hương ai tặng đến người.

Nguyễn Ngọc Thuận



Những ngày biển động



Truyện ngắn của HỒNG VÂN

Mấy bữa nay cô Tư thấy trong người không được khỏe. Cứ mỗi sáng dậy, cô hay mắc ói và thường xây xẩm mặt mày. Cũng may là mới giữa tháng ba; đông khô cỏ cháy, ruộng rẫy chưa tới mùa nên cũng rảnh rang.

Hồi sáng này, cô ghé qua chùa Phước Thiện nằm đằng sau hội đồng xã Phước Lễ, hốt mấy thang thuốc nam về uống cho khỏe; tiện đường cô đi thẳng xuống phòng mạch bác sĩ Phong coi bệnh. Nói đến bác sĩ Phong, cả tỉnh Phước Tuy ai cũng nghe danh. Ông giỏi thế nhưng rất bình dân nên dân

lao động mến ông lắm. Gặp cô Tư, vừa cầm mạch tay bác sĩ đã nói ngay:

-Chị về chuẩn bị tã lót và áo quần cho em bé đi. Không có bệnh gì hết.

Cô Tư ra về. Trả tiền mạch, ông bác sĩ không lấy, viện cớ rằng không bệnh thì không tốn tiền.

Ra khỏi phòng mạch, cô Tư vừa đi vừa suy nghĩ mông lung. Cô không vui cũng chẳng buồn khi được biết mình lại vừa cần thai. Dường như cô cho rằng bốn phận của người vợ là phải chăm sóc nhà cửa, phụ việc đồng áng, lo cho chồng con và đương nhiên là sinh con đẻ cái. Hơn nữa, đây là đứa con thứ tư của vợ chồng cô.

Mặt trời vừa vượt lên khỏi ngọn cây đã phủ cái nóng hừng hực xuống mặt đất. Buổi sáng im gió. Một chiếc xe tải chạy ào qua mặt, tung đám bụi bay lên lơ lửng. Chiếc thứ hai lướt tới, ngược chiều, lớp bụi bay theo sau lưng hắt như những môn đồ cuồng tín chạy theo tên giáo sĩ điên. Cô Tư cảm thấy chóng mặt nhiều hơn, nhất là sau khi biết mình có thai. Không hiểu đây là vấn đề tâm lý hay cô yếu thật, bởi khi sáng sớm cô còn mạnh khỏe lắm. Cô vịn vào gốc cây sao bên đường để nghỉ. Cô nhớ tới dưỡng Tư, tới ba đứa nhỏ đang chờ cô ở nhà. Về! cô phải về ngay. Hình ảnh các con thơ giúp cô tập trung mọi sức lực để gượng về. Nhưng cũng không được. Chóng mặt quá. Một chiếc xích lô đạp trở tới.

-Sao vậy dì Hai? Bệnh hả? Cần đi bác sĩ khám hôn? Tui chở cho!

-Không! Tui mới ở phòng mạch ra. Chú chở tôi về Long Hương giùm.

Chiếc xích lô chậm chậm lăn bánh. Con chóng mặt khiến cho cô không mừng tượng là đã đi được tới đâu rồi. Thành linh, khi còn cách nhà khoảng chừng một trăm thước, cô thấy ngoài đường có mấy chiếc xe hơi đậu chắn ngang. Một linh tính bất an chạy rần rần trong người. Cô giục anh xích lô:

-Chú chạy lẹ chút coi! Làm gì mà xe cộ đậu tùm lum ở nhà tui vậy cà?

Chưa kịp tới ngõ, cô Tư đã nhảy xuống đất chạy hết sức vô nhà, quên cả cái thai vừa mới tượng hình. Cửa nhà mở tung. Tiếng con nít đứa khóc đứa la làm cho cô ríu cả chân, suýt vấp ngã ở bậc tam cấp. Thành linh một nhóm người từ trong ló ra. Cô Tư thấy rõ chồng mình đang bị xóc nách, còng tay lôi đi. Đằng sau, mấy đứa con của cô gào thét lên vì kinh hãi. Cô Tư chặn hỏi một người đi bên ngoài, có lẽ là

trưởng toán:

-Các ông làm gì chồng tôi vậy?

Người trưởng toán trả lời:

-Chúng tôi chỉ thừa hành lệnh của cấp trên. Chồng của chị can tội làm quốc sự.

Làm quốc sự? Ba chữ đó làm cô choáng váng. Cô ngã vật xuống đất. Mọi cảnh vật tối sầm. Mọi tiếng động đều im lặng.

Không biết là bao lâu, cô Tư nghe bên tai có tiếng khóc của con nít văng vẳng. Tiếng khóc rõ dần, và cô mở mắt ra nhìn. Đầu của cô quay cuồng. Tiếng khóc nào nùng xen lẫn tiếng gọi của ai đó xa lạ. Cô nhớ lại rằng dưỡng Tư đã bị bắt đi rồi. Cô chống tay ngồi dậy nhìn dáo dác. A! Thì ra này giờ cô đã té nằm ngoài sân, mấy đứa nhỏ khóc la inh ỏi, còn anh xích lô thì sợ cô Tư chết nên gọi cô tỉnh dậy. Chết à? Đâu có lý nào như thế được. Chồng đang bị tù, con đang trong bụng, ở nhà lại nheo nhóc trẻ thơ. Cô không thể chết được.

Cô chống tay lên đầu gối, gượng đứng dậy. Người cô chực ngã. Anh xích lô phải nắm tay cô.

-Nắm tay tui nè dì Hai!

-Tui thứ Tư nghe chú! Cô còn đôi co với hần.

-Ừ, thì dì Tư! Coi chừng té đó!

Cô ngó xung quanh, không thấy mấy chiếc xe hơi này, chỉ có bà hàng xóm vừa lúp xúp chạy qua. Cô hỏi anh xích lô:

-Lính tráng đâu hết rồi?

Anh xích lô ngạc nhiên:

-Lính nào? Tôi có thấy lính nào đâu!

-Mấy người dẫn ông xã tôi đi hồi này đó!

-Họ chạy về quận rồi.

-Lâu chưa?

-Giờ này chắc cũng mới tới chỗ.

Bà hàng xóm lảng xảng:

-Gì vậy Tư?

Cô Tư bật khóc nức nở. Con đau khổ từ khi thấy chồng bị bắt tới giờ chưa có dịp bộc phát. Đột nhiên bà hàng xóm khơi lên niềm đau ấy khiến cô Tư tuôn nước mắt đầm đề. Bà hàng xóm quay sang hỏi anh xích lô:

-Hồi này mấy đứa nhỏ nhà tui chạy về nói có người lạ tới nhà cô Tư. Tui định chạy qua thì thấy họ còng tay dưỡng Tư lôi đi. Tui sợ quá thụt luôn ở bên, đợi họ đi rồi mới dám qua. Dưỡng Tư bị tội gì vậy?

A! Thì ra cái tình nghĩa xóm làng là như vậy. Cô Tư uất quá nín luôn cả khóc. Cực chẳng đã cô phải nhờ bà

hàng xóm:

-Thím coi ba đứa nhỏ giùm tui. Tui qua bên quận một chút sẽ về liền.

Cô quay sang anh xích lô:

-Đi chú!

Anh xích lô quày đầu xe trở ra ngoài. Cô Tư leo lên ngồi.

Chiếc xe phóng ra ngoài đường nhựa, bon bon chạy. Anh xích lô lăm bằm:

-Ngày nào cũng gặp một vụ như vậy chắc tui giải nghệ quá!

Cô Tư nóng nảy:

-Nói gì thì nói, làm ơn chạy lẹ lẹ cho tui nhờ nghe chú!

Anh xích lô làm như không nghe, vẫn thản nhiên tiếp tục câu chuyện:

-Nhưng nếu giải nghệ thì làm sao mà sống? Thôi thì chắc phải đổi nghề.

Cô Tư vô tình bị lôi vào câu chuyện, buộc miệng hỏi:

-Chú thích đổi sang nghề gì?

-Nghề mai táng!

*

Suốt ba tháng trời, người ta chỉ cho vợ chồng dưỡng Tư gặp nhau bên ô cửa sổ. Thực ra cái người gây rắc rối không phải là dưỡng Tư mà chính là cô Tư. Thấy vợ ngày càng xanh xao mỗi mệ, dưỡng Tư cố an ủi và bảo sẽ về trong nay mai. Bằng cớ là trong số những người bị bắt cùng lượt với dưỡng, nay đã có kẻ được thả về. Dưỡng nói:

-Hồi xưa tôi có tham gia vào phong trào Thanh Niên Tiền Phong của Việt Minh để chống Tây. Nhưng Tây về nước rồi, tôi không làm việc cho Việt Cộng. Người ta bắt tôi vì có kẻ muốn lập công với chính quyền ông Diệm. Thời buổi này, ban ngày mình nói chuyện với Quốc Gia, tối về bị Việt Cộng vô nhà đóng thuế, bị gián tiếp hợp tác với Cộng sản là chuyện thường.

Cô Tư chỉ muốn chí thú làm ăn, chuyện chính trị có thể là một tai ương dữ dội, sẽ phá nát mái ấm gia đình mà vợ chồng cô đã cố gắng xây dựng bấy lâu nay.

Vào giữa tháng sáu, công cuộc điều tra dưỡng Tư kết thúc. Dưỡng phải bị tù mười lăm tháng.

Mùa mưa trời hay làm biến động. Chợ búa thiếu hẳn các loại cá ngon. Tỉnh nhà nông cần kiếm, thấy tôm cá mắc mỏ như vàng cũng đành nấu

nướng qua loa, miễn sao no dạ để ra đồng cấy hái. Hột vịt luộc giâm trong nước tương, nước mắm; ăn với dưa chuột, rau luộc hay chuối sứ là món thường thấy nhất trong các bữa ăn của nhà nông vào mùa mưa. Cô Tư vừa nuôi con, vừa làm ruộng lại vừa thăm chồng nên thời giờ dành cho mỗi việc đều ít ỏi. Cô cố dành dụm chút thời gian rảnh rang để làm thêm giá sống, mua thêm cải về ướp chua, đợi tới ngày thăm chồng mang vào cho dưỡng Tư.

Hôm nay, vợ chồng cô Tư được gặp nhau ở bên ngoài. Cô Tư ngồi đợi đã lâu, thấy chồng mở cửa bước ra, lật đật đứng dậy mừng rỡ gọi:

-Minh!

Dưỡng Tư cũng dợm bước tới, chợt nhìn thấy cái bụng của vợ bèn khựng lại.

-Cái bụng của mình sao vậy?

Cô Tư chơi với. Mấy tháng nay đầu tắt mặt tối, cô cũng quên cho chồng hay tin về cái thai. Nay nó vượt lớn lên, dưỡng Tư mới nhìn đã thấy rõ. Cô cố gắng thản nhiên:

-Sao đâu? Thì có bầu chớ sao!

Dưỡng Tư mất bình tĩnh:

-Tui ở tù mà mình có bầu... được sao?

Thì ra dưỡng Tư đã nghi ngờ. Cô Tư đau khổ lắm, tưởng như có thể khóc được. Nhưng ngay bây giờ cái khóc không còn đủ ý nghĩa để diễn tả nỗi sức chịu đựng của cô nữa. Cô nghĩ, khóc bây giờ là thụ động, là đầu hàng trước nghịch cảnh. Cô phải vượt qua mọi thử thách của đời sống vì đàn con dại, vì mái nhà tranh, vì chồng còn trong lao tù. Cô cố chịu đựng; không phải nai lưng ra để chịu đựng mà là thẳng người đối mặt với cam go.

Dưỡng Tư hỏi tiếp:

-Bấy lâu nay mình cho tôi ăn giá với cải, ý là ở nhà mình cải giá rồi phải không?

Cô Tư không hề dính chính, vẫn thản nhiên nói:

-Minh đã bị bắt bao lâu rồi? Minh xem cái bụng của tôi mà ước lượng thời gian, chắc mình hiểu mà!

Dưỡng Tư lờm lờm không nói gì, lặng lẽ đi lại ghé ngồi. Nói gì nữa bây giờ? Sự thật thì cái bụng của cô Tư, hay đúng hơn là sự mang mệnh của cô Tư xem ra còn muốn lớn hơn những ngày tù của dưỡng. Thấy chồng không nói gì nữa, cô nghĩ chắc sóng gió đã tạm lắng đọng. Cô lấy đồ dùng và thức

ăn đưa cho chồng. Dưỡng Tư ăn uống uể oải như người đang bệnh, nói chuyện ậm ừ cho chóng hết buổi sáng. Rồi dưỡng xách túi đồ đi vào trong, không dặn dò cô Tư câu nào cả.

Dưỡng bước qua ngưỡng cửa. Cánh cửa tù đóng lại, cũng là lúc nước mắt cô Tư lặng lẽ rơi xuống.

*

Những lần vào thăm sau đó, cô Tư không nghe chồng nhắc lại chuyện cũ nữa. Lòng cô cũng vơi bớt nỗi phiền muộn. Những đêm mưa chong đèn ngồi vá áo cho con, lắng nghe tiếng ếch nhái kêu vang rền ngoài đồng, cô mũi lòng muốn khóc. Cô nhớ lại hồi mới gặp dưỡng Tư, hai người phải lòng nhau rồi dặt diu về đây sinh sống. Mới đó mà đã gần mười năm. Hai vợ chồng đều ít ỏi chữ nghĩa. Trăm vạn nghề trong xã hội mà chỉ có nghề nông là vợ chồng cô thạo nhất. Nhưng cả dưỡng và cô đều an phận như vậy. Mùa mưa xuống, dưỡng cày thuê, cô cấy mướn. Tháng mười lăm chín đây đồng, hai vợ chồng đi theo đám thợ gặt làm công cũng đủ sống quanh năm. Hạnh phúc đang êm đềm như một dòng sông phẳng lặng thì người ta ập vào nhà còng tay dưỡng dẫn đi, để lại sau lưng ba đứa con dại và người vợ vừa chớm mang thai, hỏi ai không chơi với, không đón đầu cho thăm cảnh?

Cuối tháng mười hai, cô Tư sanh được đứa con thứ tư. Con trai. Cô ra ngoài hội đồng xã làm khai sanh cho con theo họ của mình.

Mùa mưa năm sau, dưỡng Tư mãn hạn tù về. Buổi sáng đó, cơn mưa dầm từ những ngày trước đã dứt, bầu trời trong xanh, biển đã hết động, dưỡng Tư dẫn vợ và đứa nhỏ ra hội đồng xã làm lại giấy khai sanh.

-Con của chúng ta phải mang họ của tôi, mình biết không!

Cô Tư không nói gì hết, chỉ lặng lẽ theo sau, lòng rộn lên một niềm vui khôn tả. Hạnh phúc đã trở về! Ý nghĩ đó choáng đầy cả tâm hồn cô trong suốt đoạn đường dẫn ra hội đồng xã.

Thế là từ đó tôi mất đi một tuổi.



Giải khuyến học: 20 năm một thế hệ 1995

LTS. Để khuyến khích các em trau dồi tiếng Việt, đồng thời thúc đẩy lòng yêu mến quê hương dân tộc, giải khuyến học "20 năm một thế hệ" đã được thực hiện. Nhằm phổ biến rộng rãi các bài trúng giải và quảng bá một việc làm hữu ích, theo yêu cầu của ban tổ chức, VS sẽ cho đăng 3 bài trúng giải và cũng hy vọng cộng đồng chúng ta sẽ có nhiều cây viết trẻ. Bài trúng giải nhất đã được đăng trong VS số 3/95 kỳ rồi.

Đề tài: Em có tự hào mình là người Việt nam không? Tại sao?

Giải nhì của em NGUYỄN CAO THANH TRANG THẢO

Guttorm Fløystadveien 48B

4815 Saltrød

Trường Arendal Norsksenteret

Em có tự hào mình là người Việt nam không? Đây là một câu hỏi đầy tình dân tộc mà tôi và bất cứ người Việt nam nào cũng có thể hỏi ngược trở lại "tại sao không".

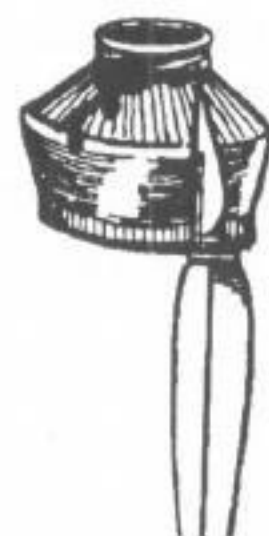
Tôi sinh ra và lớn lên tại Việt nam, một đất nước tuy nhỏ bé và lạc hậu bởi sự cầm quyền của nhà nước Cộng sản, nhưng vẫn luôn là niềm tự hào của dân tộc tôi. Một dân tộc đã có hơn bốn ngàn năm văn hiến, có những đức tính cần cù, chịu thương chịu khó và chịu đựng bền bỉ. Trải qua bao chiến tranh gian lao và khổ ải nhưng dân tộc Việt nam vượt qua tất cả để rồi giờ đây vẫn luôn hiên ngang sánh vai cùng với những cường quốc khác trên thế giới và người Việt nam đã làm cho thế giới phải nể phục vì sự cần cù, siêng năng và thông minh của mình.

Lẽ ra người dân Việt nam chúng ta sẽ được sống yên vui tự tại trên mảnh đất đã sinh ra và nuôi lớn họ, nhưng biến cố lịch sử năm 1995 đã làm cho hàng vạn người Việt nam phải bỏ nước ra đi vì chế độ Cộng sản. Người Việt nam phải chịu đựng biết bao gian khổ để chỉ đổi lấy hai chữ "tự do". Sau khi qua được các nước tự do khác, người Việt nam mình đã không quên được tính siêng năng cần cù cố hữu của mình và họ đã thành công rực rỡ trên xứ người. Không chỉ riêng ở Mỹ hay Pháp mà ngay tại đất nước Na uy nhỏ bé này người Việt chúng ta cũng được người dân bản xứ khen ngợi và khâm phục vì đức tính quý báu này qua báo chí hoặc trên những chương trình phát thanh bằng Việt ngữ vào mỗi tối.

Giờ đây tôi đang sống an vui, hồn nhiên và tự tại nơi

quê người, nhưng tâm hồn tôi luôn hướng về Tổ Quốc Việt Nam. Nơi đó còn biết bao người đang sống trong cảnh lâm than, cảnh màn trời chiếu đất, nhưng vẫn có lòng thương yêu, đoàn kết lẫn nhau. Là người Việt nam tôi luôn tự hào về dân tộc của mình, một dân tộc đã bị hơn một ngàn năm giặc Tàu đô hộ, một trăm năm giặc Tây đô hộ, nhưng rồi sự đồng tâm nhất ý và lòng thương yêu quê hương sâu sắc đã cho người Việt chúng ta một sức mạnh tuyệt vời, đuổi đi bọn thực dân xâm lược, và giành lại đất mẹ thân yêu. Đây là hình ảnh thể hiện được lòng yêu nước và tình đoàn kết của người Việt chúng ta. Hai câu ca dao "Trên đồng cạn dưới đồng sâu, chông cày vợ cấy con trâu đi bừa" hoặc là "Rầu tôm nấu với ruột bầu, chồng chan vợ húp gật đầu khen ngon" đã chứng minh rõ đức tính cần cù, chịu thương, chịu khó, thêm vào đó là sự hòa thuận và cảnh đầm ấm trong cuộc sống vợ chồng. Thử so sánh người Việt nam và các dân tộc khác thì tôi chưa hề thấy sách báo nào ca ngợi giống Việt nam. Đây cũng là một cái quý của người Việt chúng ta cần phải giữ gìn nó. Và tôi còn nhớ câu nói của Trần Bình Trọng khi tôi còn học môn sử "Ta thà làm ma đất Nam còn hơn làm vương đất Bắc" đã nói lên lòng kiên cường, không chịu khuất phục trước kẻ thù. Tôi không thể kể hết ra đây những cái đức tính tốt của người Việt, mà chỉ có thể đưa ra vài ví dụ điển hình như trên để chứng minh rằng đó là sự thật.

Với tôi thì tôi chưa làm gì được cho đất nước của mình để có thể rạng danh hơn, nhưng tôi ước mong rằng một ngày nào đó tôi sẽ làm được những gì để giúp ích cho dân tộc. Tôi cũng cầu mong rằng người Việt nam chúng ta sẽ có một ngày thực sự tự do để quay trở về đất mẹ, sống yên vui nơi chôn nhau cắt rốn của mình giống như câu "Ta về ta tắm ao ta, dù trong dù đục ao nhà vẫn hơn".



Trang Tuổi Xanh

Chị THU THẢO phụ trách



Thư gửi các em

Các em thân mến,

Một mùa hè đã qua và một niên học lại bắt đầu.

Chị ước mong tất cả các em đều được hưởng một mùa hè vui tươi và đầm ấm, cùng gia đình hay bạn hữu. Nếu em nào được đi chơi xa hay có những sinh hoạt đặc biệt thì chắc chắn đó sẽ là những kỷ niệm khó quên. Ôi, kỷ niệm của tuổi học trò là những gì đẹp nhất. Khi nào các em “lớn” bằng chị, các em sẽ thấy trân quý vô cùng.

Bây giờ các em lại trở lại với mái trường, sách vở. Chị hy vọng với những “năng lượng mặt trời” mà các em hấp thụ được vào cơ thể trong hai tháng hè sẽ giúp các em có nhiều sức khỏe, nhiều phấn khởi bước vào năm học mới mà chắc chắn những bài, những môn học đòi hỏi các em nhiều cố gắng, nhiều nỗ lực mới có thể đạt tới thành công.

Mùa thu, mùa nhập học ở Na uy cũng như ở Việt nam nhưng ở đất nước ta, mùa thu còn là mùa của trăng tròn sáng, của Tết Trung Thu; của những ánh đèn muôn màu, của những trái cây mới hái, của những bài hát tươi vui, của những câu chuyện cổ tích thơ mộng: chú Cuội, chị Hằng, của niềm mơ ước trong sáng tuổi thơ... Các em ơi, đất nước chúng ta đó, nghèo nhưng giàu những nét đẹp riêng mà chị mong các em một ngày nào đó được hưởng, ngay trên quê hương của chính mình.

Còn hôm nay, ở đây, chúng ta chỉ còn ước mơ trẻ em Việt nam ở khắp nơi sẽ thấp sáng những chiếc đèn Trung Thu không phải hình máy bay hay tàu chiến mà là một con chim hòa bình tung cánh, đưa chúng ta và thế giới đến một chân trời đầy hy vọng.

Thân mến,

Chị THU THẢO

Cậu bé làng Phù Đồng



Từ ngày có ông nội qua Na uy đoàn tụ với gia đình, Huy và Hoa thường được nghe kể chuyện. Sau khi hết lạ ông, Hoa thường ngồi trong lòng ông vuốt ve chòm râu bạc, có khi tinh nghịch giật mạnh làm ông kêu lên:

-Đừng! Đau ông!

Hoa thích nghe các chuyện ông Bụt, bà Tiên hay thú vật biết nói tiếng người, nhưng Huy lại thích các chuyện có liên quan đến lịch sử Việt nam hơn.

Hôm nay chủ nhật, nhưng Huy và Hoa thường không dậy muộn lắm, chỉ hơn 8 giờ đã dậy; trong khi ông đã dậy từ bao giờ, pha trà ngồi uống một mình trong phòng khách. Ăn sáng xong, Huy thưa với ông:

-Ông kể cho tụi cháu nghe một câu chuyện lịch sử đi. Thầy giáo nói ai biết chuyện gì lần sau kể cho cả lớp nghe.

-Ừ được. Thế các cháu đã nghe chuyện "Cậu bé làng Phù Đồng" chưa? Nếu chưa, ngồi yên ông kể cho nghe. Mà Hoa không được giật râu ông đấy!

"Các vua đầu tiên của nước ta là các vua Hùng, có tất cả 18 đời Hùng Vương, lập ra nước ta từ hơn 4.000 năm trước đây.

Dưới các đời vua Hùng dân chúng được an cư lạc nghiệp, biết sống thành làng xã, cấy cấy để có thức ăn.

Nhưng đến đời vua Hùng Vương thứ 6 thì ở bên Trung hoa, chúng ta thường gọi là nước Tàu, có loạn. Giống người Ân bị giống người Hán đánh đuổi chạy về phương nam, tràn sang nước ta cướp phá. Nước ta nhỏ, dân ta ít, giặc Ân lại hết sức hung bạo, đi đến đâu đốt nhà, cướp của, tàn sát dân lành đến đó. Vua Hùng cũng có quân để giữ nước, nhưng không đương cự nổi với giặc Ân khiến nhà vua rất lo âu. Các lạc hầu, lạc tướng tức các quan văn, quan võ thời đó, tâu với vua xin cho người đi khắp nơi tuyển người tài ra giúp nước. Nhà vua ưng thuận.

Thuở ấy ở làng Phù Đồng, còn gọi là làng Gióng, có một gia đình kia hiếm muộn chỉ sinh được một người con trai. Chẳng may thay đứa trẻ làm như tật nguyên từ nhỏ, chỉ nằm một chỗ, không nói được mà cũng không đi đứng được, dù đã hơn 10 tuổi. Cha mẹ rất buồn rầu nhưng vẫn hết sức nuôi con.

Khi sứ giả đến làng bắt loa, truyền lời kêu gọi của vua tuyển người tài ra giúp nước, cậu bé bỗng lên tiếng gọi mẹ:

-Mẹ ơi, hãy ra mời sứ giả vào đây cho con!

Cha mẹ cậu bé sửng sờ ngạc nhiên, lần đầu tiên cậu lên tiếng, mà lại rõ ràng rành rọt y như một người lớn. Cha cậu chấp tay kêu lên:

-Lạy trời! Con tôi đã biết nói!

Rồi ông hỏi cậu bé:

-Con ơi, sao bỗng dưng con lại biết nói? Mà

con muốn mời sứ giả vào làm gì?

Cậu bé trả lời cha rất chững chạc, gãy gọn:

-Xin cha đừng nên biết tại sao bây giờ con mới nói. Cha cứ ra mời sứ giả vào cho con rồi sẽ rõ.

Thấy chuyện lạ, cha cậu bé chạy ra mời sứ giả vào và kể rõ đầu đuôi để sau này lỡ xảy ra chuyện gì khỏi mang tội với vua. Sứ giả nghe chuyện lạ theo vào nhà hỏi cậu bé:

-Ta vâng lệnh vua đi tuyển người tài giúp nước trừ giặc, cậu là đứa bé nằm yên một chỗ thì có tài gì mà cho mời ta vào đây?

Cậu bé mỉm cười đáp:

-Xin sứ giả cứ về tâu với vua những lời ta nói đây, có phạm tội gì ta sẵn sàng chịu.

Rồi cậu bé yêu cầu sứ giả xin vua đúc cho một con ngựa sắt lớn bằng ngựa thật, một bộ giáp sắt càng lớn càng tốt, một cây roi sắt dài bằng hai sải tay người lớn đem tới cho cậu, cậu sẽ vì dân mà trừ giặc.

Sứ giả bán tin bán nghi nhưng thấy chuyện lạ nên cứ phải về tâu với vua. Vua họp các lạc hầu, lạc tướng lại bàn định. Tuy chuyện khó tin nhưng thế giặc quá mạnh mà việc tuyển người tài thì chưa thấy được người nào, mọi người xin vua cứ theo lời cậu bé xem sao.

Nhà vua ra lệnh cho các thợ rèn trong nước ngày đêm đúc ngựa sắt, áo giáp sắt và roi sắt; trong khi ấy ở làng Phù Đổng, cha mẹ cậu bé rất lo âu. Ông bà nghĩ con mình bị bệnh nên ăn nói quàng xiên, rồi đây đắc tội với vua sẽ khó lòng mà được tha thứ. Nhưng cậu bé vẫn vui vẻ như thường, mà lại còn an ủi cha mẹ đừng lo âu gì.

Ngựa, áo và roi sắt đúc xong, nhà vua phải sai hàng trăm quân lính vừa dùng trâu, vừa dùng sức người khiêng mới mang được tới làng Phù Đổng. Đi theo sứ giả còn có cả các quan lạc tướng cầm quân chống giặc.

Khi sứ giả vào nhà báo tin ngựa, áo và roi sắt đã sẵn sàng, cậu bé bỗng bước xuống giường, tiến ra giữa sân ngửa mặt lên trời, hét một tiếng, vươn vai thành một người cao lớn, mặc áo giáp sắt vào người mà nhẹ nhàng như mặc áo lông cừu, cầm cây roi sắt mà như cầm một chiếc gậy nhỏ, vỗ vào đầu ngựa nói:

-Ngựa ơi, ta với ngươi hãy vì dân mà xông pha giết giặc.

Con ngựa bỗng dậm chân, hý vang như một con chiến mã. Cậu quay lại phía cha mẹ khoanh tay thưa:

-Con đội ơn cha mẹ cực khổ nuôi con từ nhỏ.

Nay con trả ơn nước thì cũng như trả ơn nhà, ơn cha mẹ.

Nói rồi cậu nhảy lên mình ngựa. Con ngựa sắt tung bốn vó phi như bay khiến mọi người sững sờ nhìn theo như không tin ở mắt mình.

Con ngựa sắt đưa cậu vượt hàng trăm dặm ra trận tiền. Quân của vua Hùng đang cố gắng cầm cự với quân giặc nhưng thế đã yếu, chắc chẳng bao lâu sẽ phải tan rã. Quân giặc đang hung hăng kiêu ngạo bỗng thấy một tráng sĩ xông ra từ phía quân địch, mình mặc giáp sắt, tay cầm roi sắt lấp lăm oai nghiêm. Lạ thay, ngựa cũng là ngựa sắt, mũi và miệng phun ra lửa khói. Tướng giặc hoảng hốt hô quân bắn tên như mưa, nhưng người ngựa đều bằng sắt thì các mũi tên đều trở nên vô dụng.

Cậu bé làng Phù Đổng, bây giờ là một tráng sĩ, hét lên một tiếng như sấm động, xông vào quân giặc, đánh giết như vào chỗ không người. Quân ta thấy giặc náo động rùng rùng bỏ chạy thì hăng hái đuổi theo chém giết. Giặc chết thây nằm đầy đồng, lũ tàn quân thì chỉ biết cầm đầu cầm cổ chạy ra khỏi biên giới nước ta.

Cậu bé sau khi đã đuổi được giặc, rời khỏi bãi chiến trường, giục ngựa phi như bay lên núi Sóc Sơn rồi không còn ai thấy cậu đâu nữa. Có lẽ cả cậu lẫn ngựa đã bay về trời; trên núi Sóc Sơn chỉ còn lại những dấu chân ngựa sắt rất rõ ràng trên đá núi.

Các lạc tướng thắng trận dẫn quân trở về tâu lên vua tất cả những sự lạ lùng. Nhà vua cảm khái nói:

-Đó hẳn là vị Thiên Tướng Trời sai xuống giúp dân ta.

Nói rồi nhà vua truyền lệnh xây đền thờ dưới chân núi Sóc Sơn, phong cậu bé làm Phù Đổng Thiên Vương, quanh năm hương khói để nhớ ơn "Vị tướng nhà Trời" đã giúp dân ta bảo vệ bờ cõi

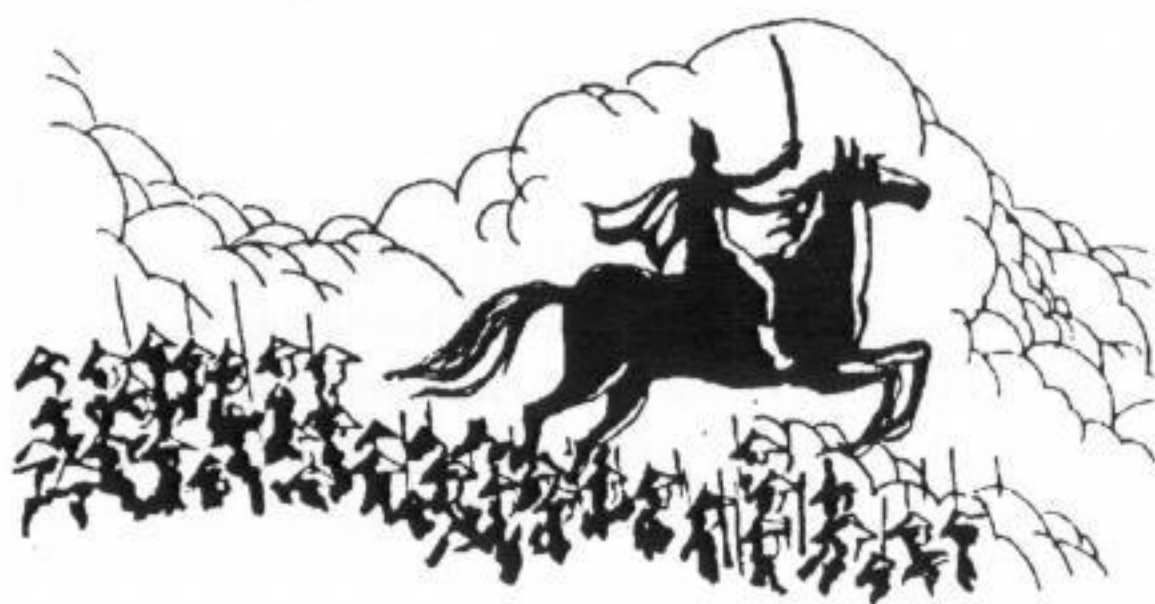
Hoa say mê nghe ông kể, trở mắt nhìn ông khi tới những đoạn hấp dẫn như ngựa sắt phun ra khói lửa xông vào quân giặc. Đợi ông dứt lời, Huy hỏi:

-Thưa ông, chuyện đó có thật không?

Ông vuốt râu cười:

-Ông cũng không biết. Các sự tích từ các đời vua Hùng truyền lại có nhiều chỗ hoang đường nhưng cũng có phần có thể tin là sự thật. Thí dụ như giặc Ân sang xâm lấn nước ta là có thật, rồi có một vị anh hùng nào đó ở làng Phù Đổng, lúc

nước yên ổn thì chỉ là người dân thường, nhưng khi nước có giặc và nghe lời vua kêu gọi đã đem tài năng của mình ra đuổi giặc. Khi giặc tan, vị anh hùng lại tìm cách ẩn lánh để khỏi nhận công danh, phần thưởng vua ban. Người đời sau vì thế thêm vào các chi tiết hoang đường để tỏ lòng tôn sùng.



Nhưng dù sao các chi tiết ấy cũng có ý nghĩa, thí dụ như cậu bé vươn vai thành một người cao lớn là ý muốn nói lúc bình thường không ai thấy tài năng của vị anh hùng nhưng khi hữu sự thì vị anh hùng mới tỏ cái tài của mình ra. Rồi khi thắng trận cậu bé bay về trời thì chỉ cốt để nói vị anh hùng sau khi giúp nước, tìm nơi ẩn lánh để được sống tự do hơn là ra làm quan, lãnh thưởng. Con ngựa sắt phun lửa thì ... hơi quá, đó là do người đời sau muốn làm cho chiến công của vị anh hùng ấy có thêm vẻ oai hùng mà thôi.

Ông kể xong thì trời đã gần trưa. Nhìn qua cửa sổ, ông nói:

-Hôm nay trời tốt quá! Ông cháu mình ra ngoài đi dạo một vòng đi!

• NGUYỄN TRẦN LÊ

Chúa ơi!

Chúa ơi, con hỏi câu này,
Ngày xưa còn bé, liệu Ngài có như:
Tụi con, trời chưa thấy khuya,
Phải lên giường ngủ, buồn ghê, Chúa à!

Chúa ơi, con hỏi câu này,
Khi cho con má, sao Ngài thật hay:
Chọn cho con đúng bà này,
Là người con cứ mỗi ngày mỗi yêu!

• NỮNG NỤ



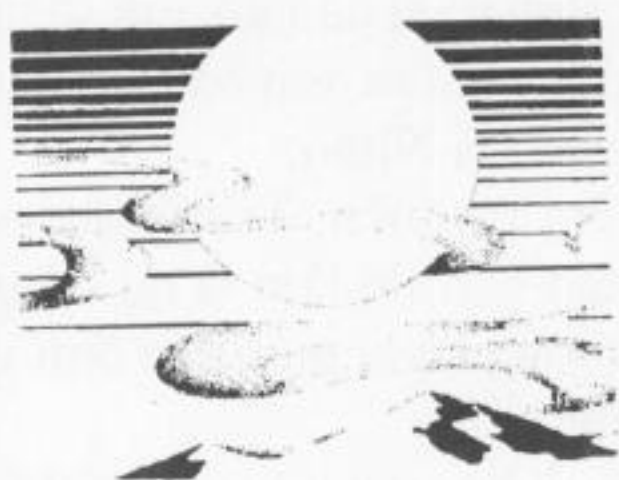
Tết Trung Thu

Đêm thu tháng tám trời trong,
Ai treo lơ lửng chiếc mâm giữa trời!
Gốc đa Cuội thảnh thơi ngồi,
Long lanh sao sáng đầy trời sáng sao.
Đường làng lữ trẻ xôn xao,
Bập bùng trống ếch, rủ nhau rước đèn.
Này cá chép, nọ hoa sen,
Đứa con thả ngọc, đỏ chen tím vàng.
Tùng mây tha thướt chị Hằng,
Đến thăm chú Cuội cung trăng đứng nhìn.
Cổ bàn bánh dẻo bánh in,
Trà thơm, bưởi ngọt hương đêm ngạt ngào.
Giờ em đón Tết nơi nao,
Mưa thu giá buốt, trăng sao mịt mù.
Em đi dự Tết Trung Thu,
Nhớ bao kỷ niệm năm xưa, ngậm ngùi!

• MÂY LANG THANG

Mặt trời và mặt trăng trở thành kẻ thù

(Da sola og mænned ble uvenner)



Ngày xưa ngày xưa mặt trời cùng mặt trăng và những ngôi sao sống chung với nhau trong một căn nhà nhỏ. Họ làm việc rất vui vẻ và hạnh phúc. Mặt trời là cha, mặt trăng là mẹ và những ngôi sao là con.

Một hôm mặt trăng đi thăm một người quen. Bà hứa trong vòng hai tiếng sau bà sẽ trở về. Mặt trời cùng những đứa con ở nhà đợi bà về. Hai tiếng đồng hồ trôi qua mà mặt trăng vẫn chưa về. Những ngôi sao rất là đói bụng. Họ cứ ráng chịu đựng và cứ đợi mãi vẫn không thấy mẹ về. Mặt trời trở nên bức tức. Sáu giờ trôi qua mặt trăng mới về. Vừa thấy mặt trăng ngoài ngõ, mặt trời liền nói:

-Bây giờ cuối cùng rồi bà cũng chịu về. Tại sao bà về trễ vậy? Bà coi tôi và các con đều bị đói muốn xỉu rồi nè!

Mặt trăng nói: "Tại sao ông không làm thức ăn cho các con để chúng nó đói như vậy? Ông nên biết rằng tôi còn có nhiều việc khác để làm nữa. Tôi không phải chỉ phục vụ cho ông cũng không phải là đầy tớ của ông."

Mặt trời giận quá và cãi lộn với mặt trăng, cãi mãi chẳng ai chịu nhường ai".

Cuối cùng mặt trăng nói: "Bây giờ tôi không phải là vợ của ông cũng không muốn sống chung với ông nữa. Tôi đi đường tôi, ông đi đường ông."

Tôi sẽ dẫn theo các con. Tôi nói là làm".

Mặt trời nói: "Ồ, tôi sẽ tìm bà và các con trở về và bắt giữ bà khi nào tôi muốn. Bà không thể nào trốn khỏi tôi được. Nhưng khi nào tôi vui, tôi sẽ không ràng buộc bà mà thả bà ra đi".

Thế rồi mặt trăng ra đi và dẫn theo các ngôi sao.

Mặt trời rất là tức giận, ông cứ đi tìm mặt trăng và những ngôi sao. Nhưng tìm mãi vẫn không thấy họ. Vì thế ông sống một mình lẻ loi trên trời, trong khi đó mặt trăng và những ngôi sao sống vui vẻ với nhau.

Mãi cho đến ngày nay lúc nào mặt trời cũng đi tìm mặt trăng và các ngôi sao. thỉnh thoảng có lúc các bạn thấy mặt trời bắt giữ mặt trăng trong vòng tay của ông. Ông làm giống như lời ông đã nói. Mặt trăng không thể nào trốn khỏi ông. Mặt trăng chống cự và thoát khỏi vòng tay của mặt trời và bà lại tiếp tục trốn ông. Mỗi lần bà bị bắt giữ, là bà tìm cách trốn. Vì thế mặt trời không có cách nào để giữ bà lại và ông lại phải tiếp tục sống lẻ loi một mình trên trời.

• NĂNG VIỆT



Thời áo trắng

*Thời áo trắng đầy mộng mơ
Tình yêu như khói trắng mờ trên mây
Tuổi đời còn lắm thơ ngây
Ước mơ rồi lại tháng ngày ước mơ
Thời áo trắng đẹp như thơ
Tình yêu chợt đến ta ngỡ ngàng hoài
Rồi tình yêu cũng thoáng bay
Mỏng như cánh nhạn lượn bay cuối trời
Để ta thương nhớ suốt đời
Dõi theo tiếng nhạn cuối trời xa xăm.*

• NĂNG VIỆT

CÁC EM VIẾT

Bạn thân của em

Trong lớp em có 23 học sinh, tất cả 9 gái 14 trai. Trong số đó em thích một đứa tên là Siri.

Siri là bạn thân của em. Tánh nó rất vui, ưa giỡn và còn học giỏi nữa. Em nghĩ chắc Siri là một học sinh ưu tú trong lớp. Môn gì Siri cũng làm được hết. Nhất là môn toán thì Siri có thể giỏi thứ tư trong lớp. Siri ngồi kề em và sau lưng em là Vidar, bên phải em là Espen. Trước đây, Siri rất lì. Cứ mỗi lần thầy hay cô giáo giảng bài, nó ngồi ở dưới vẽ hay tô màu cho nên bị thầy cô la rầy. Nhưng bây giờ nó không tô màu hay vẽ nữa mà ngồi im lặng để nghe thầy giảng bài. Em cảm thấy Siri rất có khiếu về môn vẽ. Nó vẽ rất đẹp. Khi chơi với nó, em đã học được một ít tiếng Na uy. Mỗi khi em tới nhà nó, nó rất vui vẻ và chúng em chơi với nhau ở ngoài sau.

Em rất sung sướng khi có một người bạn như Siri. Em hy vọng chúng em sẽ là đôi bạn thân nhau mãi mãi và không bao giờ có chuyện gì làm méch lòng nhau.



• BÍCH THẢO

Em đi học

Năm nay em được 9 tuổi. Em học lớp 2 Trường Herstad. Nhà em cách xa trường nhiều lắm. Em đi đến trường bằng xe buss. Trong lớp em chơi thân với Silje nhất. Tánh tình của nó rất vui vẻ.

Vào dịp sinh nhật của em, em được nó tặng quà: một con búp- bê. Em dự tính đến ngày sinh nhật của nó, em sẽ tặng quà lại cho nó. Ngoài ra, em có một người bạn Việt nam tên là Nhạn.

Cô giáo em rất hiền. Trong lớp em ghét thằng Svein-Harald lắm vì tại nó ưa phá. Về nhà không có ai giúp em làm bài. Em tự làm một mình.

Em thấy đi học vui hơn và em thấy ở nhà cũng vui một chút.

NGUYỄN THỊ HƯƠNG
Lớp 2 Trường Herstad
3140 BORGHEIM



Bình minh thôn quê Việt nam

Vầng trăng vừa khuất sau đồi,
Bình minh chưa rạng, tiếng người gọi nhau.
Đường làng chậm rãi bước trâu,
Bóng tre lả ngọn, dây trâu đẫm sương.
Dầm cô tát nước bên đường,
Nắng lên lấp lánh nước vàng ruộm sâu.
Từng đàn em bé rủ nhau,
Đến trường mái lá nhuộm màu đơn sơ.
Ê a tập đọc i tờ,
Đồng quê êm ả giấc mơ thanh bình.

• YẾN TRÂN

Nhắc:

Một hình bình hành sẽ là một hình thoi nếu:

- * tất cả các cạnh đều bằng nhau.
- * các đường chéo vuông góc với nhau.
- * các đường chéo chia các góc của hình bình hành ấy ra làm hai phần bằng nhau (Một trong các tính chất này kéo theo các tính chất kia).



II.- CÂU CHUYỆN VỀ NHÀ TOÁN HỌC LỪNG DANH LEONHARD EULER VỚI 7 CHIẾC CẦU BẮC QUA SÔNG PREGEL.

(Giải bài toán 7 chiếc cầu của Euler in trong quyển DETTE ER MATEMATIKK for SKOLE og SAMFUNN của Kjosnes, Kvammen và Tvette do Nhà Xuất Bản Universitetsforlaget, OSLO ấn hành năm 1992 trang 483).

Leonhard Euler (1707 - 1783) là nhà toán học lỗi lạc của mọi thời đại. Ông được coi như cha đẻ của "lý thuyết đồ thị liên thông" (grafteorien), một ngành toán học hiện đại và là tác giả của hơn một trăm bộ sách toán nổi tiếng trên thế giới, mỗi bộ dày trên dưới 600 trang. Nói đến Euler là nói đến những số giới hạn quan trọng: số vô tỉ và hằng số Euler (*).

Phải nói ngay rằng Euler là nhà toán học vĩ đại có một không hai của nhân loại. Ông sinh ngày 15 tháng 4 năm 1707

tại Thụy sĩ. Năm 17 tuổi ông được phong làm giáo sư. Năm 19 tuổi ông viết nhiều công trình toán học có giá trị vô cùng lớn lao. Năm 23 tuổi ông dạy toán tại Saint Peterburg (Nga) rồi mấy năm sau đó ông làm việc tại Viện Hàn Lâm Berlin (Đức).

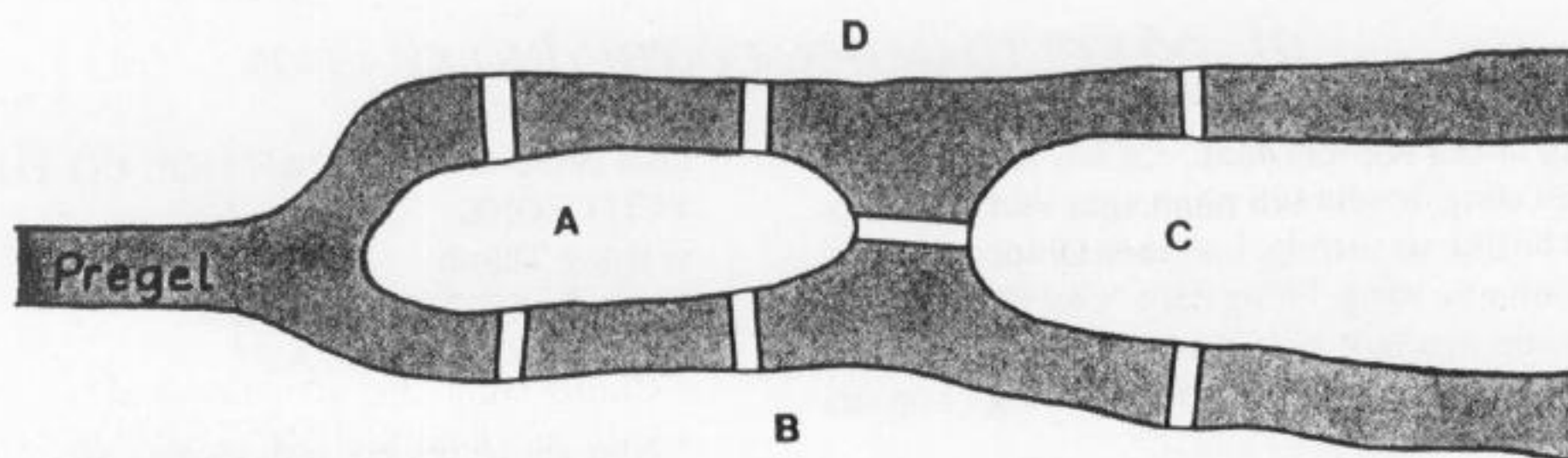
Vì mãi mê giải bài toán do Viện Hàn Lâm Paris (Pháp) đặt ra trong thời hạn 3 ngày, ông bị hỏng mắt phải trong khi các nhà toán học đương thời phải giải bài toán đó trong 3 tháng.

Ông qua đời ngày 18 tháng 9 năm 1783 trong lúc trí óc vẫn còn minh mẫn.

Sau đây là bài toán nổi tiếng của ông về 7 chiếc cầu bắc qua sông Pregel.



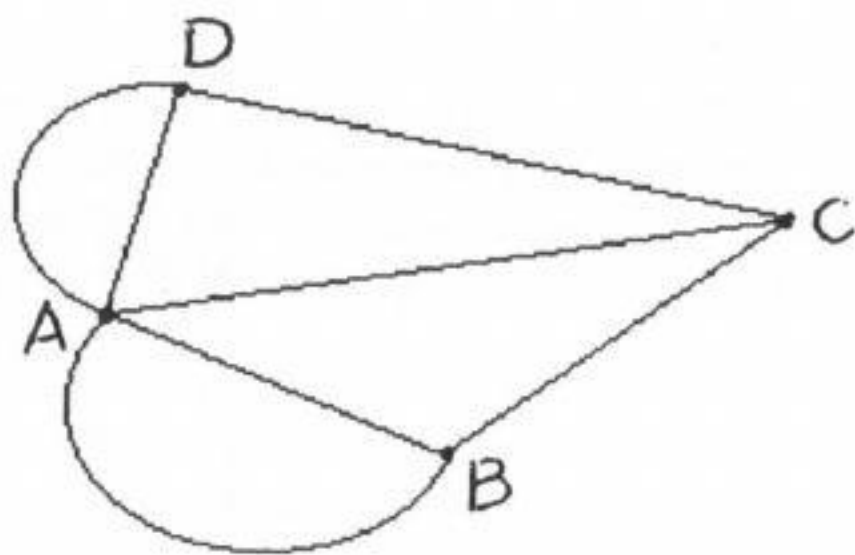
1783
- 1707
76



Sơ đồ trang 43 chỉ rằng thành phố Königsberg nằm trên đảo A. Sông Pregel chảy vòng tạo thành các vùng đất B, C, D. Có 7 chiếc cầu nối các vùng đất trên lại với nhau.

Vấn đề đặt ra ở đây là có cách nào em đi qua hết 7 chiếc cầu để vào thành phố Königsberg với điều kiện là chỉ được đi qua mỗi cầu một lần và chỉ một lần thôi?

A. Giả sử rằng chúng ta có thể làm cho các vùng đất đó thu nhỏ lại thành những điểm A, B, C, D và những chiếc cầu được biểu diễn thành những nét vạch thì đồ hình trên có thể vẽ thành sơ đồ sau đây:



Sơ đồ trên còn gọi là “đồ thị liên thông”: nó không có phần nào tách rời hẳn ra mà tất cả các yếu tố trong đồ thị liên thông đều phải được nối liên lại với nhau. Euler đã nghiên cứu bài toán tổng quát hơn. Ông cho biết:

1.- Một hình muốn vẽ được bằng một nét liền mà không trùng nhau thì hình đó phải gồm những đỉnh chẵn (Đỉnh chẵn là đỉnh gồm những nét vạch xuất phát từ đỉnh phải là một số chẵn) hoặc chỉ có 2 đỉnh lẻ (Đỉnh lẻ là đỉnh gồm những nét vạch xuất phát từ nó phải là một số lẻ).

2.- Một hình có bao nhiêu đỉnh lẻ thì số nét vẽ trùng nhau bằng nửa số đỉnh lẻ đó.

B. Như vậy bài toán về 7 chiếc cầu tại thành phố Königsberg có thể giải được không?

Theo sơ đồ trên, em thấy ngay có 4 đỉnh lẻ. Như vậy số nét vẽ trùng nhau bằng phân nửa số đỉnh lẻ tức bằng 2. Nói khác đi không có cách nào đi qua hết 7 chiếc cầu để vào thành phố Königsberg với điều kiện chỉ được đi qua mỗi cầu một lần mà ít nhất em phải đi trở lại chiếc cầu nào đó một lần nữa.

Chú thích:

1/ Số e: $\lim_{x \rightarrow \infty} (1 + 1/x)^x = e = 2,7182819...$ (số vô tỉ).

Số e là cơ số của hệ thống logarithm tự nhiên.

2/ Số C: $\lim_{n \rightarrow \infty} (1 + 1/2 + 1/3 + ... + 1/n - \ln n) = C = 0,57722$ (hằng số Euler).

III.- ĐỐ VUI TOÁN HỌC CÓ THƯỞNG KỲ 4/1995.

Lan và Hồng là đôi bạn chí thân. Cả hai được cô giáo chủ nhiệm phân công đi mua sữa nhân ngày liên hoan lớp. Trên đường từ butik về trường, Lan than về túi đựng mấy hộp sữa của mình quá nặng. Hồng đáp: “Cậu than thử nới gì? Nếu tớ lấy của cậu một hộp sữa thì pose của tớ nặng gấp đôi pose của cậu. Còn nếu cậu lấy của tớ một hộp sữa thì pose của cậu mới bằng pose của tớ”.

Các em thử tính xem Lan và Hồng mỗi em mang bao nhiêu hộp sữa?

Em có biết cách biến đổi số?

I. Em hãy quan sát thật kỹ giá trị bình phương của các số sau. Nó được tạo thành bằng cách chỉ dùng toàn số 1:

$$1^2 = 1$$

$$(11)^2 = 121$$

$$(111)^2 = 12321$$

$$(1111)^2 = 1234321$$

Bây giờ em theo cách viết đó để viết giá trị bình phương của các số sau mà không cần tính.

$$(11111)^2 =$$

$$(111111)^2 =$$

$$(1111111)^2 =$$

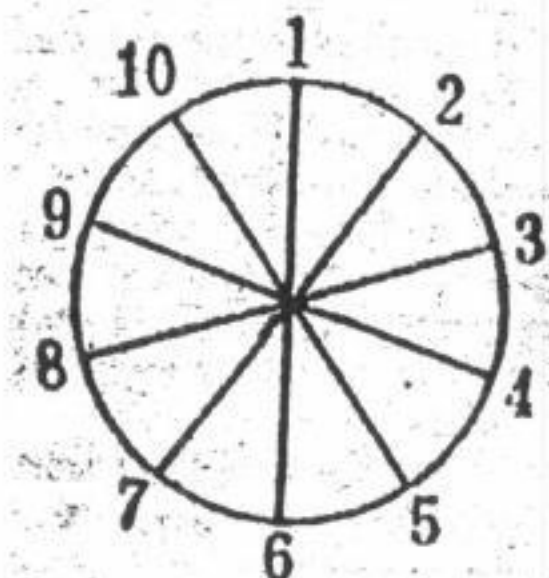
$$(11111111)^2 =$$

II. Trên vòng tròn (O) các số từ 1 đến 10 ở đầu các cung. Em hãy thay đổi các số sao cho tổng hai số ở đầu cung này bằng tổng hai số ở đầu cung đối diện.

Trong hình vẽ sau đây chỉ có một trường hợp:

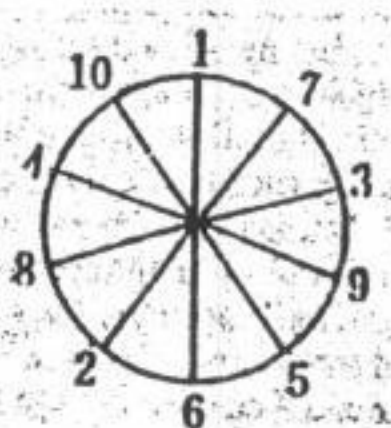
$$10 + 1 = 5 + 6.$$

Hỏi: Bài toán có bao nhiêu lời giải?



Đáp: Bài toán có 38 lời giải. Sau đây là 2 lời giải trong số 38 lời giải đó.

Em thử tìm xem phần lời giải còn lại rồi gửi lời giải đáp về tòa soạn VS theo địa chỉ ghi bên dưới. Thân ái.



Giải đáp ĐỐ VUI TOÁN HỌC CÓ THƯỞNG gửi về:
VƯỢT SÓNG

v/ Đặng Thành

Postboks 6657 St. Olavs plass

0130 OSLO - NORWAY.

* Nhớ ghi rõ tên họ, tuổi và địa chỉ.

Hạn chót gửi câu trả lời: 15/11/1995.

Lời tâm sự của chiếc thuyền

Trăng ngồi đỉnh núi nhìn sông
Tôi bơi lơ lững giữa dòng ngấm trăng

Nước đa tình với cô Hằng
Rủ nhau bày chuyện gió trăng giữa vời
Cá trường hợp giọt sao rơi
Chim đêm giẽ nước ngỏ lời ghen tương
Sương khuya gõ mái canh trường
Mỗi hạt đàn mỗi tơ vương cho đời
Tình trăng nước lúc đây vời
Ái ân tuyệt đỉnh để rồi chia tay
Tôi về bến đón ban ngày
Nước trắng sương vỡ thấm đầy thân tôi
Biết rằng tôi kiếp nổi trôi
Không tôi thử hỏi cõi đời đẹp chẳng
Chẳng tin cứ hỏi cô Hằng
Nước trắng thuyền đã kết bằng hữu xưa
Chúng tôi tạo cảnh nên thơ
Cho hồn thi sĩ vẫn vương với đời
Buồn vui xin cứ đến tôi
Tôi đưa bạn gặp bầu trời hồn nhiên

• Trần Thị Kim Loan



Thu sầu

Bóng nhỏ nhà ai sau khóm trúc
Mắt buồn heo hút gợi niềm đau
Chiều nghiêng bóng đổ rùng thưa lá
Lấp kín hồn anh vạn nỗi sầu.

• ĐẶNG THÀNH
Horten, mùa thu 1992.



Gĩa từ Washington DC

Giọt nắng rơi vàng trên cỏ cây
Washington DC, xin từ giã nơi này
Dấu chân lữ khách hằn trên đất
Với tiếng ân tình em có hay

Ta đưa tay từ giã Washington DC
Với cuộc tình nóng bỏng ngày đêm
Ta tạm gọi duyên tình kỳ ngộ
Với một người xa lạ là em

Thôi nhé ta đi em ở lại
Kỷ niệm vui chôn với tháng ngày
Ta biết nói gì khi xa cách
Phủ phàng ai trả lại cho ai.

• LBT



Trang Phụ Nữ

Giúp chồng thực hiện “nghĩa vụ làm chồng”

“Bạn có giúp chồng hiểu rõ và thực hiện đầy đủ nghĩa vụ làm chồng không?” Đó là một câu hỏi độc đáo được đặt ra trong một cuộc điều tra xã hội học vừa mới tiến hành ở Pháp cách đây không lâu.

Trong số 542 phụ nữ có gia đình được phỏng vấn, thì:
-40,04% trả lời : “Có”.
-41,14% cho rằng việc này không cần thiết.
-18,82% còn lại cảm thấy khó giải đáp đối với câu hỏi đã nêu trên.

Từ hàng thế kỷ trước, trong gia đình cũng như ngoài xã hội, cánh đàn ông luôn luôn ưu tiên được hưởng nhiều “đặc quyền đặc lợi”. Điều này quá hiển nhiên, khỏi cần số liệu thống kê. Nhưng trong vòng mấy chục năm nay, với cuộc cách mạng “nam nữ bình đẳng”, hẳn lắm người không khỏi bàng hoàng trước tốc độ mà các “đặc quyền đặc lợi” của cánh đàn ông bị truất phế. Càng ngày, càng có nhiều phụ nữ tham gia đảm trách các công việc xã hội. Như thế, càng có nhiều “đức lang quân” về nhà đảm đương công việc gia đình. Song, liệu các ông chồng đã được chuẩn bị những gì cần thiết cho “sự cố” này trước khi kết hôn chưa? Có những người vợ kiên nhẫn và tận tâm giúp đỡ, hướng dẫn chồng làm quen dần với các việc nội trợ và sau đó để chồng tự “thao tác” mỗi khi nhận thấy anh ta đã làm thành thạo. Một số cặp khác thì ngay sau đám cưới, đôi vợ chồng trẻ liền tiến hành “đại hội” nhằm phân công rõ khu vực hoạt động cho mỗi người. Đa số trường hợp, sự phân công này dựa trên cơ sở tự do lựa chọn tùy theo sở thích cá nhân. Ví dụ như anh không chịu được đầu mỡ dính nhầy nhụa đôi tay thì khỏi rửa chén bát, còn chị không chịu được hơi nóng hầm hập thì miễn nấu ăn hay ủi quần áo. Cũng có khi vấn đề được giải quyết theo mức độ nặng nhọc của nghĩa vụ. Và còn nhiều trường hợp lại không thể phân công rõ ràng được mà mỗi người cần tự nguyện thực thi những việc mình có thể, khi cần. Đặc biệt, các sáng kiến cá nhân phải được tôn trọng.

Lại có gia đình tận dụng tối đa các dịch vụ công cộng như lương thực, thực phẩm chủ hiệu phải đem tận nhà, mướn người giặt ủi, thuê người dọn dẹp quét tước trong và ngoài nhà... Như vậy, chỉ còn lại rất ít công việc và hai

g chia lịch để “trục luân phiên” cho đỡ chán vì ai cũng có thể làm được những công việc nội trợ đơn giản với các thiết bị kỹ thuật hiện đại.

Cũng có không ít cô vợ thoát đầu thử lôi kéo anh chồng cùng cộng tác với mình trong công tác “công việc không tên”. Thế rồi, sau một thời gian ngắn, các cô liền lắc đầu kết luận: Quý vị đàn ông vụng không thể tưởng! Trời sinh cho họ cả hai bàn tay trái hay sao ấy! Tốt nhất là ta tự xoay xở lấy, có đàn ông càng thêm vướng chớ được tích sự gì?

Nhưng, sự giúp đỡ của người vợ đâu chỉ là hướng dẫn tỉ mỉ ba cái công đoạn “nữ công gia chánh”? Quan trọng nhất là khuyến khích tinh thần hăng hái và sự quan tâm của chồng đối với việc nội trợ nói chung. Còn những hoạt động riêng lẻ của mỗi người thì chẳng phải gánh nặng của riêng ai cả, bởi chúng là bộ phận hợp thành cái gọi là “hoạt động chung”. Vậy mà, trong một cuộc điều tra khác, với câu hỏi: “Chị có thường xuyên ngợi khen và ủng hộ những sáng kiến và hành động của chồng mình không?”, thì chỉ có 47,46% phụ nữ trả lời “có”, trong khi 38,40% phụ nữ đáp rằng “rất ít khi”, và đáng buồn hơn, lại còn 14,14% phụ nữ cho biết “chẳng bao giờ cả!”.

Cần thấy rõ rằng sự bình đẳng nam nữ sẽ dẫn đến “sự kiện” đàn ông tham gia vào việc nội trợ là điều tất yếu. Tuy nhiên, sự bình đẳng này không thể có được nếu nam giới thể chân phụ nữ hoàn toàn để lo toan cửa nhà cho phụ nữ “được giải phóng”.

Cũng chưa hẳn mọi ông chồng đều mong ước vợ mình là người nội trợ tuyệt vời. Nhưng hãy nhớ cho rằng đã có một thời hoàn thành tốt đẹp việc nội trợ chính là tấm danh thiếp chỉ dành riêng cho nữ giới - qua đó, xã hội đánh giá được phẩm chất đạo đức của từng phụ nữ. Ngày nay, một tấm danh thiếp tương tự vẫn cần thiết đối với người vợ, và qua tấm danh thiếp này, chúng ta có thể xét đoán được cả phẩm chất của người chồng nữa.

Với tình yêu và sự tôn trọng, hiểu biết lẫn nhau, mỗi một phụ nữ sẽ tìm thấy phương pháp “dạy” chồng sao cho phù hợp. Tuyệt đối không được đụng chạm đến lòng tự ái

của anh ta. Cần phải tế nhị, khôn khéo. Chẳng hạn làm ngơ nếu chồng đem lệch chiếc khuy áo hay ủi quần không thẳng đường ly, đồng thời nên thường xuyên “ban” những lời ngợi khen trên mức bình thường mỗi khi anh ấy tham gia giúp bạn một tay trong việc nấu ăn hay giặt giũ. Nên nhớ rằng có biết bao điều anh ta chưa được học, chưa được hành, thậm chí cả chưa được nghe trước khi anh ấy đeo nhẫn vào ngón tay bạn.

• ĐÀO THỊ BẠCH.



Có nên tắm nắng hay không?

Mỗi năm cứ vào hè các bạn sẽ thấy những người đẹp của bản xứ thường phơi “hoa” tắm nắng ở bãi biển, bãi cỏ... Nhưng năm nay có rất ít bởi vì tắm nắng không còn là một trong các phương thuốc tăng cường sức khỏe, như việc chuyển hóa vitamin D trong cơ thể, tắm nắng trong một giờ có giá trị bằng ăn một muỗng kem socola, vì rằng bạn có thể hấp thụ khoảng 300 calo cho một cơ thể chừng 45 kg. Nhưng nay, những báo động liên tục và đáng quan ngại về hiện tượng thủng tầng Ozon, thì ngày càng có nhiều tia tử ngoại đi theo ánh nắng mặt trời đến gây những tác hại không nhỏ trên làn da của bạn.

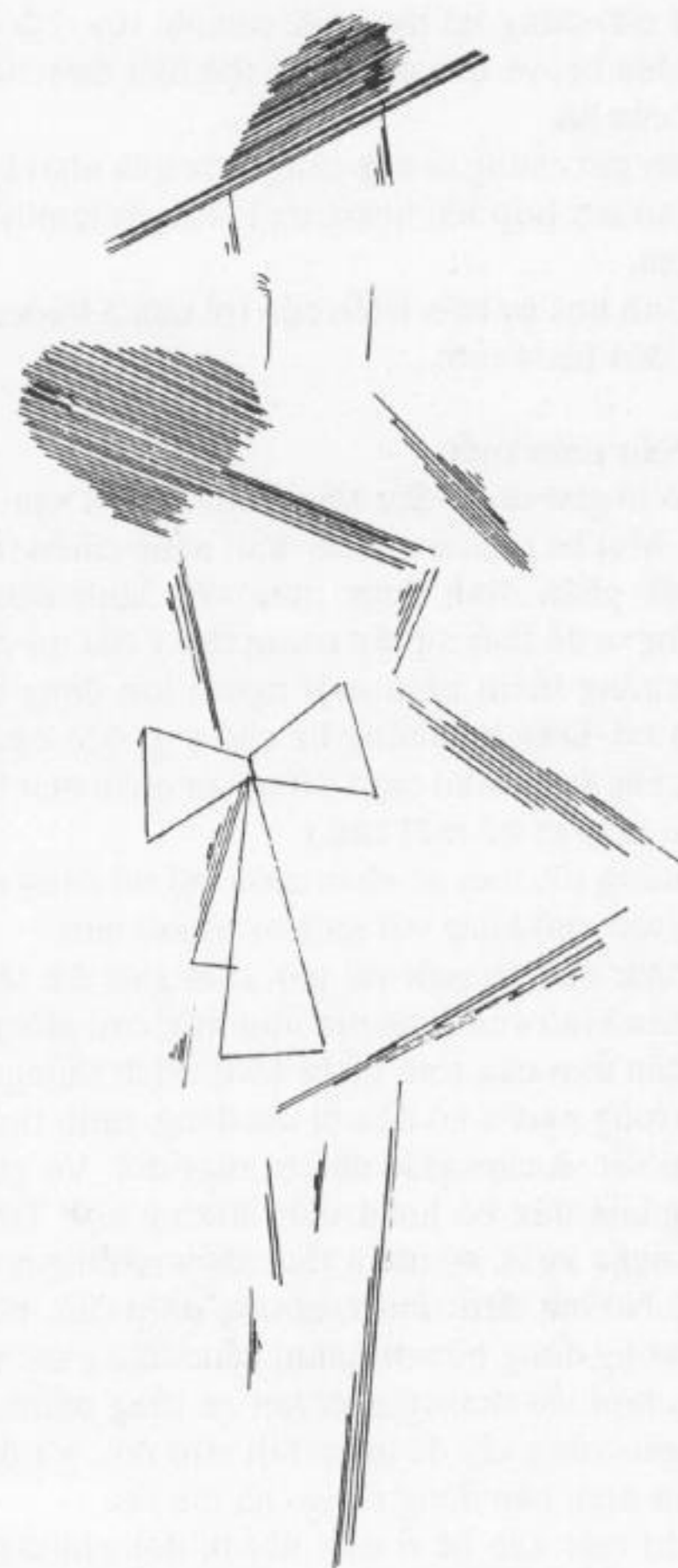
Mong các bạn lưu ý đến vấn đề này để luôn giữ làn da được mịn màng khỏi bị ung thư sần sùi sẽ làm mất đi nét đẹp của phái nữ.

• HOÀNG PHƯƠNG

Sự đe dọa đối với tầng Ozon đã được khám phá từ năm 1974, nhưng con người vẫn chưa thấy được thảm họa cho đến năm 1985 khi lỗ thủng tầng Ozon được phát hiện ra ở Nam cực, mà những chỗ rách của tấm lá chắn bảo vệ trái đất này chẳng bao lâu nữa sẽ xuất hiện trên bầu trời nước Nga, bán đảo Scandinavia, Đức, Anh, Canada nhanh hơn những gì các nhà khoa học dự đoán. Hậu quả không phải để dành cho thế hệ tương lai, mà là đang xảy ra lúc này. Tầng Ozon chỗ thì thủng, chỗ thì mỏng đi, không thể ngăn chặn được tia tử ngoại chiếu thẳng từ mặt trời xuống trái đất. Vậy thì hiện nay chừng nào người ta còn tắm nắng, chừng ấy còn chịu đủ loại nguy cơ. Ở Mỹ hiện nay mỗi năm có thêm 40 000 trường hợp bị ung thư da. Tia nắng có tia tử ngoại nhiều sẽ nhanh chóng làm lão hóa da, nứt nẻ khô da và phát sinh nhiều loại ung thư da như u tế bào sắc tố. Người ta đã tính rằng nếu mật độ tầng Ozon giảm đi 10% thì chỉ riêng ở Mỹ mỗi năm sẽ có thêm 160 000 người bị ung thư da. Còn trên toàn thế giới số người bị u melanin ác tính sẽ tăng thêm 20%.

Ngày nay, không ai điên rồ đi tắm nắng mà phơi cả tiếng đồng hồ như thế, cho dù sẽ hấp thụ được 300 calo. Và ngay cả khi muốn tắm nắng cũng nên che bớt cơ thể bằng cách phủ quần áo nhạt màu.

Mùa hè năm nay người bản xứ kể cả nam lẫn nữ họ ít còn tắm nắng như những mùa hè đã qua. Nhưng trái lại có một số bà con chúng ta nhất là phái nữ lại bắt đầu thích tắm nắng ở ngoài bãi tắm.



Nhật ký của trẻ thơ

Có ai trong chúng ta đã từng suy tư về sự phát triển trí óc của con cái chúng ta trong những năm tháng đầu đời? Chắc chắn rằng đó là điều vô cùng bổ ích, vì khi ấy, chúng ta trở thành tác nhân tích cực cho sự suy tưởng của chúng. Tác giả bài báo này, bác sĩ Daniel Stern, trên cương vị người cha, nhà tâm lý, đã nghiên cứu suốt 20 năm về vấn đề này. Các công trình của ông và đồng sự đã cho ta những thông tin tin cậy về quá trình phát triển suy nghĩ của trẻ thơ.

Ngay cả trẻ mới được hai ngày tuổi, thực nghiệm chứng tỏ đứa bé đã nhận ra mẹ mình qua mùi vị đặc trưng. Chẳng hạn đứa bé sẽ quay về bên phải, nơi đặt chiếc nịt vú của mẹ nó, chứ không phải bên trái, nơi đặt chiếc nịt vú của một bà mẹ khác.

Hoặc giả ta có thể biết được trẻ sơ sinh thích nhìn cái gì bằng thí nghiệm như sau: Đặt vào miệng đứa bé một núm vú giả, núm vú này liên lạc với một hệ thống chiếu hình. Mỗi lần nút vú là một hình ảnh hiện lên. Ta sẽ thấy hình nào dừng lại lâu hoặc nhanh, tùy ở động tác nút vú của đứa bé, và qua đó, ta có thể biết được sở thích về thị giác của bé.

Bây giờ chúng ta hãy cùng lược qua nhật ký của bé Joey, một sự kết hợp hài hòa giữa lý thuyết tâm lý và thực tế về trẻ em.

Minh họa sự tiến triển của trẻ qua 5 bước: từ lúc 6 tuần tuổi đến lúc 4 tuổi.

* Sáu tuần tuổi:

Đó là giai đoạn đầu tiên tiếp xúc với vạn vật bằng cảm giác. Mắt bé tròn xoe nhìn đốm nắng chiếu trên vành môi. Nó đã phân định được màu sắc, hình dáng, cường độ. Chúng ta dễ thấy sự tập trung chú ý của nó vào vật nào đó mà không thèm nhìn một người lớn đang muốn nó đùa cùng nó. Đứa bé không hề chú ý gì đến người lớn ấy dù người ấy đang mỉm cười. Nếu bạn nhăn mặt làm trò và nói to thì may ra nó mới chú ý.

Nhưng rồi Joey sẽ chán nhìn vật nó đang nhìn và nó lại nhìn vào chỗ khác với một sự tò mò mới.

Trước bữa ăn một vài giờ, cảm giác đói tăng dần trong hệ thần kinh của Joey tựa như một cơn giông tố. Có lẽ đó là phản ánh của tính dễ bị kích thích thông thường. Mọi thứ trong người nó đều bị tác động, nhịp thở, sự chú tâm ngoại vật và cảm giác đều bị thay đổi. Và giờ đây, sự tập trung của đứa bé hoàn toàn hướng nội. Trong một thời gian ngắn ngủi, nó nhận thức được những gì thuộc về bản thân. Nó bắt đầu rên rỉ, nhưng nhịp thở, tiếng khóc của nó không đồng bộ với nhau, kể cả động tác tay chân. Với Joey, mọi vật dường như tan ra từng mảnh. Nó khởi sự kêu gào vùng vẫy để giảm bớt cơn đói. Và đó cũng chính là dấu hiệu báo động cùng cha mẹ nó.

Khi một đứa bé ở tuổi này bị đói, chỉ cần cho nó một lượng sữa nhỏ, cơn đói sẽ dịu ngay. Và với Joey, trong vòng tay của mẹ, nó cảm thấy an lòng.

* Bốn tháng tuổi:

Joey cùng mẹ chăm chú nhau yên lặng. Nó mỉm cười và phát ra những tiếng “ơ...ơ” thích thú khi mẹ nó cọ mũi mình vào mũi nó. Joey đang trải qua một bước nhảy vọt trong sự phát triển. Nó bắt đầu phát âm và cười thành tiếng. Nó đã tự quyết định nhìn vào chỗ nào, vào cái gì, trong bao lâu.

Quả thực, đôi mắt trẻ thơ là cửa sổ của tâm hồn. Bạn hãy trùm chăn chơi trốn tìm với Joey. Nó hài lòng khi phát hiện ra tóc hoặc trán của bạn, nhưng sẽ mừng rỡ hơn khi phát hiện đôi mắt của bạn. Vì với nó đôi mắt là trung tâm của khuôn mặt.

Sự tác động qua lại bằng mắt mạnh như thế sẽ tiếp tục phát triển phong phú về sau. Không phải ngẫu nhiên mà một chàng trai nhìn vào đôi mắt cô gái nhiều phút liền trong im lặng.

Sự hiện diện của người mẹ mang ảnh hưởng lớn đối với đứa trẻ. Nó hiểu biết mẹ mình một cách hoàn toàn qua nét mặt, cử chỉ của mẹ. Nếu người mẹ không đáp ứng sự mong mỏi của đứa bé, nó sẽ bị rối loạn. Trẻ có thể cố gắng kích động mẹ mình bằng nụ cười hay cử chỉ. Nếu thất bại,



nó sẽ quay đầu đi trong bối rối, bực mình. Thậm chí một đứa trẻ còn cố gắng sao chép các biểu hiện ưu phiền, lo sợ hoặc cơn phẫn khích của người mẹ.

Về phần mình, Joey hầu như biết rằng nó có thể tác động lại thế giới xung quanh, làm ảnh hưởng người khác khi nó quay đầu, nhắm mắt hoặc làm những cử chỉ gì đó.

Đã có một thời gian dài người ta cứ nghĩ rằng đứa bé sống trong một tình trạng hợp nhất với mẹ của nó. Tuy nhiên những khám phá gần đây đã cho hay rằng chính ở tháng thứ ba hoặc tháng thứ tư, trẻ đã ý thức được rằng chính nó với mẹ hoặc người chung quanh là những cá thể phân biệt.

Vì vậy, đối với Joey bây giờ có ba loại sự kiện lớn về con người được cấu thành: bản thân, người khác, tương quan giữa nó và người khác.

Tóm lại, nó đã mạnh mẽ xây dựng một vị trí xã hội cho riêng mình, ít ra là một xã hội nhỏ bé gồm những người quan tâm đến nó. Nếu bất kỳ một sự thờ ơ nào xảy ra của người thân, thì có nghĩa là quan hệ xã hội của đứa bé sau

cảm và hay thờ thần một mình.

* Mười hai tháng tuổi

Joey bắt đầu phát triển trí nhớ của mình. Nó nhận biết ngay những thứ đã từng làm nó thích thú và đưa ra đòi hỏi hoặc biểu lộ ý tưởng của mình. Đôi khi thích thú một món đồ chơi nào đó, nó nhìn vào món đồ rồi nhìn về phía mẹ, giành lấy sự đồng tình và ủng hộ giúp đỡ của bà ta. Nếu bà không hiểu, nó sẽ vươn cánh tay ra, ngón tay trở về lên, chỉ vào món đồ. Nó tìm mọi cách để mẹ mình chú ý.

Nếu nó muốn đòi cái bánh trên tay mẹ, nó vươn tay và xoè bàn tay về phía cái bánh và bập bẹ phát âm, mắt hướng chăm chăm về chiếc bánh rồi nhìn vào mắt mẹ mình. Rõ ràng nó muốn thông tin cùng mẹ những ý định của mình. Trong mọi trường hợp, Joey đều cố gắng phát biểu cảm nghĩ của mình cùng người khác.

* Hai mươi tháng tuổi

Khả năng về ngôn ngữ đã nằm sẵn trong các gen của con người. Giống như những nụ hoa đến thời khai mở, ngôn ngữ sẽ nở rộ vào thời điểm chín mùi.

Cho đến bây giờ Joey đã nắm được nhạc điệu của ngôn từ, âm thanh phát ra đã trong trẻo, nhưng không hiểu lắm ý nghĩa của từ.

Bà mẹ Joey thường âu yếm nói: "Trái bí ngô bé bỏng của ba". Joey nghiền ngẫm những từ này. Ngày nọ, nó leo lên giường ba và nói: "Con là bí ngô". Ba nó nói: "Đúng rồi, con là bí ngô bé bỏng của ba". Nhận xét "Con là bí ngô" là hoàn toàn sáng tạo của nó và nó nghiền ngẫm điều này để phát hiện ra tình thân yêu chan chứa mà ba nó đã bày tỏ.

Vậy Joey đã khởi sự học nói đồng thời sáng tạo ngôn

ngữ.

* Lúc bốn tuổi

Joey bắt đầu kể những câu chuyện đơn giản cùng các bạn. Có lần nó kể cho bạn bè nghe về con cá "Bí ngô" thật to mà nó từng câu được. Nó mô tả hình dáng và hoạt động của cá "Bí ngô" và nó chắc chắn với các bạn rằng có một con cá như thế.

Joey đã thực sự phát triển về nhiều mặt. Nó đã kể được nhiều chuyện xảy ra với nó và những người chung quanh, bắt đầu hiểu biết và lấp nối những sự kiện để kể ra. Cũng giống như những người trưởng thành bày tỏ cuộc đời mình dưới dạng chuyện kể.

Bằng những thêu dệt thêm vào, Joey đã tỏ ra có năng lực làm sáng tỏ và tái hiện chính cuộc đời mình. Từ lúc này trở đi Joey sẽ trực tiếp nói chuyện cùng các bạn và liên tục phân tích, sáng tạo để hình thành kinh nghiệm.

Nhật ký của Joey mà ở đây chúng tôi chỉ lược thuật là một điển hình cho sự quan tâm nghiên cứu thế giới của trẻ con. Hiểu biết thật nhiều về trẻ nhỏ là cơ sở thiết yếu để hướng dẫn những phát triển thành một con người hoàn toàn tự do và hạnh phúc trong tương lai. Cầu mong tất cả các bậc cha mẹ thành công trong lãnh vực này.

• ĐOÀN THỊ PHÚC

(Lược dịch từ Readers Digest)



Khánh Hòa Trong Những Miền Quê

Đền Sài gòn ngọn xanh ngọn đỏ
 Đêm nội đồng sao tỏ sao lu
 Qua hè trời lại vào thu
 Dấu điện cao thế vẫn lu giữa trời
 Đêm thu trăng sáng xanh ngời
 Ngày hong gió mát tối ngời ngấm trăng
 Ai lên phố thị Đồng Đăng
 Ai về Rạch Giá, Sóc Trăng ...thì về
 Có về vùng cát biển quê
 Cứ đi thăm hết bốn bề quê hương
 Khánh Hòa chín nhớ mười thương
 Dừa xiêm Hiệp Mỹ, trâm hương Hòn Bà
 Tôm hùm mực thẻ Bình Ba
 Yến sào Hòn Nội, Ninh Hòa vệt tơ
 Ba Hồ suối đổ nên thơ
 Khánh Sơn đàn đá đợi chờ gặp nhau
 Thủy triều động cát trắng phau
 Bưởi cam Diên Khánh, cá trầu Phú Vinh
 Dừa mun Trại cá đẹp xinh,
 Bãi biển Đại Lãnh mát tình trước sau
 Núi sông biển lúa xanh màu
 Quê hương là giọt máu đào trong tôi

●
Nguyễn văn Cường



em đừng hỏi

Tặng Phạm Định

Em đừng hỏi sao ta già trước tuổi
 Khi thời gian đâu có nghĩa lý gì
 Tuổi của ta được tính bằng khắc khoải
 Bằng tủi buồn trên mỗi bước ta đi

Em đừng hỏi quê hương ta có đẹp
 Khi hận thù còn nhuộm đỏ giang san
 Ai mới đập trái mìn chưa nổ kịp
 Mười chín năm cuộc chiến vẫn chưa tàn

Em đừng hỏi cha mẹ già bao tuổi
 Chưa bao giờ ta kể chuyện đời ta
 Xin hãy để cho niềm đau yên ngủ
 Vết thương lòng năm tháng sẽ phôi pha

Em đừng hỏi ta mong về quê cũ
 Chiếc lá khô còn nhớ cội thương cành
 Ta chẳng lẽ bước chân đời mê mải
 Nơi quê người làm một kẻ lưu vong

Em chúc cho ta được tròn ước nguyện
 Vâng, ta còn mơ ước nhỏ mai sau
 Ta sẽ sống để chờ ngày trở lại
 Hôn một lần lên đất mẹ thương đau.

● **Trần-Trung Đạo**

Vết chàm



• Truyện dài của NGUYỄN THỊ VINH

Lò cừ nung nấu sự đời
Bức tranh vân cầu vẽ người tang thương.

CUNG OÁN

(tiếp theo kỳ trước)

Tiếng chim ngoài cửa sổ gọi bầy kêu riu rít. Sáng nào thức giấc, Hoài cũng nằm yên lặng ít phút để nghe những âm thanh quen thuộc từ ngọn cây dương liễu bên hàng xóm, vọng đến phòng anh. Do thói quen, Hoài ngủ dậy vào lúc chim hót, nhưng cũng có thể nhịp điệu du dương của chim chóc đã đánh thức anh.

Lúc Hoài cựa mình, mở mắt, anh cảm thấy trống trải ở bên trái, vị trí mà Tú thường nằm gối đầu tay anh. Những chuyện đêm rồi lần lượt trải ra trong trí nhớ của anh. Hoài chợt mỉm cười một mình. Anh nghĩ đến câu chuyện phim nghe được từ lâu của đám bạn bè nói về các bà vợ ghen giận chồng. “Đàn bà chỉ cần đồ khéo léo một chút là êm ngay”.

Có tiếng dép ở cầu thang gác. Hoài vội tìm chiếc quần ngủ đã rơi xuống sàn nhà, gán chân giường từ lúc nào. Hình ảnh ấy làm anh bật cười, Tú đẩy cửa phòng vào, nàng ngạc nhiên:

-Anh cười gì vậy?

-Anh...à đêm qua...ấy mà...

Tú chợt hiểu, hơi bẽn lẽn, ánh mắt long lanh, dường như nàng cố giấu nụ cười thích thú, nhưng khuôn mặt lại làm nghiêm và bắt qua chuyện khác một cách hấp tấp.

-Em thối xôi lạp xường ngon lắm...

-Ồ...lâu anh không được ăn.

Tú bỗng ngăn kịp được câu vừa định nói: “Anh đi hoài, có mặt ở nhà đâu mà ăn”. Nàng đổi hướng một cách dễ dàng:

-Anh đi rửa mặt, các con dậy hết rồi. Em pha cà-phê là vừa.

Nói xong Tú lại bên giường, thu dọn đồ đạc chăn gối thân thuộc, sáng nay như pha thêm chất nồng ấm, làm nàng ngây ngất. Hoài bước đến cửa phòng, chợt quay lại, anh bắt gặp đôi mắt vui tươi của vợ. Một thoáng anh thấy Tú đẹp rất phúc hậu, đầy đặn và hiền từ. Nàng chưa trang điểm, mái tóc được giữ chặt bằng chiếc kẹp đôi môi làm cho phần gáy trắng thêm cao, vàng trán chỉ gợn một nếp nhăn lúc Tú cố gắng kéo thẳng tấm khăn trải giường... Toàn thân nàng dong dong, xương vai hơi nhô lên, Tú gầy và xanh hơn trước. Hoài xúc động thật bất ngờ. Anh cảm thấy rõ rệt, Tú gầy ốm vì anh. Anh phải chịu phần lớn trách nhiệm về những ưu phiền của Tú, do chính anh gây ra.

-Kìa anh...các con đang đợi. Hồi nãy chúng nó định kéo nhau lên đây gọi anh. Em phải bảo chúng nó “để bố ngủ” chúng nó mới chịu thôi.

Hoài khép cửa, anh bước hai bậc một, xuống cầu thang. Hai chân anh như muốn nhảy nhót, mới một tuần lễ xa nhà, mà anh đã cảm thấy mọi vật chung quanh đều là lạ. Cảm giác này giúp anh thấy cái gì cũng như mới mẻ, những bậc thang sạch sẽ bóng trơn, các vân màu xanh của gạch bông như thoát ra hơi mát dịu dịu dưới gót chân. Anh tự nhủ có lẽ vợ chồng phải thỉnh thoảng xa nhau ít ngày mới có hạnh phúc, lúc nào cũng ở gần nhau sinh nhàm chán. Hôn nhân chẳng khác gì thời tiết ở xứ nào có đủ bốn mùa Xuân Hạ Thu Đông phong cảnh mới đẹp. Sự đổi thay của các mùa trong một năm, làm cho cảnh vật cũng thay đổi và lòng người biến chuyển theo, đỡ chán nản.

Hoài thay quần áo xong, anh chải đầu vội vàng, vì nhớ đến giờ đi học của các con. Anh bước vào phòng ăn, vừa là phòng khách, quanh chiếc bàn dài kê sau bộ “sa-lông”, các con anh đang ồn ào nói chuyện, bàn tán. Anh nép mình vào bình phong lắng nghe, thằng Phong đang lên mặt đàn anh:

-Ngọc... Hôm nay bố ở nhà, mày không chờ bố, mày ăn trước hả? Lát nữa bố xuống tao mách.

Tiếng con Ngọc trong và yếu, có vẻ xuống nước, cãi quanh:

-Đâu có... em nếm mà...

-Nếm gì... nếm miếng to thế?

Thằng Bảo xen vào chuyện, giọng ngập ngừng.

-Anh Phong cũng ăn này...

-Tao ăn hồi nào... tao là anh, tao có quyền nếm chứ. Miếng bé tẹo à...

-Sao anh không cho em nếm...

Thằng Phong yên lặng giấy lát, có vẻ cầu hòa:

-Tao nếm có hai lần thôi. Chúng mày chờ bố xuống tha hồ mà ăn...

Con Ngọc đành chịu thua, cất giọng thật dễ thương.

-Ờ nhỉ... Hôm nay bố ở nhà bố đưa tụi mình đi học hén...

Thằng Bảo nhỏ nhẹ như con gái:

-Bố không đưa đâu. Bố lại đi như mấy bữa trước ấy.

Con Ngọc không tin, quay hỏi thằng Phong:

-Bố lại đi nữa à anh Phong?

-Bây nào. Ngọc đừng có nghe Bảo. Tao biết nhất định hôm nay bố đưa tụi mình đi.

-Sao anh biết.

-Biết chứ, hôm qua mẹ bị cảm thì hôm nay bố phải đưa chúng mình đi chứ sao.

Con Ngọc vẫn chưa hết thắc mắc.

-Ờ nhỉ, nhưng mẹ khỏi rồi mà anh Phong.

Thằng Phong chắc sốt ruột nói như ra lệnh:

-Ngọc lên mời bố mẹ, đói quá.

"Cái thằng thật háu ăn" Hoài nghĩ vậy và lên tiếng:

-Bố đây...

Mấy đứa cùng reo mừng, tranh nhau chỉ chỗ cho Hoài ngồi. Đứa nào cũng muốn bố ngồi cạnh mình. Tất cả đều chải đầu gọn ghẽ, quần áo đồng phục của nhà trường nom vui mắt. Năm đứa đang ngồi, vây quanh chiếc bàn đầy màu sắc.

Những đôi đĩa son ngay ngắn bên các đĩa mà Hoài đã chịu khó mang từ Hong Kong về.

Bạn bè anh thấy vậy, có người điệu cột "chúng mình thờ ông bà còn anh Hoài theo đạo thờ Bà". Hoài cười xuề xòa "lấy điểm mà, anh nào chả vậy..." nhiều người đã khen Tú và ngầm ao ước địa vị của Hoài.

Hoài cũng nhìn nhận Tú hiền, các con rất ngoan. Chưa bao giờ Tú làm trái ý anh việc gì, nhưng vì Tú hiền quá đôi khi Hoài bực mình. Tú không bao giờ dám phát biểu

ý kiến riêng tư, chỉ biết câm lặng.

Nếu Tú sắc sảo một chút, Hoài còn có thể bàn bạc công việc làm ăn, hay tâm sự với nàng. Tuy vậy Tú không hẳn hiền lành, nàng hay để ý đến việc tiêu pha của Hoài. Nhất là chuyện canh chừng giờ đi giấc về của anh. Thực may, Hoài không làm công chức vui đầu trong giờ giấc nhất định. Nghề nghiệp của anh có những cái bất thường tùy theo hàng họ. Nếu không gia đình còn sống gió đến chừng nào. Cứ tưởng tượng ngày hai buổi bốn bận đi về, con người biến thành chiếc đồng hồ bằng xương bằng thịt, Hoài rung mình.

Tú bung khay café ra tới, nàng tươi cười sau làn khói nóng. Không khí trở nên ấm áp, ròn rã những tiếng cười nói của các con. Hoài chợt thấy mình quan trọng, chỉ ở gia đình, anh mới có cảm giác này. Mọi người đều chú ý đến anh, chú ý đến độ mọi hành động cử chỉ của anh lúc nào cũng phải ràng buộc với hai chữ gương mẫu. Bát cơm anh ăn phải có thức ăn trước, rồi mới tới các con, bao giờ Tú cũng lo cho mình sau chót. Nàng ăn rất ít, tự nêu ra lý do "em không đói". Hoài nghĩ khác, anh biết Tú muốn nhường nhịn chồng con và bao giờ Tú cũng chọn vị trí đứng sau Hoài. Lúc đầu, Hoài còn phản đối sau trở thành thói quen, anh chấp nhận sự kiện ấy lúc nào không biết. Theo thời gian, số con cái mỗi ngày một đông, Hoài càng phải làm gương từng lời nói, từng cử chỉ. Nếu có vui đùa cũng tự giới hạn, trách nhiệm giáo dục của người cha không cho phép anh muốn nói gì thì nói, muốn làm gì thì làm. Kể cả việc vợ chồng âu yếm nhau cũng phải giữ ý tứ kéo các con thấy. Điều này làm Hoài rõ anh đối với Tú bằng tình yêu của chồng yêu vợ, không dính dấp gì đến tình yêu theo đúng nghĩa của trai gái. Trong khi gần Trình anh được hoàn toàn buông thả hành động theo ý thích. Chỉ có hai người, muốn nói gì cũng được. Tự do và thoải mái như không khí mát mẻ mùa xuân, làm cây cối đâm chồi nảy lộc.

-Bố, bố không ăn hả?

Hoài giật mình nhưng chấn tĩnh ngay được, anh ôn tồn trả lời:

-Tại bố chưa thấy đứa nào mời, người lịch sự ăn uống phải mời chứ, bố dạn thế nào, quên rồi à?

Mấy đứa sực nhớ, cùng cất tiếng:

-Mời bố xơi cơm ạ. Mời mẹ xơi cơm ạ.

-Sai rồi, cơm ở đâu, xơi chứ.

Tất cả đều cười rộ lên, định mời lại... Hoài khoát tay, dịu dàng.

-Thôi ăn nhanh lên... còn đi học. Tám giờ thiếu hai mươi rồi.

Thằng Phong ngậm miếng xôi vội vã, bất chợt xuýt xoa kêu nóng. Tú trừng mắt:

-Ăn uống thế đấy...

Hoài nhìn nó anh bật cười và trở nên dễ dãi, quên cả chính anh vừa dục nó "ăn nhanh":

-Từ từ, hôm nay bố đưa các con đi, không việc gì mà phải vội...

Nói xong anh gặp ánh mắt triu mến của Tú, nàng vừa nhìn chồng vừa mắng yêu các con:

-Đứa nào ngoan, bố cho ngồi xe. Hư đi bộ à...

Thằng Bảo uống vội ngụm sữa, hai khước môi còn đọng vệt trắng, nó cười hỏi Tú:

-Cái cô hôm nọ ngồi xe bố có ngoan không mẹ?



Hoài nhìn con rồi lại nhìn vợ, lắc đầu cười. Tú khề nhướn mắt như muốn nói với chồng “thấy không, anh thấy con anh chưa?”. Tuy vậy, nàng vẫn giữ vẻ mặt nghiêm trang với mấy đứa con:

Hoài lại dục:

-Nhanh lên! Tới giờ rồi...

Nắng lóe lên những miếng vàng óng ánh lay động trên mặt kính xe trong suốt, loang loáng in bóng cây. Từng chùm lá xanh che những giải mây xám bạc. Phố xá nhộn nhịp bắt đầu một ngày sinh hoạt. Hai bên đường, hàng quán đầy người. Giòng xe cộ như nước lũ chảy xiết trên đường một chiều. Hoài đặt khuỷu tay trái trên thành cửa, còn tay kia giữ bánh lái.

Xe lăn chậm vì mặt đường không còn kẻ hở. Không khí sớm mai mát rượi, mấy ngày nay thời tiết lạnh lạnh hơn mọi khi, cơn bão rút chưa tan. Trời đẹp, trong xanh và dịu dịu như cảnh sắc Đà Lạt. Những tiếng động của thành phố vang lên hỗn độn. Hoài không thấy bức mình trái lại anh rất vui tai, chính anh cũng nhận còi kêu toe toe. Lát sau, xe anh rẽ sang khu phố yên tĩnh. Hoài cũng cảm thấy dễ chịu hơn.

Hai dây tường vôi nhấp nhô, chạy dài một màu xanh biếc những giàn bông giấy và hàng rào ô rô, các ngôi biệt thự còn im lìm đóng cửa. Thỉnh thoảng gió thổi rụng từng trận mưa lá tre, rơi xuống phía trước mặt Hoài, va vào kính xe anh rào rào. Một niềm vui thầm kín đang dâng mãnh liệt trong lòng anh. Không hẳn nhờ buổi sáng đẹp trời mà phần lớn vì niềm kiêu hãnh riêng tư của anh. Hoài chợt thấy mình hoàn toàn mãn nguyện với đời sống.

Lâu lắm anh không đưa các con đi học. Sáng nay chúng nó mừng đến độ ăn uống vội vàng, không dám nói nhiều trong bữa ăn, sợ làm anh phật lòng đổi ý không đưa chúng đi học nữa. Hoài đã bắt gặp những nét hí hửng, reo vui trên khuôn mặt chúng, lúc anh quanh lại đóng cửa xe. Tới cổng trường, thằng Phong, thằng Bảo vừa bước xuống vừa kêu gọi bạn bè ầm ỹ.

Chúng muốn khoe hay muốn những đứa trẻ cùng lớp được góp vui với niềm vui của chúng. Riêng Hoài, anh cảm thấy hân hoan và hãnh diện ngấm ngấm. Anh gật đầu chào hỏi mấy người phụ huynh khác cũng đưa con em đi học. Một thanh niên để tóc dài, phóng xe máy đầu lạng nhanh đụng vào sau xe anh, anh cũng chỉ cười. Anh thấy rõ cảm giác yêu đời và trở nên dễ dãi với mọi người.

Tới đường Bà Huyện Thanh Quan lúc nào, Hoài chợt lấy làm lạ, anh điều khiển chiếc xe như một người máy. Anh nhớ đến nhà chị Hồng ở phố này. Hoài liếc nhìn số nhà hàng phố và có ý định ghé chị Hồng mời chị đi ăn sáng, nhân tiện hỏi thăm tin tức về tàu hàng đã cập bến chưa. Xe Hoài đang chạy ngang một số nhà quá lớn, anh phải quay trở lại, nhà chị Hồng số nhỏ hơn.

Chị Hồng cùng ngành xuất nhập cảng với Hoài. Một người đàn bà hơn Hoài vài tuổi, nhưng tiền bạc đã giúp chị có nét tươi trẻ. Dự, chồng chị đã phải xin từ chức Đồng Lý Văn Phòng trong Bộ nọ, thời ông Diệm. Lý do tại anh bị tai nạn phi cơ, mặt mày bị cháy nám từng mảnh, nom sần sùi ghê sợ, sau đó tâm hồn anh như bị băm nát ra từng mảnh. Mảnh giành cho tự ái của một người đàn ông bị những vết thẹo đen nám xóa nhòa gương mặt đẹp đầy nam tính trước đây. Mảnh buồn cho số phận đen tối, công danh lỡ dở, chỉ còn biết vùi đầu vào mấy thú giải trí vật vãnh

nơi xó nhà, mặt chượt và đồ cổ. Tất cả những mảnh đau thương rã rời đã làm tâm hồn anh ngày càng khủng hoảng gần như điên loạn, bằng những ám ảnh đen tối cho hạnh phúc gia đình.

Chị Hồng quá đẹp, lại giao thiệp rộng, lái xe, nhảy đầm cũng giỏi như tiếp tân, nấu ăn và cắm hoa v.v... Trẻ tuổi của chị là nguyên nhân lớn lao cho mối lo sợ của Dự. Trong quá khứ, địa vị, tiền bạc, sức khỏe và tình yêu của Dự đã bao vây lấy Hồng, không có gì làm anh phải suy nghĩ. Nếu có chỉ là điều giản dị thông thường. “Làm sao để Hồng khỏi ghen tuông và khám phá ra những chuyện ăn chơi của chồng”.

Nhưng hoàn cảnh hiện tại đã đảo ngược thế cờ. Hồng không bỏ anh, không nỡ bỏ anh thì đúng hơn, vì sợ tai



tiếng, vì những dây liên hệ là con cái, và nhất là lòng thương.

Những sợi dây này đối với Dự rất mỏng manh.

Nghe mãi bản nhạc hay rồi cũng chán, ngắm bông hoa đẹp lâu rồi cũng thấy thương. Huống hồ chị Hồng phải nhìn bộ mặt anh cho đến ngày chết hay sao! Dự không hề miệng với ai điều này, anh tự chôn chặt trong đầu óc anh những ý nghĩ quay cuồng, chồng chất đen tối. Dự trở nên người lầm lì, khó hiểu tuy vẫn biết vợ mình đối với mình vẫn giữ bốn phận, cố gắng.

Hồng tươi trẻ, mầu đàn bà mát da mát thịt, thường giấu trong lòng một ngọn núi lửa, yên ngày nào hay ngày đó. Chưa biết chừng nổ tung đến nơi.

Hoài nhận còi xe. Hai cánh cổng mở rộng. Đứa con lớn của chị Hồng gật đầu lễ phép chào Hoài, Hoài hỏi lớn:

-Má có nhà không?

Như thấy câu hỏi của mình không được ổn, anh vội tiếp:

-Má có nhà không cháu... Nói chú Hoài đến thăm ba má. Thằng bé mặc quần áo thể thao, có lẽ nó đi đánh quần vợt, vừa đến nhà. Chiếc xe đạp còn dựng ở gốc cây trứng cá.

-À... chú Hoài. Để cháu vào xem, chú cho xe vào garage đi...

-Ừa, thế xe nhà đâu...

-Xe nhà cháu mang đi sửa rồi. Cách đây mấy ngày má cháu về khuya, đựng ở đâu không biết nữa, bẻ đèn trước rồi, chú vào đi...

-Má ơi... Chú Hoài đến này.

-Đừng la lớn cả nhà còn ngủ?

-Trời! Chín giờ mấy còn ngủ gì nữa. Má cháu sáng nay dậy trước cháu cơ mà. Còn ba cháu đâu có nhà.

-Ba cháu đi đâu?

-Xuống tàu Hope khám bệnh, tàu bệnh viện Mỹ chú biết không? Nằm dưới đó cả tuần nay.

Hoài gật đầu, anh nhìn theo thằng bé đang chạy vút vào nhà. Tiếng sỏi lạo xạo bị lấn át bởi tiếng kêu "má ơi má". Hoài xuống xe, anh lấy khăn tay lau mấy giọt mồ hôi trên trán. Lúc ngẩng đầu lên, anh thấy Hồng đang đứng ở thềm cửa chính. Vừa chải tóc vừa tươi cười:

-Gớm... mất mặt anh.

-Chị cũng vậy?

-Tôi ở nhà chứ đi đâu... Điện thoại cho anh hết cả hơi.

Lần nào Tú cũng bảo "nhà em vừa đi khỏi".

-Tôi đâu có đi đâu...

-Ờ, không đi đâu... Thiên hạ đồn ầm cả lên, anh muốn giấu tôi hả... Anh là ghê lắm đấy, ai bảo cứ đi máy bay nhiều, phải gặp "nạn" chứ sao... Nghe nói cô ta đẹp lắm phải không? Đúng là tai nạn máy bay...

Hồng sững sờ bởi chính câu nói mà nàng vừa thốt ra. Đôi môi mấp máy, nàng thấy lạnh lạnh ở hai thái dương. Một chút choáng váng qua nhanh, Hồng vụt nhớ đến tai nạn máy bay của Dự cách đây hơn ba năm.

Khi nàng đến bệnh viện, Dự nằm phòng Hồi sinh, băng trắng quấn vòng lấy đầu anh, gấn kín khuôn mặt, chỉ hở hai mắt nhắm nghiền và đôi môi khô, nhăn nheo. Hồng khóc ngất trước tai biến bất ngờ, nàng thương Dự và cầu mong anh qua khỏi những giây phút mê man, Hồng mừng rỡ khi bác sĩ cho biết, Dự chỉ bị đốt cháy ba phần tư da mặt không có dấu hiệu nội thương, không nguy đến tính mạng. Bộ óc thông minh và đôi mắt sâu sắc của Dự còn, Hồng sung sướng thở nhẹ. Nhưng sau đó tiếng thở mừng Dự thoát chết biến thành tiếng thở dài náo nức ngấm ngấm cho cả đời nàng.

Hồng không có mặt bên Dự lúc bác sĩ tháo băng cho anh. Hôm ấy, nàng về nhà lấy đồ dùng cho Dự. Khi trở lại bệnh viện vào phòng chồng, Hồng đã tưởng mình lâm lẩn. Một người bệnh nào đó đang nằm trên giường. Nền "ra" trắng càng làm tăng mức độ ghê gớm của khuôn mặt nám đen, sần sùi từng bọc nước nhỏ... Nàng định quay trở ra, nhưng hình ảnh đôi mắt trắng xọc đen đập vào mắt nàng. Trời ơi, đôi mắt quen thuộc, đôi mắt của Dự. Không, không thể được. Sao lại như thế này. Trời ơi...

Mấy ngày kế tiếp, Hồng sống trong kinh hoàng đầu óc căng thẳng với những hoang mang lo âu và bồn chồn. Cơ ác mộng, hình ảnh tai ương, khuôn mặt của Dự quay cuồng trong trí óc hỗn loạn nhận chìm Hồng vào vực sâu đen tối. Tại sao Dự không đáp chuyển bay khác. Thà anh bị gãy tay gãy chân, còn hơn như thế này. Ghê gớm quá! Tất cả chuyện xảy ra đôi lúc Hồng tưởng vẫn chỉ là giấc mơ. Buổi tối trước khi ngủ, Hồng vẫn nhìn lên chiếc bàn nhỏ kê ở đầu giường. Tấm ảnh Dự tươi cười nhìn nàng, dưới ánh sáng yếu ớt của bóng đèn ngủ.

Hồng bỗng thấy thương yêu Dự xót xa, hai người như một, tai nạn của anh là tai nạn của Hồng. Anh phải chịu đựng suốt đời như thế, không có lý nào Hồng đứng bên lề, tách biệt khỏi niềm bất hạnh cùng cực của Dự. Tình yêu và tình nghĩa kết thành sợi dây thân ái buộc chặt hai con người, hai đời sống nhập một. Và từ sau đó Hồng săn sóc Dự một cách chân tình nàng quyến luyến bên Dự, bởi những trách nhiệm tự ý nàng đặt ra. Hồng phải trở thành niềm an ủi lớn lao để xoa dịu và hàn gắn những thua thiệt mà Dự phải gánh chịu suốt đời, Hồng phải là người vợ hiền, thương yêu chồng, và luôn luôn làm gương để mấy đứa con đừng e dè, xa lánh vết thương trên khuôn mặt của cha chúng. Hồng đã

thành công trong việc tự biến mình thành gạch nối giữa người cha bất hạnh và các con. Nhưng Hồng càng ngày càng thấy rõ giữa Dự và nàng có một khoảng trống mỗi lúc một lớn...

-Chị nghĩ gì vậy?

Hồng giật mình nhưng nàng trấn tĩnh rất nhanh. Vừa lúc thằng con chị Hồng mặc quần xanh, áo trắng, cặp sách trở ra, Hoài hỏi cho có chuyện:

-Sao giờ này cháu mới đi học?

-Dạ cháu được nghỉ hai giờ đầu, ông thầy dạy Việt văn bận việc.

Hồng cũng xen vào:



-Thầy giáo của nó hôm nay đi hỏi vợ.
Gần bốn mươi mới nghĩ đến chuyện lập gia đình. Ai như anh...

-Như tôi... làm sao?

-Ít tuổi... mà hơi nhiều... Cả đàn con rồi, chạy ăn chưa mệt sao?

-Vì mệt nhiều quá rồi, nên cũng cần có những giây phút thanh thản... Chị phải thông cảm chứ...

Hồng mỉm cười, nằng im lặng, bước đi rất nhẹ. Hoài theo vào nhà, đằng sau hai người tiếng xích xe đạp lách cách.

Hồng ngồi đối diện với Hoài, nằng vừa bẻ ngón tay vừa lên tiếng:

-Nói vậy thôi... Đàn ông ai chả thế. Vẫn nhớ đến vợ con là được rồi... Nhà tôi, trước kia, anh ấy cũng...

Hoài nhìn thẳng vào đôi mắt Hồng, hai vết quầng thâm vẫn còn rõ dưới lớp phấn mỏng. Không hiểu sao Hoài trở nên nghiêm trang:

-Không đâu chị, với chị tôi mới nói thực. Lần này khác, cô này... tôi yêu thực.

-Tú biết không?

-Hình như biết. Trinh cũng biết Tú nữa.

-Đã gặp nhau chưa?

-Đời nào...

Hồng thấy đáng điệu Hoài có vẻ khổ sở, nhưng ánh mắt anh lại như reo vui. Nằng linh cảm đến những nỗi khó khăn cho Tú, Hồng biết Hoài nói thực. Nằng với tay sửa lại mấy cánh hoa nghiêng nghiêng trong bình, chậm rãi nói:

-Bây giờ anh tính sao?

-Không biết sao nữa chị.

Hồng bật cười ròn rã:

-Đâu được, anh là đàn ông, anh phải chủ động.

Hoài vâng về khuy tay áo, anh hơi cúi đầu nhìn mấy bông hoa trên mặt bàn kính, giọng nói nghe là là.

-Trước tình yêu... Đàn ông hay đàn bà đều như nhau. Nếu tính được, tôi đã tính rồi. Trinh yêu tôi tới độ dám chống đối với gia đình nằng.

-Gia đình cô ấy biết anh à?

-Biết quá rõ nên không ưa chị ạ.

Hồng chép miệng nằng cảm thấy khó xử, như chính câu chuyện của mình:

-Họ có lý của họ!

-Bởi, chúng tôi cũng có lý của chúng tôi nữa chứ!

-Lý của anh nếu có chắc hơi yếu.

Hoài ngồi bất động, anh nhớ câu nói của Trinh: "Ba em nói thà rằng anh góa vợ... hoặc em không phải là con gái".

Một ý nghĩ thoáng qua trong đầu óc Hoài: "tại sao Trinh không thể nói thực với cha mẹ về chuyện Trinh và anh đã ăn ở với nhau như vợ chồng?" Những ý nghĩ mà anh tưởng là sáng kiến chợt tắt ngấm, Tú vẫn trở thành vấn đề chính. Anh không bỏ được Tú vì mấy đứa con, còn Trinh, chẳng bao giờ nằng chịu làm lẽ, nằng đã từng phát biểu "tới lúc nào em thấy không thể kéo dài được nữa, em sẽ xa anh. Em sẽ lấy chồng ngay, không cần biết có yêu thương người đó hay không".

Tiếng Hồng nhẹ nhàng và gãy gọn:

-Bây giờ phải bình tĩnh... chuyện đâu còn có đó. Thời gian sẽ giúp anh tìm ra giải pháp chẳng?

Hoài ngược nhìn Hồng, anh bỗng nhận thấy sự chín chắn



và dịu dàng của Hồng. Từ lâu, ngoài tình đồng nghiệp Hồng vẫn là người bạn tốt anh có thể tâm sự được với nằng. Hồng tế nhị và kín đáo, những chuyện mà nằng nghe được không bao giờ đến tai người khác. Hoài tin tưởng, mến phục đức tính cũng như đời sống tình cảm trầm lặng của Hồng, dù bề ngoài Hồng sôi nổi, chị thích xa hoa mê nhảy đầm... tuy nhiên Hồng vẫn giấu trong khoé mắt của nằng, thỉnh thoảng Hoài thường bắt gặp những nét u buồn. Hoài tự động mở tủ rượu gần đó, vừa rót vào ly vừa nhìn Hồng có ý hỏi nằng "chị uống không" Hồng lắc đầu tươi cười:

-Thôi anh ơi, hôm nọ ở nhà bà Phương gặp ông Khang cứ ép... say xuýt chết. Xe tôi bị vỡ cả đèn...

Hoài nhún hai chân có vẻ thích thú:

-Hôm đó có nhảy hả chị, lâu quá, không nhảy tôi thấy ngứa chân...

-Tối mai... à tối nay này. Bà Phương lại tổ chức nữa... Anh có dự, đến đây đi cùng cho vui. Nhân tiện xe tôi sửa chưa xong.

Hoài lại tưởng, Hồng sẽ nói "nhân tiện nhà tôi vắng nhà". Có thể nào một cuộc vui đã làm chị Hồng quên cả anh Dự. Hoài phân vân:

-Anh Dự sao, đỡ không chị?

-Vẫn vậy, cả tuần nay chắm thuốc, theo bớt lòi.

Hoài nghe thấy tiếng Hồng thở dài... Anh cũng không muốn nhắc thêm, vội tránh sang chuyện khác:

-Hàng họ có tin tức gì không chị?

-Hy vọng khá nhưng trong tương lai chắc khó khăn. Máy Ngân hàng dự định đòi tăng lãi suất.

-Tôi cũng có nghe. Chắc mình tăng giá hàng quá à.

-Tăng thì dễ rồi. Nhưng mức tiêu thụ sẽ kém đi kệt lắm. Đừng tưởng.

-Tình trạng chung, đành vậy...Chị biết rõ hôm nào tàu hàng về tới không.

-Kỳ này hơi trễ anh ạ... Tới giờ tôi vẫn chưa nhận được giấy gọi nhưng chắc cũng sắp. Hôm nọ, nghe tin một chiếc tàu hàng bị cháy ở hải phận Hong Kong. May quá lại không phải là tàu chở hàng của mình. Chuyến ấy chỉ có ông Khang bị thiệt hại nặng...

Hoài ngồi ngay ngắn, anh gạt những giọt nước lạnh đọng ngoài ly.

-Thế à chị? Mệt nhĩ, đợi bảo hiểm bồi thường cũng còn lâu. Nhưng ông Khang giàu sụ, ăn thua gì. Phải mình chắc chắn sạt nghiệp.

-Có nghiệp ở đâu mà lo sạt...

Hoài bật cười búng hai ngón tay kêu tanh tách.

-Câu đó chỉ đúng với tôi thôi...còn ông Khang của chị... và chị...

-Sao lại của tôi?

-À, ông Khang của tôi vậy, hồi này ra sao? Vẫn không chịu bỏ cuộc sẵn đấy chứ?

Hồng ngắt lời Hoài một cách tinh quái, đôi mắt có nét nghiêm trang:

-Anh tưởng tôi là con nai tơ hay sao?

-Chị đâu đã già...

-Chẳng phải chuyện già trẻ. Anh coi tôi còn Dự và các cháu nữa...

Hồng dịu giọng, rất chân thành. Nàng muốn thổ lộ với người bạn trai đứng đắn, những uẩn khuất dày vò tâm trạng nàng từ bấy lâu nay. Hoài chỉ biết ông Khang qua bề ngoài, anh không hiểu ông bằng Hồng. Ông Khang tuy đứng tuổi nhưng tính tình trẻ trung, và phóng khoáng, Hồng quen Khang hồi đầu mùa xuân năm ngoái, vào dịp sinh nhật bà Phương. Lúc đó Hồng đang buồn nhiều chuyện. Thằng con lớn phải thi lên lớp lại, Dự trở nên trầm lặng khó hiểu, cả ngày chỉ ngồi thu mình trong căn phòng nhỏ trên gác, nhất là mỗi buổi chiều. Đôi khi bỏ cơm, chỉ uống một ly sữa nóng pha thêm chút cà-phê, rồi ngồi lặng lẽ bên cửa sổ ngắm mưa. Dự không làm phiền ai, và cũng không muốn ai làm phiền mình. Nhưng chính vì thế, không khí gia đình biến thành phẳng lặng đến độ ngột ngạt. Thứ ngột ngạt làm Hồng xúc động vừa buồn vừa thương Dự. Có lúc tình cờ lên phòng Dự, Hồng bất gặp anh ngồi im lìm trong bóng tối mờ nhạt. Đường như Dự mãi ngắm những bức ảnh chụp ngày anh chưa ngộ nạn, Hồng đã đoán được thế nào Dự cũng có dịp so sánh khuôn mặt mình giữa quá khứ và hiện tại. Nhưng Hồng không thể vì thương Dự mà tự ý gỡ bức ảnh vợ chồng nàng chụp vào ngày cưới, tấm ảnh được phóng to, treo trên khoảng tường đối diện với bàn làm việc của Dự.

Nàng sợ Dự bị thương tổn tự ái và tủi thân, anh là con người sống nhiều về nội tâm. Hễ có điều gì trái ý, Dự

thường nằm trần trọc có khi thâu đêm mất ngủ, Đó là trước kia, còn bây giờ đời sống nội tâm của Dự càng ngày càng khép kín bằng sự im lặng lạnh lẽo. Hình như anh có một thế giới riêng để sống giữa gia đình này. Dự không bao giờ ngăn cản Hồng bất cứ chuyện gì, kể cả việc làm ăn đến việc ham chơi của nàng. Không hẳn là anh dễ dãi, Hồng biết vậy. Dự như có vẻ cố gắng, tập chịu đựng với những gì ngoài tầm tay anh. Hồng không thể lúc nào cũng ở bên anh, còn công việc, còn ngoại giao nhiều liên hệ với đời sống bên ngoài. Không thể giữ Hồng như giữ con cá lia thia nhiều màu sắc trong bồn nước chật hẹp, chỉ để Dự nhìn ngắm. Nàng là con người, Dự hiểu điều đó. Đàn bà đẹp và trẻ thời này như một tác phẩm mỹ thuật, không ai có thể giữ mãi trong xó nhà để cho bụi phủ. Hồng không bỏ Dự được phần lớn vì sự trầm ẩn chiếm vị trí lớn trong tâm hồn nàng.

Ra đường, thấy các vợ chồng khác tíu tít bên con cái dạo phố thứ bảy, chủ nhật, Hồng thấy lòng mình xôn xao, nàng chua xót nghĩ đến phận mình. Xe hơi đắt tiền, nhà cửa khang trang, con cái xinh xắn chỉ còn thiếu Dự... Dự vẫn còn đó, anh chưa chết nhưng hoàn toàn tự tách biệt khỏi giò sinh hoạt quen thuộc của mẹ con Hồng. Anh không thể đưa Hồng đi dự các cuộc họp bạn, giao thiệp buôn bán, bởi vì anh tự biết khuôn mặt của anh không thích hợp ở chỗ đông người. Dự sợ hãi, phải rồi, Dự sợ hãi những ánh mắt soi mói, điều cợt ngầm ngầm của những người chung quanh.

Nhiều lúc, chính Hồng không hề có mặc cảm nào, nàng ở gần Dự đã quen, nàng không thấy Dự xấu, nàng tự nhiên với Dự như những lúc anh chưa bị tai nạn. Dự vẫn là chồng nàng từ hình thức sống chung đến ý nghĩ thầm kín trong đầu óc nàng.

Nhưng Dự không nghĩ thế, một vài lần chiều ý vợ, Dự cũng đi với Hồng ra đường. Lúc về nhà Hồng thấy anh nằm vật ra giường thiêm thiếp như ngủ, nhưng Hồng vẫn bất chợt được tiếng thở dài nhẹ của chồng. Hồng vừa xót xa vừa ái ngại cho Dự, thương Dự và thương mình. Như một người đàn bà ngực lép, đeo soutien lớn mỗi khi ra khỏi nhà, lâu dần quên mất hay không còn để ý nhiều đến phần thiếu hụt của mình. Hồng cũng vậy, nàng đắm ra chai lì với hoàn cảnh, không bằng lòng và cũng không bất mãn.

Nhưng Khang đã làm xáo trộn tất cả. Sức kiên nhẫn của Khang lay chuyển được bức thành vững chắc bao quanh Hồng. Bốn phận, trách nhiệm đôi lúc chỉ là hình bóng mờ nhạt, nhiều lúc Hồng cảm động về cử chỉ săn sóc và triu mến của Khang. Nếu Khang tỏ ra vội vàng hay sống sượng. Hoặc Dự trở nên điên cuồng, đập phá hay đối xử tàn nhẫn với Hồng, nàng sẽ thần nhiên lựa chọn đường đi của mình. Nhưng sự tế nhị và nồng nàn trong tình yêu của Khang cũng chưa đủ làm lệch cán cân lý trí Hồng. Dự yêu Hồng quá mà trở thành cách biệt. Anh cố quên những thú vui đầm ấm trước kia, đi đâu cũng có nhau, làm gì cũng hỏi nhau, giờ thì Dự tự tìm cho mình những lối giải trí riêng biệt như sưu tập đồ cổ, xoa mặt chườm, thỉnh thoảng anh cũng đọc sách, và đôi lúc Dự có thể ngồi hàng giờ trước một chiếc đĩa cổ, men sứ đã rạn nứt. Hoặc trước bức tranh phúc lộc thọ trong đó đã rời ra từng mảnh màu sắc xanh tím.

Mặt người trong tranh cũng méo mó, vụn nát như thân



phận Dự. Hồng để ý, thấy sách anh đọc toàn là loại Tôn giáo. Có lẽ Dự muốn nhờ Đạo học dìu dắt anh vào thế giới siêu thoát chăng.

-Chị đang nghĩ đến “người ấy” à?

Hồng lúng túng ra mặt, bàn tay run nhè nhẹ, nhưng nàng cười lớn để giấu sự bối rối của mình. Hồng lấy lại bình tĩnh một cách dễ dàng:

-Nghĩ... Nhưng không nghĩ quấy.

-Sao vậy...

-Nói thực với anh, ông Khang chỉ có thể là người bạn tốt mà thôi. Vả lại, hoàn cảnh không cho phép tôi vượt xa hơn nữa...

Hoài thực sự rung cảm theo câu chuyện đang tiếp diễn.

-Rồi chị cứ sống như vậy mãi sao?

-Thế anh bảo tôi phải sống như thế nào bây giờ?

-Ít nhất chị phải lo cho chị phần nào chứ?

Hồng phá lên cười:

-Nếu tôi là đàn ông, tôi sẽ theo lời anh. Đàn bà khác, có nhiều điều ngăn cấm do chính mình đặt ra.

-Chị sống quá lý tưởng.

-Không, riêng điểm này anh nói không đúng. Tôi sống rất thực tế, nếu sống theo lý tưởng tôi đã không còn ngồi đây. Giữa đời sống riêng tư của tôi và các cháu, tạm bỏ anh Dự ra ngoài đi, tôi phải chọn số đông. Các cháu chúng nó không thể sống bên cạnh một người cha hay buồn phiền tàn tật mà còn lại thiếu mẹ nữa.

Hoài thầm phục những phán đoán tinh tế và tràn đầy hy sinh của Hồng, một người mà anh vẫn tưởng chỉ biết đua đòi, chưng diện. Trước Hồng lúc này, anh mới thấy rõ rệt, thế nào là tiếng nói lương tâm. Hoài chợt thấy vui, anh rất bằng lòng với chính mình, vì chưa bao giờ Hoài nghĩ đến chuyện bỏ Tú để chỉ biết có Trinh. Anh mỉm cười

nhìn thẳng vào đôi mắt Hồng và tỏ vẻ thông cảm:

-Chị hay thật...

-Ồ anh đừng khen sớm... Được ngày nào biết ngày đó... nếu sau này khác thì sao?

-Đối với tôi chị có khác, cũng chẳng sao cả... Tôi vẫn quan niệm tình cảm là cái gì thiêng liêng, không có lý luận nào mạnh mẽ và vững chắc trước tình yêu. Tuy quen chị lâu, mà tôi vẫn chưa có dịp hiểu rõ chị, tôi tưởng chị bị “tiếng sét” của ông Khang.

-Anh đừng lo... tại anh vừa gặp “tiếng sét” của cô tiếp viên hàng không nên nghĩ vậy đó... tôi sống thế này quen rồi... Lúc nào buồn quá, phóng xe đi tìm các bạn, nhảy nhót một hồi, rồi về nhà ngủ.

-Để nhĩ?

-Ai như đàn ông các anh, hễ ra khỏi nhà là lười thôi... vợ nọ con kia không “hối lộ” một châu phở tôi sẽ mách hết với Tú cho mà coi...

Hoài làm bộ sợ hãi, năn nỉ Hồng:

-Thôi xin chị... Ăn phở, ăn kem gì tôi cũng chịu hết.

Hồng cười tươi, vui vẻ. Nàng có thói quen sau mỗi lúc buồn bã, lại vui trở lại liền.

-Tạm tha cho anh. À thế tối nay anh có đi “Boum” không, bà Phương mời đó. Bà ấy hồi này mê nhảy dĩa dĩa.

-Ai mới học nhảy mà chả mê vậy.

(còn tiếp)

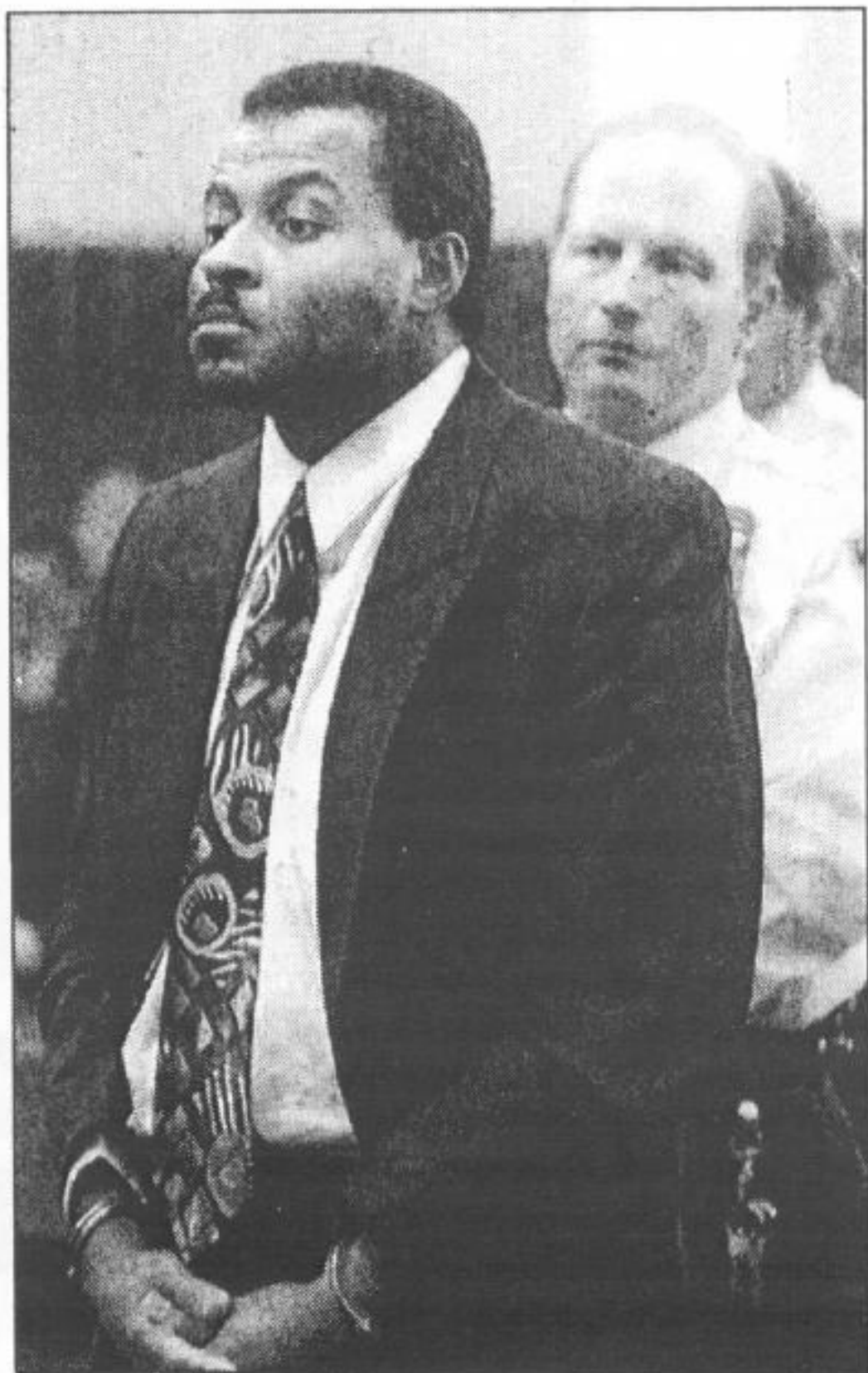


Lượm lặt

Hai trăm năm tù, một bản án khó thi hành cho tới khi mãn hạn

Tháng 12 năm 1993, Colin Ferguson đã dùng súng hạ sát 6 người và gây bị thương cho 19 người khác tại Nữ Ước. Tháng 3/95, phiên tòa xử anh đã kết thúc: 200 năm tù!

Mặc dầu luật sư biện hộ đã nêu ra nhiều lý do như rối loạn thần kinh, khủng hoảng tinh thần v.v... để biện hộ cho bị cáo, phía công tố trưng ra đủ bằng chứng để xác nhận Ferguson có tội. Ông tòa Donald Belfi mặc dầu tuyên bố chưa từng ngồi tòa xét xử một vụ án căng thẳng cao độ



như thế, cũng đã dựa theo luật pháp để tính thời gian thọ hình cho Ferguson. Theo đó, cứ 25 năm tù cho một mạng người, 8 năm 4 tháng cho một người bị thương. Lẽ ra Ferguson phải ngồi tù 308 năm 4 tháng, chỉ có 200 năm là vẫn còn... khoan hồng độ lượng.

Cuối cùng thì chỉ những nạn nhân của anh là thua thiệt (theo Reuter)

Mọi người có thể tới thăm bắc địa cực

Bạn bất cứ lúc nào- có thể đặt chân tới vùng bắc cực, nơi thường lạnh tới 70 độ âm, mà chẳng cần lo lắng, chuẩn bị, cũng chẳng mấy may bạn tìm dò dẫm tìm đường, cũng chẳng phải vất vả đối phó với thiên nhiên nhiều lúc nguy hại đến tính mạng như các nhà thám hiểm trước đây. Chỉ cần bạn có... tiền.

Một công ty du lịch Hoa kỳ có trụ sở đặt tại California sẽ lo cho bạn chu đáo mọi việc. Chuyến thí nghiệm đầu tiên được thực hiện vào tuần lễ nghỉ Phục sinh năm nay. Địa điểm xuất phát là thủ đô Mạc Tư Khoa của Nga. Máy bay sẽ đón bạn ở đó và đưa bạn về hướng bắc. Trên đường thám hiểm, từ trên cao bạn có thể chiêm ngưỡng vùng đất chết Siberia, dòng sông Khatanga quanh năm đóng băng. Bạn được yêu cầu mang dù vào người, máy bay hạ dần độ cao rồi... xô bạn xuống đất. Ngay tại địa cực, những căn lều ấm cúng, đầy đủ tiện nghi chờ đón sẵn. Bạn nhâm nhi toàn đồ ăn nóng, tươi, đi ra khỏi lều chụp vài tấm ảnh cho hách để khoe với bạn bè. Mấy tiếng đồng hồ sau bạn sẽ được hướng dẫn lên máy bay trực thăng để trở về lại Mạc Tư Khoa. Giá cả cho một chuyến thám hiểm khứ hồi khỏe re như vậy cũng rất phải chăng, chỉ có 10 000 đô-la! (Theo Time, 12/145).

Số phận hẩm hiu của một con tàu

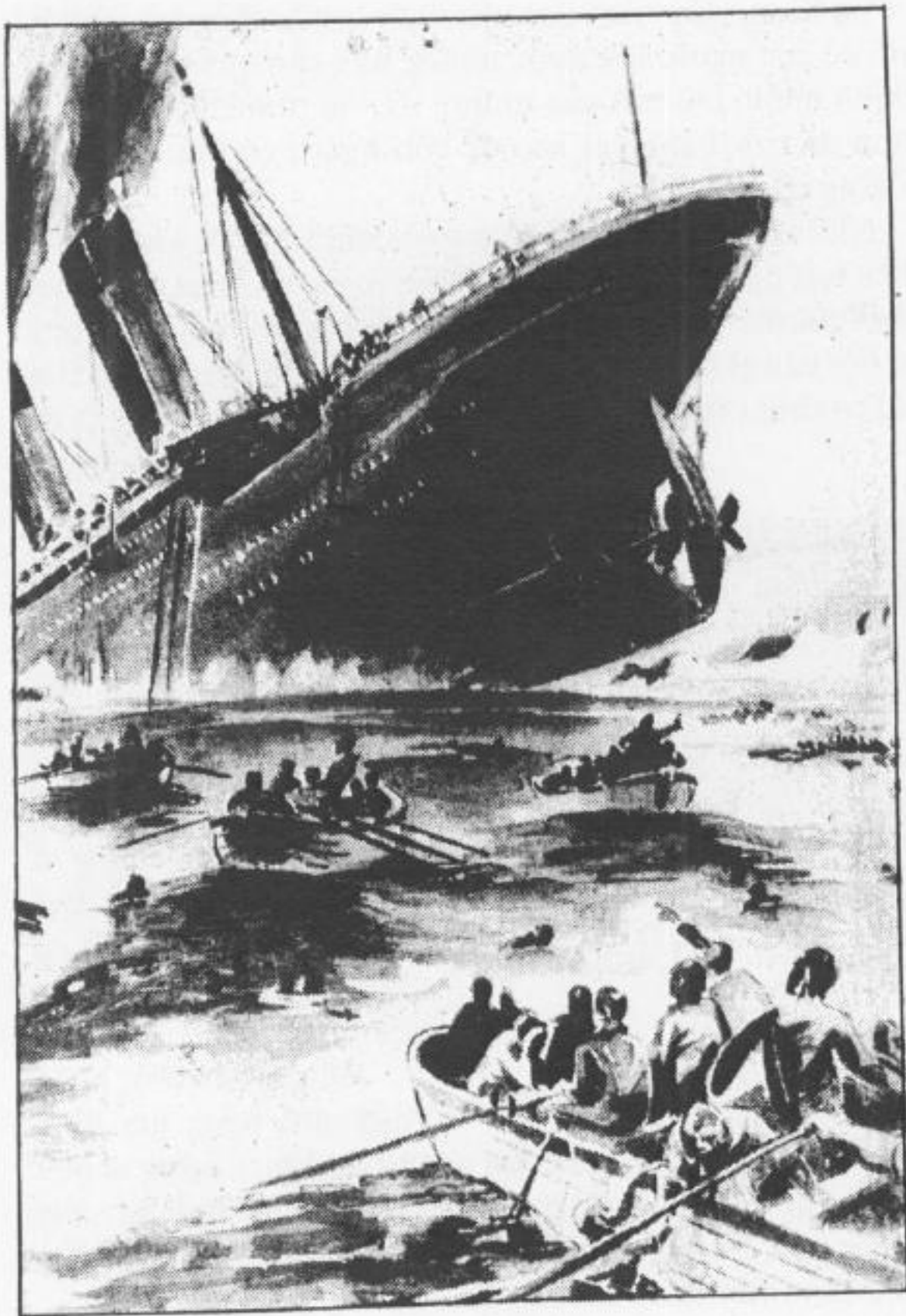
Nhiều người hẳn chưa quên vụ chiếc tàu Estonia bị đắm cuối năm rồi trong vùng biển Bắc mang theo thi hài của gần 1 000 nạn nhân. Estonia được sản xuất tại Đức năm 1980. Hai tháng sau đó, một chiếc tàu khác cũng do Đức sản xuất - chiếc Achille Lauro - cũng đã yên nghỉ ngoài khơi bờ biển Somalia. Ta thử ôn lại đôi nét về số phận bất hạnh của con tàu này.

Tàu được xuất xưởng năm 1947, đã đi vòng quanh thế giới 80 ngày và kỳ tích này là niềm kiêu hãnh của thủy thủ đoàn thời đó. Nhưng rồi những tai họa rủi ro sau đó đã đeo đuổi và không buông tha con tàu này. Mở đầu, nó trở thành mục tiêu của một vụ khủng bố khi 400 hành khách và thủy thủ đoàn đang ngao du trong vùng Địa Trung Hải. Bốn tên khủng bố người Palestin cướp tàu, hăm dọa hành khách, giữ làm con tin để đòi buộc Do thái phải trả 50 du kích quân của họ mà Do thái đang bắt giữ. Trong vụ này, một người Mỹ gốc Do thái là ông Leon Kinghoffer, 69 tuổi, bị hành quyết ngay trong buồng lái. Sau đó, nhờ sự can thiệp hữu hiệu và kịp thời của các chiến đấu cơ Mỹ, thảm họa mới chấm dứt.

Năm 1953, tàu đụng phải chiếc Oranje, là chiếc "đàn chị" cùng một xưởng, tàu bị hư hại nặng và được đem rao

bán. Năm 1966, tàu được mang tên Achille Lauro, là tên của người chủ mới, sau khi ông người Ý này mua lại và sửa chữa để trở thành một chiếc tàu hành khách tráng lệ. Ba năm sau, chiếc Achille Lauro đụng phải một chiếc tàu của Liban khiến 4 thủy thủ thiệt mạng. Đến năm 1981, khi đang ở trong vùng đảo Canary, tàu phát hỏa làm cho hai hành khách thiệt mạng. Rồi tàu bị neo bến một năm vì không trả đủ các lệ phí.

Đầu tháng 12/94, tàu lại phát hỏa, nhưng nhờ được thông báo cấp cứu kịp thời, được các tàu buôn và tàu của hải quân Mỹ tới tiếp cứu, nên trong số gần 1 000 hành khách và thủy thủ đoàn có mặt trên tàu lúc đó, chỉ có một người thiệt mạng. Thuyền trưởng Giuseppe Orsi là người rời tàu sau cùng khi đã làm tròn bốn phận và đứng lau nước mắt nhìn con tàu tráng lệ trọng tải 24 000 tấn vĩnh viễn chìm xuống lòng Ấn độ dương. (Theo Time, 24/144)



Chàng khổng lồ đa dụng trong thế giới thực vật

Người ta có thể tới những vùng đồi núi Cận Đông để nhìn tận mắt những cây dầu đã đâm mưa dãi nắng từ 2 500 năm. Trong các rừng già Bắc Mỹ, người ta cũng tìm thấy những cây cổ thụ sần sùi với tuổi thọ còn cao gấp đôi, những cây xương rồng thu hút du khách của miền Arizona đã trường tồn hơn 4.000 năm. Ngoài ra, người ta còn tìm thấy những anh chàng khổng lồ rất đa dụng trong thế giới thực vật mà người dân vùng đó coi loại cây này như một hồng ân thượng đế ban cho con người.

Giữa thế kỷ 18, ở Senegal Phi châu, người da trắng khi đặt chân tới đây đã phải ngỡ ngàng trước những cây cổ thụ cao trên 20m, với thân cây đường kính 8m, đứng sừng sững trong các vùng sa mạc khô khan. Thổ dân gọi đó là cây BAOBAB hay cây BÁNH KHỈ (Abebrødtre). Khoa học gọi đây là cây Adansonia (lấy từ tên ông Adanson, người đầu tiên khám phá ra nó trong thập niên đầu tiên của thế kỷ 18 tại Tanzania).

Ta hãy nghe các nhà nghiên cứu mô tả cây bánh khỉ: lớp vỏ dày tới 10 phân. Trên đỉnh các nhánh là những lỗ hổng, nước mưa và sương theo các lỗ hổng tích tụ trong thân cây. Với một thân cây khoảng 200 mét khối, nó có thể chứa được 140 000 lít nước. Người ta có thể chặt ngang nhánh để có nước uống. Cây có thể sống hàng ngàn năm và cung cấp cho con người đủ thứ nhu cầu: nước uống, trái cây làm lương thực, vỏ dệt vải may mặc, lá và chồi có thể ăn được hoặc xay thành bột làm bột giặt. Hạt được đốt cháy làm café, ép lấy dầu hay nấu rượu, bia. Các hạt rất giàu kalsium và các vitamin C, B1. Đối với thổ dân, cây bánh khỉ còn là một “nhà thuốc tây”, bột lá cây chữa bệnh đau bụng, cảm sốt, đau răng, tiêu chảy, dị ứng... không phải là quá đáng khi thổ dân gọi đây là “cây sự sống”. (theo Våknopp 3/95)

• Thiên Kim

Thông báo

Hội Người Việt Ty Nạn tại Na-uy
trân trọng thông báo:

Trung Tâm sinh hoạt của HNVTN
tại Na-uy đã được dời về địa chỉ mới:

*Haumansgt. 21
0182 Oslo*

Mọi thư từ, bài vở gửi cho Hội và
Vượt Sóng xin tiếp tục gửi về hộp thư
cũ:

*Postboks 6657
St. Olavs plass
0130 Oslo*

Gia đình

Gia đình là một danh từ gần xưa như quả đất. Đúng thế vì bao lâu con người xuất hiện trên địa cầu là bấy lâu đã có gia đình. Theo thánh kinh của Thiên chúa giáo thì Thượng Đế tạo dựng con người dưới hình dạng một người đàn ông sau khi đã tạo dựng mọi thứ. Ngài đặt người đàn ông đó trong một khu vườn với bông hoa cây trái, thú vật thật đẹp đẽ. Nhưng sau một thời gian ngắn, Thượng Đế trở lại thăm công trình tạo tác cuối cùng của mình thì thấy ông Adam, con người đầu tiên, nằm ngủ li bì, có vẻ mệt mỏi, chán chường dưới một gốc cây. Không phải ông ta say rượu (vì lúc đó chưa có ai bán rượu). Thượng Đế thương hại và lấy làm lạ tại sao cảnh đẹp thơ mộng của vườn địa đàng kia không đủ làm vừa lòng Adam. Sau một giây lát trầm ngâm, Thượng Đế mới nghĩ ra là tất cả các thú vật đều có đôi cả, chỉ riêng Adam sống lẻ loi một mình.

Rồi Ngài quyết định tạo thêm một con người thứ hai giống hình ảnh của Adam, nhưng khác phái. Và từ đó, Ngài nhận thấy khu vườn địa đàng có vẻ thay đổi hẳn, không còn đìu hiu như trước nữa, mà pha lẫn tiếng cười nói khi nhỏ nhẹ như tiếng rì rào của sóng biển, khi thì lạnh lạnh cao vút như tiếng thủy tinh chạm vào nhau. Cuối cùng Thượng Đế mỉm cười hài lòng với hai sản phẩm sau cùng ấy.

Con người đã có nền tảng gia đình từ đó. Họ sống quây quần bên nhau, vợ chồng, con cái và có khi cả một bầy cháu chắt nữa; sum họp dưới một mái nhà, cùng làm việc, cùng chung hưởng công lao do họ tạo dựng nên. Vui buồn sung sướng họ đều nương tựa vào nhau.

Với sự tiến bộ của văn minh kỹ thuật, con người sống tiện nghi hơn, thoải mái hơn. Trong các xã hội Tây phương, dần dần con người trở thành tự lập nhiều hơn và sớm hơn. Có khi xã hội cung cấp phương tiện để người ta có thể sống tự lập dễ dàng hơn, đôi khi trước tuổi trưởng thành. Và từ đó con người ít bị lệ thuộc vào gia đình. Dần dần, nhiều người cảm thấy ngôi nhà biến thành một quán cà-phê, nơi đó người ta đi vào để tìm kiếm những gì cần thiết cho đời sống vật chất như thức ăn, thức uống hay đồ vật rồi đi ra. Nếu ở đây các nhu cầu vật chất không có sẵn trong tầm tay hay không còn làm vừa ý, con người có thể tìm một quán cà-phê khác để bù đắp nhu cầu trong một

chốc lát.

Gia đình có làm cho đời sống tốt đẹp hơn không, có giải quyết được những vấn đề cá nhân, có trách nhiệm liên đới đối với mỗi phần tử trong gia đình không, có ảnh hưởng trên sự phát triển của cơ thể và trí tuệ không?

Từ hàng ngàn năm qua, gia đình là nền tảng của xã hội, nơi đó con người tìm được những nhu cầu quan trọng cho chính mình. Dù trải qua những lúc vui buồn, đời sống gia đình đã trở thành cái neo để con người có thể vượt qua những cơn bão tố.

Nhưng ngày nay, tình trạng gia đình đã đổi khác. Một điều trái ngược là đáng lẽ gia đình trong thời đại chúng ta, phải giữ một vai trò quan trọng hơn bao giờ hết, thì trong xã hội bây giờ, gia đình có lẽ sắp trở thành một trung tâm chỉ có tính cách lịch sử. Không lâu trước đây, chúng ta đã

tìm thấy gia đình là nơi an toàn, một nơi chúng ta được kính trọng, nơi mà chúng ta được tha thứ và có thể tha thứ cho người khác, nơi đó chúng ta tìm được sự tiếp xúc gần gũi, thân mật. Vì những lý do đó, không ai trong chúng ta có thể nhắm mắt làm ngơ nếu có một biến cố nhỏ bé xảy ra trong gia đình.

Nhưng gần một phân nửa đời sống gia đình ngày nay sớm bị tan vỡ trong các đô thị lớn. Chúng ta biết rằng phần lớn những người đã ly dị, lập gia đình lại và ly dị lần nữa, họ không nghĩ rằng sự ổn định và an toàn là điều cần thiết cho đời sống gia đình.

Nếu cha mẹ nhiều lần mất hết niềm tin, chán nản thì tình trạng của con cái cũng không sáng sủa gì hơn. Không một cơ sở nào trong xã hội có thể dạy cho chúng ta biết chúng ta là ai hơn là gia đình. Qua gia đình, chúng ta tự tạo cho mình một căn bản vững vàng cho cuộc sống trong tương lai.

Lý do nào đã khiến nhiều cặp vợ chồng sớm tan vỡ?

Rất khó tìm được những yếu tố đơn thuần để tạo thành vấn nạn cho gia đình, nhưng yếu tố chính là sự thiếu tin tưởng vào chính mình và người khác, thiếu quân bình trong đời sống vợ chồng. Nếu không có sự hỗ tương, không có kinh nghiệm thực tế, đôi vợ chồng sẽ không bao giờ tiến đến sự kính trọng, hiểu biết và chịu đựng lẫn nhau. Đó cũng là điều kiện để duy trì tình yêu lâu dài. Một điều



kiện tiên quyết cho việc sống chung là tinh thần cởi mở và thái độ đứng đắn. Nếu một gia đình có bầu không khí bấp bênh, nghi ngờ, xa lạ thì khó có thể tồn tại lâu dài được.

Thế nào là một gia đình được gọi là tốt đẹp?

- Là nơi tất cả mọi phần tử biết đánh giá, kính trọng kẻ khác. Sự giao tiếp giữa cá nhân này với cá nhân khác phải trực tiếp, rõ ràng, đơn giản và đứng đắn. Luật lệ trong gia đình phải có tính cách uyển chuyển, nhân từ và thiết thực.

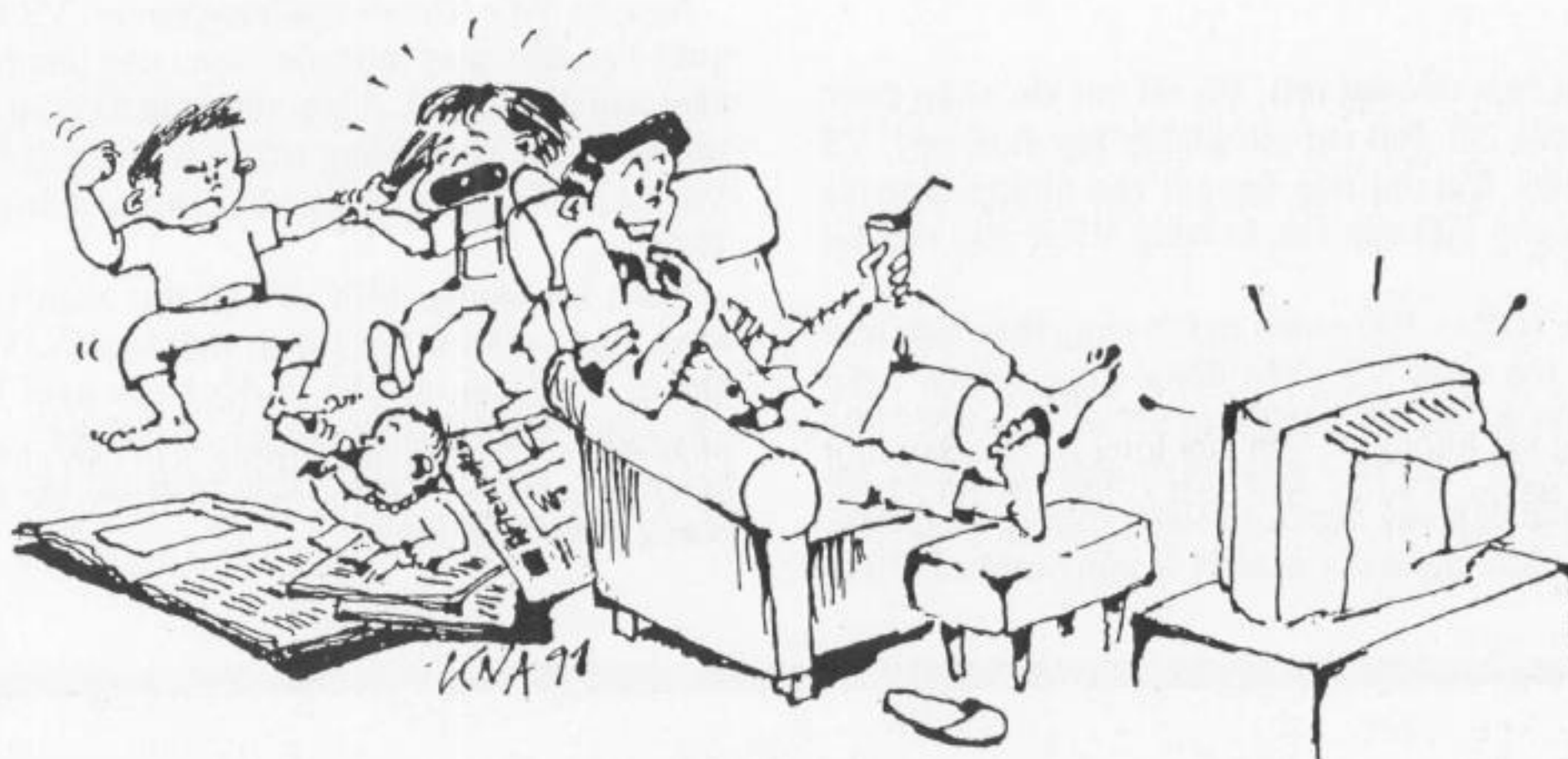
Gia đình có ảnh hưởng trên sự phát triển của con cái không?

Dĩ nhiên là có, có thể nói gia đình giữ một yếu tố rất quan trọng trong cuộc sống của con cái trong hiện tại lẫn tương lai, về trí năng cũng như sức khỏe. Nó ảnh hưởng

vấn đề tình cảm là lúc con cái cần sự thông cảm, nâng đỡ của gia đình. Sự đối thoại cởi mở với cha mẹ, những câu chuyện tâm tình giữa anh chị em là niềm an ủi rất lớn và cần thiết. Con cái cũng cần có tiếng nói, và cần ba mẹ lắng nghe. Dùng quyền "tối thượng" để đàn áp con cái không phải là lối giải quyết thỏa đáng. Nhưng những lời khuyên bảo của cha mẹ hay anh chị phải đi đôi với thực tế của cuộc sống, nếu không, nó có thể trở thành ít giá trị, có khi có ảnh hưởng trái ngược.

Sự thông cảm giữa cha mẹ với con cái bao giờ cũng có lợi trong việc giải quyết mọi khúc mắc của cuộc sống gia đình.

Dĩ nhiên, trên thực tế, các vấn nạn về gia đình, không phải luôn luôn đơn giản và dễ giải quyết. Nó đòi hỏi sự cố



trên con cái ngay từ khi chúng còn trong bụng mẹ. Người đàn bà lúc mang thai, nếu có một cuộc sống thoải mái về vật chất cũng như tinh thần, sẽ ảnh hưởng rất nhiều trên đứa trẻ trong tương lai về sức khỏe, trí tuệ và tính tình. Chúng ta đừng tưởng rằng trẻ em chưa hiểu biết gì nên không bị ảnh hưởng bởi cuộc sống gia đình. Những ánh mắt giận dữ của người cha, những cử chỉ thiếu dịu dàng của bà mẹ khi săn sóc trẻ em có thể làm cho đứa bé trở thành rụt rè, hay có khi bùng bình. Đó là chưa kể đến việc trẻ em mất tự tin, thiếu óc sáng kiến và thụ động. Và cũng từ đó, có thể ảnh hưởng trên sức khỏe của chúng nữa. Một điều bất cứ ai cũng có thể nhận thấy là sự thay đổi nơi những trẻ em nhỏ trong các gia đình ly dị: chúng buồn bã, thiếu bản tính vui vẻ hồn nhiên của tuổi thơ. Và đã hơn một lần chúng ta đọc được trên báo chí, hay nghe chương trình xã hội trong radio, một vài vụ tự tử xảy ra nơi các em bé 7 - 8 tuổi. Nếu ai làm việc ở các vườn trẻ, có lẽ đã có lần nghe nói các em nhỏ buồn chán không muốn sống vì thảm cảnh ly dị giữa ba mẹ mà chúng không làm sao ngăn cản được vì chúng cần tình thương của cả ba lẫn mẹ; chúng không muốn chia cách tình thương đó hay chấp nối bằng cách vài ba ngày ở với ba, năm, bảy ngày về ở với mẹ. Một số rất lớn các trường hợp thanh thiếu niên thích lang thang ngoài đường hay thoát ly gia đình sớm trước tuổi trưởng thành vì không tìm được không khí thoải mái trong gia đình, thiếu sự chăm sóc về vật chất cũng như tình cảm. Chúng ta không thể chỉ quy trách nhiệm cho xã hội về việc thanh thiếu niên hư hỏng. Xã hội bất an, ảnh hưởng xấu từ bên ngoài chỉ là yếu tố phụ. Khi cuộc sống bị xáo trộn, trở ngại hay thất bại trong việc học hành cũng như

gắng khắc phục từ mọi phía.

Đa số trong các gia đình Việt nam ở Na uy, cha mẹ được sinh trưởng và giáo dục ở VN. Sống trong một xã hội ở Âu châu, chúng ta không khỏi lúng túng khi phải giải quyết những khó khăn của gia đình trong lúc con cái sinh trưởng hay lớn lên ở đây, chịu ảnh hưởng của xã hội Na uy với phong tục tập quán, quan niệm khác xa với những gì mà chúng ta đã sẵn có. Dù có biết câu châm ngôn "Nhập gia tùy tục", nhưng chúng ta không khỏi ám ức trong lòng khi đối diện với những luật lệ liên quan đến giáo dục và gia đình ở đây.

• Bs LÊ VĂN MỘ





NHỊP CẦU

Nguyễn Thị Nga (Úc đại lợi). VS rất vui khi nhận được sự đóng góp của chị. Bài chị gửi không kịp đi số này, VS sẽ lựa đăng dần. Xin chị tiếp tục gửi cho những sáng tác khác. Nhờ sự góp mặt của chị, hi vọng VS sẽ góp mặt tại Ý. Thân ái.

Như Khanh (Oslo). Rất nhiều người cũng thắc mắc như em. Anh em tòa soạn VS phần đông cũng nghiện ngập café. Không có nó thì VS cũng khó tới tay bạn đọc. Thư em hỏi, sẽ chuyển tới bác sĩ phụ trách mục sức khỏe, em chờ xem lời giải đáp của người có thẩm quyền. Tạm thời, cứ việc uống, chưa nghe nói ai chết vì uống café cả. Thân ái.

Hương Diễm Lăng (Fredrikstad). Hai bài thơ bạn gửi cũng...được lắm. Sẽ chuyển cho người phụ trách để lựa đăng dần. Gửi thêm sáng tác mới cho VS. Thân ái.

Phạm Bá Quát (Stavanger). Cảm ơn bạn nhiều, có thêm tài liệu cứ gửi về VS. Như ông đã thấy, phần tin tức và sinh hoạt tại các trại tỵ nạn Đông Nam Á vẫn chiếm nhiều trang trong mỗi số báo. Ít nhiều hoặc hay dở là do tin tức tài liệu nhận được. Trong vấn đề này, VS chủ trương xây thêm nhịp cầu chứ không "qua sông rút cầu". Kính ông.

Ngô Văn Việt (Bergen). VS xin lỗi nếu đã sai sót để bạn không nhận được báo biểu đầy đủ. Đọc số này, chắc bạn sẽ khám phá ra một bất ngờ lý thú về chính bạn. Bạn khỏi cần cảm ơn lại, đợi tới năm 1999! Về Oslo ghé thăm VS là đủ vui rồi. Thân ái.

Nguyễn Tiến Thành (Lillehammer). VS không bao giờ quên bạn đâu, máy móc tòa soạn cũng lâm bệnh hoài. Hai năm bạn đổi địa chỉ...3 lần, tòa soạn đã điều chỉnh đủ. Báo tới bạn trễ là gặp những trở ngại khác. Sáng tác bạn gửi, VS sẽ lựa đăng dần. Mong nhận thêm những sáng tác mới. Thân ái.

Nhắn tin chung: Một số bạn đọc than phiền VS số 3 nhận được quá trễ. VS thành thật cáo lỗi. VS chuyển qua nhà in đúng vào lúc nhà in đóng cửa nghỉ hè một tháng. Chạy qua nhà in khác thì giá cả lại quá cao. đành chịu ngâm vậy. Dẫu thế nào, cũng phải tới tay bạn đọc đủ số lượng như đã ấn định.

VIDEO VIDEO VIDEO VIDEO

Để còn một chút gì để nhớ để thương

- * Bạn muốn lưu niệm ngày Hạnh Phúc Thành Hôn.
- * Bạn muốn ghi dấu ngày vui đoàn tụ, sinh nhật...
- * Bạn muốn những ngày vui qua mau vẫn còn mãi mãi.



Hãy liên lạc với

Phí Ngọc Hải
Kurlandstien 8F
1052 Oslo
ĐT. 22 30 87 82

Nhiều năm kinh nghiệm quay Video.
Bảo đảm hình ảnh màu sắc âm thanh rõ ràng trung thực.
Nhạc đệm theo đúng chủ đề và theo yêu cầu của bạn.



Giá đặc biệt để nhớ nhau hoài.



Bác-Sĩ NGUYỄN NGỌC PHƯƠNG
M.D.L.F

Spesialist i Allmennmedisin

Tốt nghiệp Đại học y-khoa Oslo

Nguyên Bác-sĩ trưởng trung tâm y-tế Grønland (Grønland helsesenter), Oslo

KHAI TRƯỞNG PHÒNG MẠCH

NGÀY 01.09.95

ĐỊA CHỈ: GRØNLAND LEGESENTER
GRØNLAND 30 , 4.ETASJE, 0188 OSLO.

*Cạnh trạm xe lửa hầm (T-Bane) Grønland,
ngay tại ngã tư đèn xanh đèn đỏ
nằm trên cửa hàng bán xe đẩy em bé RUDO*

ĐIỆN THOẠI: 22 08 24 50

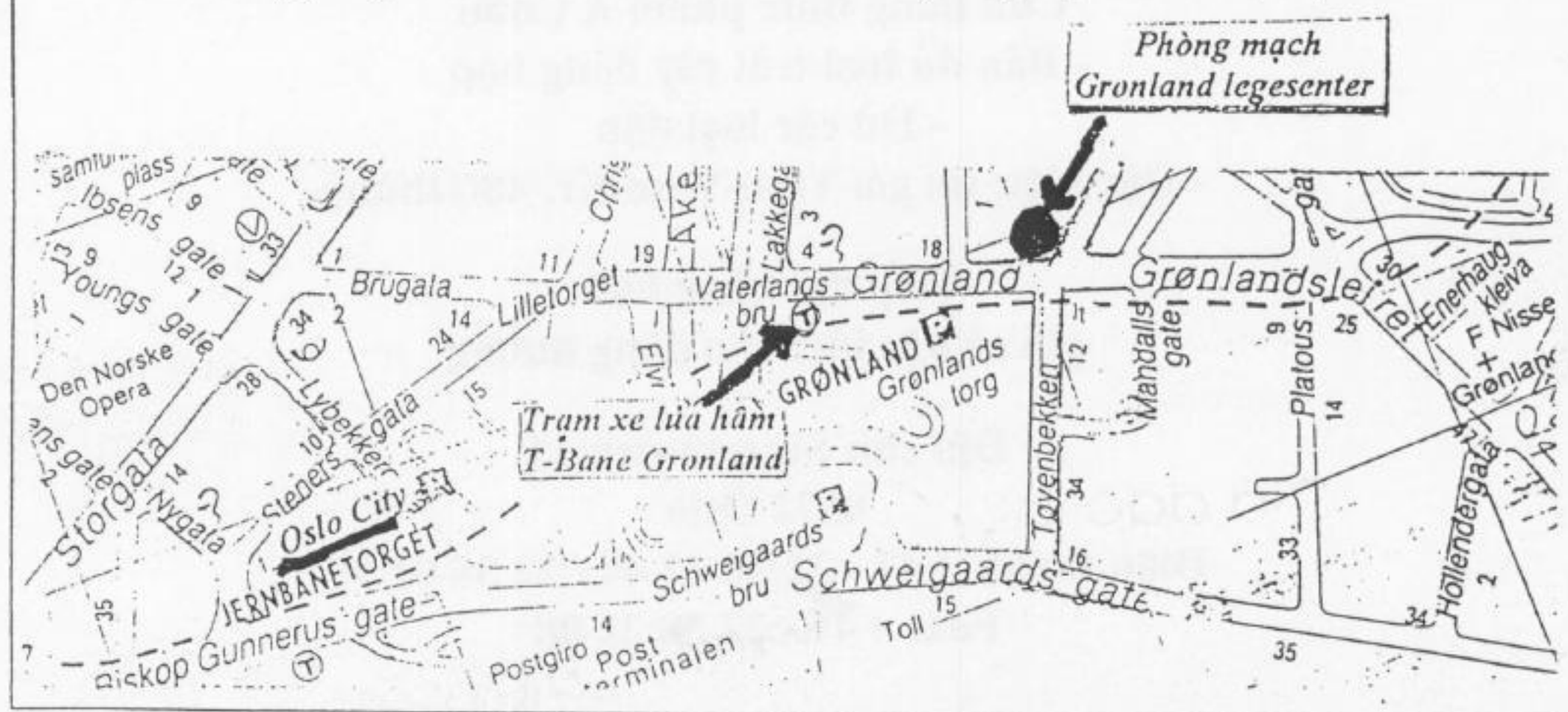
ĐIỆN THOẠI DI ĐỘNG (MOBIL): 90 78 26 91

Giờ làm việc: Thứ hai, tư, sáu từ 08.30 - 16.00

Thứ năm từ 12.00 - 16.00

Thứ ba nghỉ

Miễn phí cho trẻ em dưới 7 tuổi và những người có thẻ frikort



VIDEO VIDEO VIDEO VIDEO



Để còn một chút gì để nhớ để thương

- * Bạn muốn lưu niệm ngày Hạnh Phúc Thành Hôn.
- * Bạn muốn ghi dấu ngày vui đoàn tụ, sinh nhật...
- * Bạn muốn những ngày vui qua mau vẫn còn mãi mãi.



Hãy liên lạc với

Phí Ngọc Hải
Kurlandstien 8F
1052 Oslo
ĐT. 22 30 87 82

Nhiều năm kinh nghiệm quay Video.
Bảo đảm hình ảnh màu sắc âm thanh rõ ràng trung thực.
Nhạc đệm theo đúng chủ đề và theo yêu cầu của bạn.



Giá đặc biệt để nhớ nhau hoài.



Sana System A/S

Specialists in nuts, dried fruits, rice & Chinese food

Cửa hàng thực phẩm Á Châu

- Bán đủ loại trái cây đóng hộp
- Đủ các loại đậu
- Đặc biệt: mì gói Yum-Yum Kr. 48/1thùng

Tiếp đãi nồng hậu
giá cả đặc biệt cho đồng hương

Địa chỉ: Sinsenveien 11
0572 Oslo

Điện thoại: +47 - 22 38 22 44 / 22 38 01 99

Fax: +47 - 22 38 22 08

Bác sĩ

TRẦN ĐĂNG VINH

Spesialist i Generell Kirurgi

(Chuyên khoa giải phẫu ngoại khoa tổng quát)

Spesialist i Ortopedi

(Chuyên khoa giải phẫu và điều trị các bệnh về xương, khớp xương và bắp thịt)

Khám bệnh:

- Nội và ngoại khoa tổng quát người lớn và trẻ em
- Bệnh về xương, chứng đau các khớp và bắp thịt
- Chích ngừa để du lịch Á châu
- Chuyên nước biển và chất dinh dưỡng.

Giải phẫu:

- Tạo mắt hai mí, lấy mỡ và căng da thừa ở mí dưới
- Nâng sống mũi cao, cắt gọn cánh mũi
- Các loại bướu ở da, nút ruồi, mụn cóc, sửa cho đẹp các vết sẹo xấu trên người
- Cắt da qui đầu (trang og lang forhud) của quý ông và trẻ em.

Phòng mạch:

*Overlege TRẦN ĐĂNG VINH
Starveien 7 A - 1088 Oslo - Høybråten
Tlf: 22 10 50 20 (sau 5 giờ chiều)
Mobil: 944 12400
Personsøker: 967 33 817*

Phân ưu

Được tin buồn thân mẫu chị Lê Ngọc Sương, chi hội phó Chi hội Người Việt Ty nạn tại Trondheim là

cụ SỬ KIM TRÔNG

Đã mất phần ngày 18 tháng 8 ÂL, nhằm ngày 12.9.95 tại Cần Thơ Việt nam, hưởng thọ 73 tuổi.

Xin thành thật chia buồn cùng gia đình. Nguyên cầu linh hồn cụ sớm siêu thoát.

Ban chấp hành Chi hội Trondheim

Phân ưu

Được tin buồn thân mẫu chị Lê Ngọc Sương, chi hội phó Chi hội Người Việt Ty nạn tại Trondheim là

cụ SỬ KIM TRÔNG

Đã tạ thế ngày 18 tháng 8 ÂL nhằm ngày 12.9.95 tại Cần Thơ Việt nam, hưởng thọ 73 tuổi.

Thành thật phân ưu cùng chị Lê Ngọc Sương cùng gia đình. Nguyên cầu linh hồn cụ sớm siêu thoát.

**Ban chấp hành Hội Người Việt Ty nạn tại Na uy.
Ban biên tập Vượt Sóng.**

PHIẾU ĐẶT MUA BÁO

(Xin xem giá biểu và thể thức nơi trang bìa 2)

Tên họ: _____

Địa chỉ: _____

đặt mua dài hạn 1 năm báo Vượt Sóng.

- ☐ Xin gửi kèm phiếu trả tiền trong số báo đầu tiên.
☐ Đã chuyển tiền vào trương mục của Vượt Sóng,
postgirokontonr 0813 24 80754
☐ Ngân phiếu kèm theo trong thư.

- Xin đánh chéo vào ô thích hợp
- Xin đừng gửi kèm tiền mặt trong thư
- Quý vị nào muốn đặt mua các số báo cũ
xin liên lạc với tòa soạn qua thư.

PHIẾU TẶNG BÁO

(Xin xem giá biểu và thể thức nơi trang bìa 2)

Tên họ: _____

Địa chỉ: _____

gửi tặng 1 năm báo Vượt Sóng cho

Tên họ: _____

Địa chỉ: _____

- ☐ Xin gửi phiếu trả tiền đến người tặng báo.
☐ Đã chuyển tiền vào trương mục của Vượt Sóng,
postgirokontonr 0813 24 80754
☐ Ngân phiếu kèm theo trong thư.

PHIẾU ĐẶT ĐĂNG QUẢNG CÁO / NHẮN TIN / RAO VẬT

(Xin xem giá biểu và thể thức nơi trang bìa 2)

Tên họ: _____

Địa chỉ: _____

Nội dung: _____

Số lần đăng: _____

(Xin gửi đến tòa soạn ít nhất một tháng trước ngày phát hành báo)

PHIẾU ĐẶT MUA BÁO

(Xin xem giá biểu và thể thức nơi trang bìa 2)

Tên họ: _____

Địa chỉ: _____

đặt mua dài hạn 1 năm báo Vượt Sóng.

- ☐ Xin gửi kèm phiếu trả tiền trong số báo đầu tiên.
☐ Đã chuyển tiền vào trương mục của Vượt Sóng,
postgirokontonr 0813 24 80754
☐ Ngân phiếu kèm theo trong thư.

- Xin đánh chéo vào ô thích hợp
- Xin đừng gửi kèm tiền mặt trong thư
- Quý vị nào muốn đặt mua các số báo cũ
xin liên lạc với tòa soạn qua thư.

PHIẾU TẶNG BÁO

(Xin xem giá biểu và thể thức nơi trang bìa 2)

Tên họ: _____

Địa chỉ: _____

gửi tặng 1 năm báo Vượt Sóng cho

Tên họ: _____

Địa chỉ: _____

- ☐ Xin gửi phiếu trả tiền đến người tặng báo.
☐ Đã chuyển tiền vào trương mục của Vượt Sóng,
postgirokontonr 0813 24 80754
☐ Ngân phiếu kèm theo trong thư.

PHIẾU ĐẶT ĐĂNG QUẢNG CÁO / NHẮN TIN / RAO VẬT

(Xin xem giá biểu và thể thức nơi trang bìa 2)

Tên họ: _____

Địa chỉ: _____

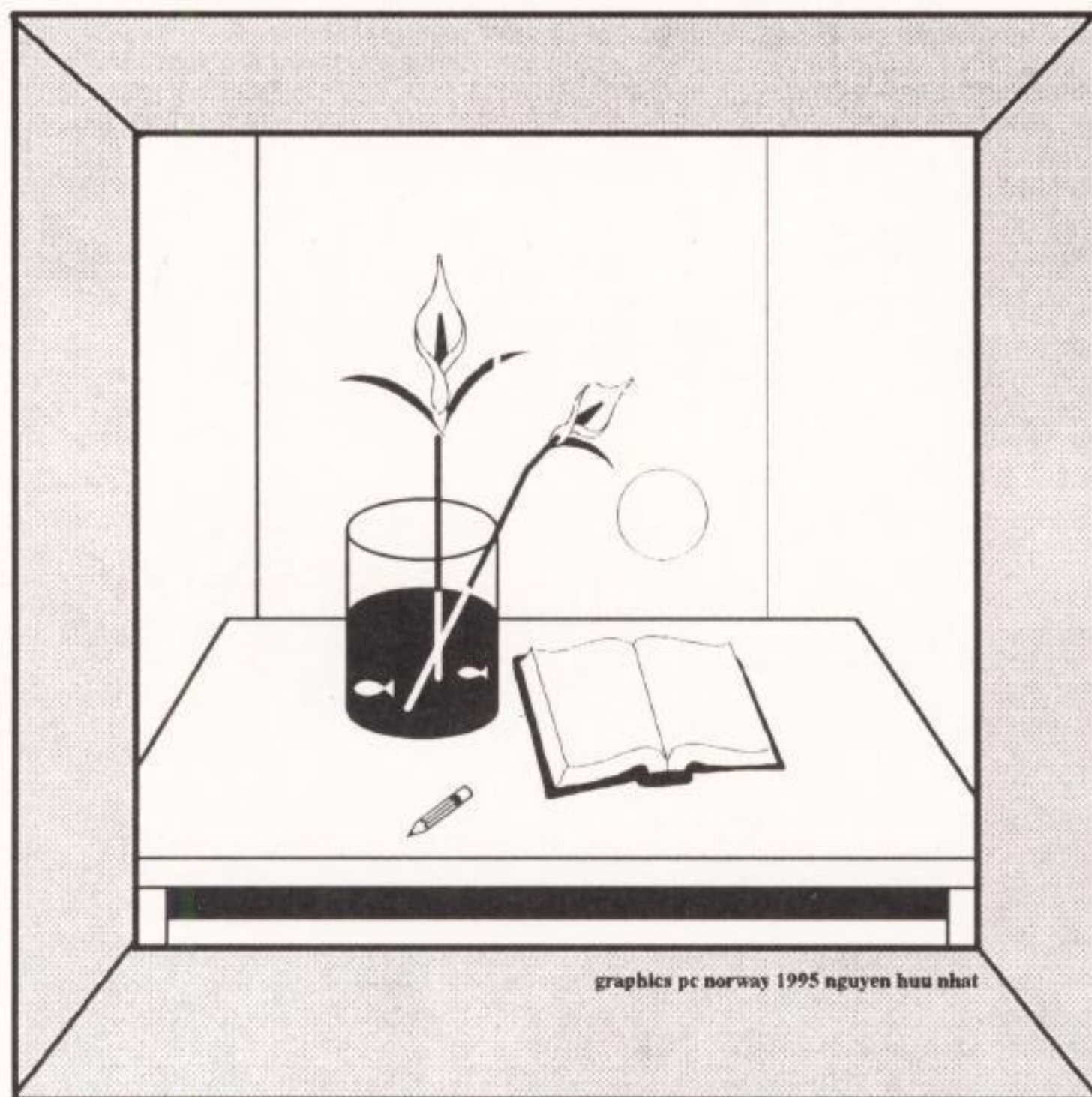
Nội dung: _____

Số lần đăng: _____

(Xin gửi đến tòa soạn ít nhất một tháng trước ngày phát hành báo)

SÁCH MỚI

SẼ PHÁT HÀNH ĐẦU MÙA THU 1995



NGUYEN THI VINH
EN DRØM OM FRED I VERDEN
&
BACH LIÊN
TRUYỆN CỔ DÂN GIẢN NÀ UY



ANH EM VENNSKAPS FORLAG
HELGESENSGT. 72 0563 OSLO NORGE



vượt sóng

OVER BØLGENE/VIETNAMESISK TIDSSKRIFT I NORGE

Postboks 6657 St. Olavs plass Ansvarlig redaktør: Lam Ba Thang
0130 Oslo - Norge Redaktør: Nguyen An Doan
6 nr./år - Løssalg: kr. 30 Redaksjonssekretær: Dam Ngoc Van Chuong
Abonnement: Norge kr. 200/år
Andre land: kr. 220 Layout: Nguyen Thi Mo

UTGITT AV DET VIETNAMESISKE FLYKTNINGEFORBUND I NORGE

B